

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
«Σχολή ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών»
«Τμήμα Μουσειολογίας»

Τμήμα Μουσειολογίας
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

Πτυχιακή Εργασία

**«Η αξία της άυλης πολιτιστικής
κληρονομιάς στην Ελλάδα και
συγκεκριμένα στο νομό Μεσσηνίας -
Δημιουργία ιστοσελίδας πολιτιστικών
συλλόγων Μεσσηνίας»**

«Μαρία Γεωργίου»

Επιβλέπων καθηγητής: «Δημήτριος Βεργόπουλος»

Πάτρα, «Ιούνιος» «2022

Ευχαριστίες

Η παρακάτω πτυχιακή εργασία, πραγματοποιήθηκε στο τμήμα ΔΟΕΠ&ΤΜ του ΤΕΙ Πύργου, παράρτημα της Πάτρας.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερος τον επιβλέπων καθηγητή μου κύριο Βεργόπουλο Δημήτρη για τον χρόνο που μας αφιέρωσε και τις συμβουλές που μας έδωσε όλο το διάστημα που συνεργαστήκαμε

Περίληψη

Η παρούσα πτυχιακή εργασία αποτελεί το τελευταίο μου βήμα για να ολοκληρωθεί η φοίτησή μου στο ΤΕΙ του τμήματος ΔΟΕΠ&ΤΜ. Αντικείμενο έρευνας της παρούσας εργασίας είναι η άυλη πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδας, ιδιαίτερα η άυλη πολιτιστική κληρονομιά της Μεσσηνίας.

Αναφερόμαστε στον τρόπο χρήσης της τοπικής ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς για την εκπαίδευση και τον γενικό επισκέπτη, με στόχο την κατανόηση της εποχής από άποψη ιστορίας, κοινωνίας, πολιτισμού και φυσικού περιβάλλοντος, με έμφαση στα ιστορικά και φυσικά μνημεία. Το κοινό μπορεί να αποκτήσει πρόσβαση σε μια ευρύτερη γνώση της πολιτιστικής κληρονομιάς, αναπτύσσοντας παράλληλα ευαισθησία, αναπτύσσοντας ιστορική συνείδηση και αποκτώντας κριτική σκέψη. Η εργασία χωρίζεται σε δύο μέρη. Το πρώτο αναφέρεται στη σχέση τοπικής ιστορίας και γενικής ιστορίας, στη διδασκαλία της τοπικής ιστορίας, στην πολιτιστική και φυσική κληρονομιά ως εκπαιδευτική γνώση, στους πολιτιστικούς συλλόγους της Μεσσηνίας, στα ήθη και έθιμα, στην έννοια των πολιτιστικών διαδρομών και στο ιστορικό πλαίσιο.

Το δεύτερο μέρος αποτελεί ένα site πάνω σε πλατφόρμα του WordPress όπου εκεί μπορεί να κανείς να πλοηγηθεί και να ενημερωθεί για τους πολιτιστικούς συλλόγους της Μεσσηνίας, τα έθιμα, τις παραδόσεις αλλά και τα τοπικά προϊόντα που υπάρχουν.

Επίσης, αναλύω βήμα βήμα πως δημιούργησα αυτή την ιστοσελίδα καθώς επίσης αναφέρω δυο λόγια για την συγκεκριμένη πλατφόρμα και τους λόγους τους οποίους διάλεξα να δουλέψω στο WordPress.

Λέξεις – Κλειδιά

Άυλη πολιτιστική κληρονομιά
Πολιτιστικοί σύλλογοι
Πολιτισμός

Μεσσηνία
Μνημεία
Unesco
Έθιμα

«The value of the intangible cultural heritage in Greece
and specifically in the prefecture of Messinia - Creation of
a website of cultural associations of Messinia»

«Maria Georgiou»

Abstract

This dissertation is my last step to complete my studies at the TEI of the department of DOEP & TM. The object of research of the present work is the intangible cultural heritage of Greece, especially the intangible cultural heritage of Messina. We refer to the use of the local historical and cultural heritage for education and the general visitor, with the aim of understanding the era in terms of history, society, culture and natural environment, with emphasis on historical and natural monuments. The public can access a wider knowledge of the cultural heritage, while developing sensitivity, developing historical consciousness and acquiring critical thinking. The work is divided into two parts. The first refers to the relationship between local history and general history, to the teaching of local history, to cultural and natural heritage as educational knowledge, to the cultural associations of Messinia, to the customs and traditions, to the concept of cultural routes and to the historical context. The second part is a site on a WordPress platform where one can navigate and be informed about the cultural associations of Messinia, the customs, traditions and local products that exist. I also analyze step by step how I created this website and also mention a few words about this platform and the reasons I chose to work in WordPress.

Keywords

Intangible cultural heritage
Cultural associations
Civilization
Messinia

Monuments
Unesco
Customs

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πάτρα, «Ιούνιος» «2022.....	1
Ευχαριστίες.....	1
Περίληψη.....	1
Λέξεις – Κλειδιά.....	1
Abstract.....	2
Keywords.....	2
ΜΕΡΟΣ 1 ^ο	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	6
Εισαγωγή στις έννοιες.....	6
1.1 Πολιτιστική κληρονομιά.....	6
1.2. Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά.....	6
1.3. Unesco και Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά.....	8
1.4. Ίδρυση, σκοπός και λειτουργία της Unesco.....	10
1.5. Το Σύνταγμα της Unesco.....	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο	11
ΑΥΛΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ.....	11
2.1. Ιστορική αναδρομή της Α.Π.Κ.....	11
2.2. Διαχείριση-διαφύλαξη της Α.Π.Κ.....	12
2.3. Κριτήρια εγγραφής στον αντιπροσωπευτικό κατάλογο για την Α.Π.Κ.....	13
2.4. Πλεονεκτήματα αξιοποίησης της Α.Π.Κ. και η συμβολή της στην τοπική ανάπτυξη.....	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο	18
ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΕΘΙΜΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ Α.Π.Κ.....	18
3.1. Γενική Ιστορία, Τοπική Ιστορία και Εκπαίδευση.....	18
3.2. Η Πολιτιστική Κληρονομιά κι οι αξίες της.....	22

3.3. Η εκπαιδευτική διάσταση των μνημείων.....	25
3.4. Μεσσηνία.....	27
3.5. Φυσικό περιβάλλον.....	28
3.6. Το ιστορικό πλαίσιο.....	29
3.7. Η Περιστεριά.....	31
3.8. Το Φαράγγι της Περιστεριάς.....	31
3.9. Η Βοϊδοκοιλιά.....	32
3.10. Λιμνοθάλασσα Γιάλοβας (Διβάρι).....	33
3.11. Σκοπός Και Προτάσεις Πολιτιστικών Διαδρομών.....	34
3.12. Γενικοί στόχοι των δράσεων - Κοινό - Μέσα Υλοποίησης.....	35
Έθιμα και παραδόσεις Μεσσηνίας:.....	36
3.13. “Έχω μπάρμπα στην Κορώνη”.....	36
3.14. Αναζητώντας το αρσενικό.....	37
3.15. Δίπλες.....	37
3.16. Η μανιάτικη φορεσιά.....	38
3.17. Η κουλούρα της νύφης.....	38
3.18. Λαλάγγια.....	39
3.19. Λούπινα.....	40
3.20. Σηροτροφία και παραγωγή μεταξιού στη Μάνη.....	40
3.21. Το Δρώμενο της Ευετηρίας στη Νέδουσα.....	42
3.22. Το ελαιόλαδο στη Μάνη.....	43
3.23. Το πρώτο σουβλάκι.....	43
3.24. Το σπάσιμο του ροδιού.....	44
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο	44
Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ - Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.....	44
4.1. Πολιτιστικοί σύλλογοι Μεσσηνίας, ποιοί είναι και ποιος ο ρόλος/στόχος/σκοπός του καθενός.....	44
4.2. Μορφωτικός σύλλογος Μεσσηνίας.....	44
4.3. Σύλλογος Δήμου Τριφυλίας.....	46
4.4. Βασιλικό Μεσσηνίας.....	54
4.5. Μορφωτικός σύλλογος Γαργαλιανών.....	55
4.6. Χορευτικός σύλλογος εν χορώ Μεσσηνίας.....	55

4.7. Nartura.....	56
ΜΕΡΟΣ 2ο.....	56
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	56
WordPress.....	56
1.1. Ορισμός του Wordpress.....	56
1.2. Πλεονεκτήματα με τη χρήση του WordPress :.....	57
1.3. Μειονεκτήματα με τη χρήση του WordPress:.....	57
1.4. Ας δούμε τι διαφορές υπάρχουν μεταξύ του Wordpress.com και του Wordpress.org.....	57
1.5. Τι ιστοσελίδες μπορεί κανείς να δημιουργήσει με το WordPress;.....	58
1.6. Λίγα λόγια για το wordpress σήμερα.....	59
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο	59
Δημιουργία ιστοσελίδας.....	59
2.1 Δημιουργία ιστοσελίδας πολιτιστικών συλλόγων Μεσσηνίας.....	59
2.2. Τα πρώτα βήματα, εγγραφή και δημιουργία domain name.....	60
2.3. Πίνακας διαχείρισης.....	60
2.4. Επιλογή λογότυπου.....	61
2.5. Επιλογή βασικού θέματος για την ιστοσελίδα μας.....	62
2.6. Επεξεργασία ιστοσελίδας από το βασικό menu.....	63
2.7. Προσθήκη χρωμάτων στη γραμματοσειρά αλλά και στο θέμα της ιστοσελίδας.....	68
2.8. Δημιουργία footer.....	70
2.9. Η Ιστοσελίδα.....	71
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	71
Συντομογραφίες & Ακρωνύμια.....	72
Βιβλιογραφία.....	72
Ακολουθούν οι βιβλιογραφικές αναφορές (πηγές) της Εργασίας:.....	72
Διαδικτυακές πηγές:.....	73

ΜΕΡΟΣ 1^ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Εισαγωγή στις έννοιες

1.1 Πολιτιστική κληρονομιά

Ο πολιτισμός είναι σημαντικό και βασικό στοιχείο της ανθρώπινης κοινωνικοποίησης. Έχει την ικανότητα να αναπτύσσει ηθικές και φιλοσοφικές αξίες, να χτίζει κοινωνικούς δεσμούς, να ενημερώνει την εμπειρία και τη γνώση και πολλά άλλα.

Με τον όρο «πολιτιστική κληρονομιά» δίνουμε νόημα σε ένα πλούσιο και ποικίλο μωσαϊκό, με τάση πολιτιστικής έκφρασης, αλλά και δημιουργικό, με την κληρονομιά των προηγούμενων γενεών. Επομένως, η κατοχή της κληρονομιάς της παλαιότερης γενιάς κληρονομεί φυσικά την πολιτιστική κληρονομιά για τις μελλοντικές γενιές.

Ακούγοντας τη λέξη "πολιτιστική κληρονομιά" μαζί, θα μπορούσε κανείς να σκεφτεί ότι αναφέρεται σε κτίρια σε αρχαιολογικούς χώρους σε φυσικές περιοχές, ή ακόμα και σε πόλεις σε μνημεία, διάφορα έργα τέχνης τους σε μουσεία ή ακόμα και μουσική ή λογοτεχνία.

Η ιστορία έχει μείνει στα έργα, αλλά τα ήθη και τα έθιμα είναι μαθήματα. Η πολιτιστική κληρονομιά γεμίζει την ζωή των ανθρώπων, είναι μία έμμεση δύναμη για τη διατήρηση του πολιτισμού αλλά και σε δημιουργικό τομέα καθώς μπορεί να δημιουργήσει σχέσεις ανάμεσα σε πολιτισμούς. Είναι επίσης ένας σημαντικός πόρος για την ανάπτυξη της οικονομίας και την κοινωνική συνοχή καθώς προσφέρει αναζωογόνηση σε αστικές και αγροτικές περιοχές αλλά και σημαντική προώθηση του βιώσιμου τουρισμού!

1.2. Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά

Σύμφωνα με τον Skounti (2009) ο όρος που σήμερα ονομάζουμε πολιτιστική κληρονομιά δεν σημαίνει πάντα η κληρονομιά με τη σημερινή έννοια της πολιτισμικής αξίας. Η κληρονομιά δεν είναι κάτι που υπήρχε από την αρχή αντιθέτως είναι η κατάληξη μιας μακρυχρόνιας και ποικιλόμορφης διαδικασίας. Μιας και υπάρχουν διάφοροι παράγοντες που την επηρεάζουν όπως είναι κοινωνικοπολιτικοί φυσικά οικονομικοί αλλά και πολιτισμικοί. Με τον όρο άυλη πολιτιστική κληρονομιά εννοούμε "τις

πρακτικές, αναπαραστάσεις, εκφράσεις, γνώσεις και τεχνικές, καθώς και τα εργαλεία, αντικείμενα, χειροτεχνήματα και τους πολιτιστικούς χώρους που συνδέονται με αυτές και τις οποίες οι κοινότητες, οι ομάδες και τα άτομα αναγνωρίζουν ότι αποτελούν μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς τους [...] μεταβιβάζεται από γενιά σε γενιά, αναδημιουργείται συνεχώς από τις κοινότητες και τις ομάδες σε συνάρτηση με το περιβάλλον τους, την αλληλεπίδρασή τους με τη φύση και την ιστορία τους και τους παρέχει μία αίσθηση ταυτότητας και συνέχειας, συμβάλλοντας έτσι στην προώθηση του σεβασμού της πολιτιστικής πολυμορφίας και της ανθρώπινης δημιουργικότητας” (ΦΕΚ.275, 2006).

Η άυλη πολιτιστική κληρονομιά όπως περιγράφεται παραπάνω εμφανίζεται συγκεκριμένα σε:

1. προφορικές εκφράσεις και παραδόσεις - σε αυτό συμπεριλαμβάνεται και η γλώσσα σαν φορέας
2. εορταστικές εκδηλώσεις
3. τέχνες
4. παραδοσιακή χειροτεχνία
5. θέατρο
6. γνώσεις και πρακτικές τα οποία αφορούν το σύμπαν για τη φύση

Ο ορισμός της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς είναι μία ευκαιρία να φανούν περιθωριοποιημένες μορφές κληρονομιάς πέραν των τοπικών ή εθνικών ορίων.

Πολλοί ωστόσο, δεν έχουν κατανοήσει την έννοια του ορισμού μπορεί να αλλάξει τόσο το χαρακτήρα όσο και τον τρόπο διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω της μετατόπισης του ανθρώπου στο κέντρο της. (Labadi, 2012, σ.127-130).

Σύμφωνα με τον Skounti (2009) η άυλη πολιτιστική κληρονομιά δεν είναι μονοδιάστατη αλλά εκτείνεται σε ένα ευρύ φάσμα το οποίο κυμαίνεται από τη μη υλική διάσταση ενός στοιχείου της υλικής κληρονομιάς (για παράδειγμα ενός αρχαίου ναού), ως το πιο άυλο στοιχείο (για παράδειγμα ένα λαϊκό παραμύθι).

Φτάνει στο συμπέρασμα πως δεν υφίσταται απόλυτα άυλη μορφή της πολιτιστικής κληρονομιάς αλλά ότι υπάρχει μία υλική διάσταση είσαι κάθε στοιχείο της. Χωρίς την ΑΠΚ το στοιχείο θα ήταν ανίκανο να κοινοποιηθεί οπότε δεν θα υπήρχε αφού το να καταλάβουμε και να κατανοήσουμε τα ανθρώπινα όντα είναι μία εξαρτημένη κατάσταση από αυτή την υλική διάσταση καθώς για να αντιληφθούμε κάτι θα πρέπει να το κατανοήσουμε μέσω των αισθήσεων μας δηλαδή μέσα από την ύλη.

Ακόμα, σύμφωνα με τον Skounti (2009), η υλική διάσταση της ΑΠΚ είναι ταυτόχρονα εύθραυστη και ανθεκτική. Υπερβαίνει κατά πολύ τη διάρκεια ζωής των ατόμων που τη φέρουν καθώς μεταδίδεται από γενιά σε γενιά και δεν μπορεί απλώς να εκλείψει, αλλά σταδιακά μεταμορφώνεται, προσαρμόζεται ή επεκτείνεται, ανάλογα με τις περιστάσεις, ενσωματώνοντας νέα στοιχεία και χαρακτηριστικά.

1.3. Unesco και Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά

Από το 1972 στη διάρκεια των διαπραγματεύσεων που οδήγησαν στην έγκριση της σύμβασης για την παγκόσμια κληρονομιά πολλοί εκπρόσωποι των κρατών θεώρησαν ότι στο κομμάτι της πολιτιστικής κληρονομιάς θα ήταν καλή ιδέα να επεκταθεί και στις άλλες μορφές της. Σύμφωνα με τον Skounti (2009) η προσήλωση της Σύμβασης του 1972 στο «μνημειακό» πολιτισμό, πυροδότησε αντιδράσεις γιατί σύμφωνα με την άποψη πολλών χωρών του τότε λεγόμενου τρίτου κόσμου, ευνοούνταν περισσότερο τα εκβιομηχανισμένα έθνη και ιδιαίτερα η δυτική Ευρώπη.

Το 1973, η κυβέρνηση της Κολομβίας πρότεινε να προστεθεί ένα πρωτόκολλο στη σύμβαση για τα πνευματικά δικαιώματα προκειμένου να προστατευθεί η λαογραφία (Folklore). Η προσπάθεια αυτή, αν και απέτυχε, κατάφερε να αναδείξει τη σημασία του άυλου χαρακτήρα της πολιτιστικής κληρονομιάς (Lencerini, 2011, σ.103-104)

Το 1982 η UNESCO προχώρησε στην σύσταση μιας Επιτροπής για την Προστασία της Λαογραφίας (Committee of Experts on the Safeguarding of Folklore) και τη δημιουργία ενός ειδικού τομέα για την μη υλική κληρονομιά (Section for the NonPhysical Heritage) (Bouchenaki, 2004, σ.7).

Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να γραφτεί ένα σημαντικό κείμενο για τη «Σύσταση για τη Διαφύλαξη του Παραδοσιακού Πολιτισμού και της Λαογραφίας» (The Recommendation on the Safeguarding of Traditional Culture and Folklore), η οποία υπογράφηκε το 1989.

Μία μεγάλη καινοτομία αυτή της πρωτοβουλίας είναι ότι η διακήρυξη αυτής της αρχής ότι η λαογραφία ως μορφή πολιτιστικής έκφρασης θα πρέπει να διαφυλάσσεται από την ομάδα και για την ομάδα της οποίας φέρνει την ταυτότητα (Lencerini, 2011, σ.105).

Ο σκοπος που υπήρχε ήταν η δημιουργία των εθνικών Συστημάτων να μπορέσει να διατηρήσει τις γνώσεις και τις δεξιότητες που ήταν αναγκαίες για τη δημιουργία της ΑΠΚ.

Η Κορέα πρότεινε ότι η UNESCO θα ήταν καλό να προχωρήσει σε ίδρυση μιας διεθνούς επιτροπής για τη «Διάδοση των Ζωντανών Ανθρωπίνων Θησαυρών» όπου θα λειτουργούσε παρόμοια με την επιτροπή για την

παγκόσμια κληρονομιά. θα είχε επίσης και έναν παρόμοιο κατάλογο σύμφωνα με το πρότυπο του καταλόγου της παγκόσμιας κληρονομιάς. (Hafstein, 2009, σ.94-95).

Αν και δημιουργήθηκαν πολλαπλές αντιδράσεις Για το συγκεκριμένο πρόγραμμα τόσο για τις έννοιες όσο και για τον τρόπο που λειτουργούσε, στο πρόγραμμα παρόλα αυτά εγγράφηκαν 99 στοιχεία άυλης κληρονομιάς τα οποία αυτόματα ενσωματώθηκαν σε έναν αντιπροσωπευτικό κατάλογο της ΑΠΚ της ανθρωπότητας όταν η σύμβαση ήταν υπογεγραμμένη.

Το πρόγραμμα λειτουργούσε παράλληλα με τις διεργασίες για τη Σύμβαση για την Προστασία της ΑΠΚ και η εμπειρία από τις ατέλειές του συνέβαλε στον αποτελεσματικότερο σχεδιασμό της (Aikawa, 2004, σ.140-141)

Η UNESCO υιοθέτησε τη σύμβαση για την προστασία της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς στις 17 Οκτωβρίου του 2003 και η εφαρμογή της ξεκίνησε στις 20 Απριλίου του 2006.

Μερικές χώρες παρότι δεν καταψήφισαν τη σύμβαση δεν συμμετείχαν στην ψηφοφορία (Smith and Akagawa, 2009, σ.3).

Σκοπός της σύμβασης είναι:

- Να προστατεύει την άυλη πολιτιστική κληρονομιά
- Να υπάρχει ευαισθητοποίηση σε τοπικό Εθνικό και διεθνές επίπεδο σε ότι σχετίζεται με την άυλη πολιτιστική κληρονομιά
- Να υπάρχει σεβασμός από τις ενδιαφερόμενες κοινότητες ομάδες και ανθρώπους για την άυλη πολιτιστική κληρονομιά
- Να υπάρχει διεθνής συνεργασία και συνδρομή

Η σύμβαση αποτελείται από όργανα και επιτροπές που θα είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή γενικότερων σκοπών αλλά και των στόχων της.

Τα όργανα αυτά αποτελούνται από:

1. Την γενική συνέλευση - είναι το ανώτατο όργανο της σύμβασης
2. Την διακυβερνητική επιτροπή διαφύλαξης της ΑΠΚ - υπεύθυνη για την εξέταση των αιτημάτων υποβάλλονται από τα κράτη-μέλη και παίρνει αποφάσεις έχοντας αντικειμενικά κριτήρια επιλογής, για την παραδοχή Διεθνούς συνδρομής, για τις εγγραφές στους καταλόγους
3. Την γραμματεία της UNESCO - είναι υπεύθυνοι για την προετοιμασία των εγγράφων της γενικής συνέλευσης και της επιτροπής εξασφαλίζοντας την εκτέλεση των αποφάσεων τους (Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά της Ελλάδας, χ.χ., Η UNESCO και η Σύμβαση).

1.4. Ίδρυση, σκοπός και λειτουργία της Unesco

Η UNESCO - ο Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και Πολιτιστικός Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών, αποτελεί έναν διεθνή οργανισμό του οποίου η ίδρυση είναι στις 16 Νοεμβρίου του 1945 και έχει ως σκοπό να υπάρχει ειρήνη και ασφάλεια μέσω της εκπαίδευσης της επιστήμης και του πολιτισμού.

Με έδρα το Παρίσι, συμβολίζει την πρόσοψη ενός αρχαίου ναού, με τις κολώνες του να αντικαθίστανται από το ακρωνύμιό του. Είναι το κέντρο για την ανταλλαγή λαών και πολιτισμών, τη σύναψη και εφαρμογή διεθνών συνθηκών και συμφωνιών με στόχο την προστασία της Παγκόσμιας Κληρονομιάς.

Αυτός ο πολιτιστικός οργανισμός εργάζεται για να δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες για διάλογο μεταξύ πολιτισμών και λαών σχετικά με κοινές αξίες. Μέσα από αυτούς τους διαλόγους, επιδιώκει να πραγματοποιήσει το όραμα της βιώσιμης ανάπτυξης σε παγκόσμια κλίμακα, που είναι και το επίκεντρο των δραστηριοτήτων της.

Σύμφωνα με την UNESCO (π.χ. Εισαγωγή της UNESCO: What We Are), αποστολή της είναι να συμβάλει στην οικοδόμηση της ειρήνης, την εξάλειψη της φτώχειας, τη βιώσιμη ανάπτυξη και τον διαπολιτισμικό διάλογο μέσω της εκπαίδευσης, της επιστήμης, του πολιτισμού, της διάδοσης και της ενημέρωσης».

1.5. Το Σύνταγμα της Unesco

Σύμφωνα με το σύνταγμα της UNESCO (χ.χ., UNESCO's Governing Bodies) τα διοικητικά όργανά αποτελούνται απο:

- τη Γενική Διάσκεψη (General Conference),
- την Εκτελεστική Επιτροπή (Executive Board),
- την Γραμματεία (Secretariat) και τον Γενικό Διευθυντή (Director General)

Η UNESCO απο το 1949 προσπαθεί να προστατεύει την πολιτιστική κληρονομιά έχοντας ως πρότυπα και κάνοντας συμβάσεις που σκοπεύουν στη συνεργασία μεταξύ των κρατών αλλά και στην ενίσχυση των εθνικών πολιτικών στον συγκεκριμένο τομέα (Blake, 2015, σ.150).

Η UNESCO θεωρεί ότι χωρίς την παρουσία πολιτισμού δεν γίνεται να υπάρξει βιώσιμη ανάπτυξη και πως μόνο μια ανθρωποκεντρική προσέγγιση της ανάπτυξης θα μπορούσε να οδηγήσει σε δίκαια αποτελέσματα αρκεί να υπάρχει σεβασμός και ανοιχτός διάλογος!

Γι αυτό αυτό που θέλει να πετύχει είναι να προωθεί αλλά και να στηρίζει τον πολιτισμό/ανάπτυξη σε παγκόσμιο επίπεδο υποστηρίζοντας τους τοπικούς φορείς στη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

ΑΥΛΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

2.1. Ιστορική αναδρομή της Α.Π.Κ.

Η έγκριση της σύμβασης για την Παγκόσμια Κληρονομιά, από το έτος 1972, οδήγησε σε διάφορες διαπραγματεύσεις που πολλοί εκπρόσωποι των κρατών πίστευαν ότι η σύμβαση αυτή είχε πολύ στενό πεδίο εφαρμογής και πως θα έπρεπε η δράση της κοινότητα σε αυτόν τον τομέα που ονομάζεται πολιτιστική κληρονομιά να επεκταθεί και σε άλλες μορφές της.

Σύμφωνα με τον Skounti (2009) η προσήλωση της Σύμβασης του 1972 στο «μνημειακό» πολιτισμό, πυροδότησε αντιδράσεις γιατί σύμφωνα με την άποψη πολλών χωρών του τότε λεγόμενου τρίτου κόσμου, ευνοούνταν περισσότερο τα εκβιομηχανισμένα έθνη και ιδιαίτερα η δυτική Ευρώπη.

Το 1973 η προσπάθεια της Κολομβίας να προτείνει ως πρωτόκολλο στη σύμβαση για τα πνευματικά δικαιώματα προκειμένου να προστατευθεί η λαογραφία (Folklore) αν και απέτυχε, μπόρεσε να δείξει ποια είναι η σημασία του άυλου χαρακτήρα της πολιτιστικής κληρονομιάς (Lencerini, 2011, σ.103-104)

Αργότερα, το 1982, η UNESCO προχώρησε σε σύσταση επιτροπής για την προστασία της Λαογραφίας αλλά και τη δημιουργία ειδικού τομέα για την άυλη κληρονομιά (Bouchenaki, 2004, σ.7)

Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την σύνταξη ενός σημαντικού κειμένου, το οποίο είχε μικρό αντίκτυπο τη «Σύσταση για τη Διαφύλαξη του Παραδοσιακού Πολιτισμού και της Λαογραφίας» που υπογράφηκε το 1989.

Η Νότια Κορέα, το 1993 προτείνει να ιδρυθεί ένα πρόγραμμα το οποίο λειτουργούσε ήδη στη χώρα και λεγόταν «Διάδοση των Ζωντανών Ανθρωπίνων Θησαυρών». Το πρόγραμμα αυτό εγκρίθηκε από το συμβούλιο με αποτέλεσμα να γίνει προώθηση αντίστοιχων προγραμμάτων στις χώρες τους.

Σκοπός της δημιουργίας των εθνικών συστημάτων ήταν να διατηρηθούν οι γνώσεις και οι δεξιότητες που απαιτούνται για την εκτέλεση ή την εκ νέου

δημιουργία της ΑΠΚ (UNESCO, χ.χ., Living Human Treasures Systems). Στην πρότασή της η Νότια Κορέα υποστήριξε ότι η UNESCO θα πρέπει να ιδρύσει και μια διεθνή επιτροπή για τη «Διάδοση των Ζωντανών Ανθρωπίνων Θησαυρών», της οποίας οι λειτουργίες να είναι παρόμοιες με τις λειτουργίες της Επιτροπής για την Παγκόσμια Κληρονομιά καθώς και έναν αντίστοιχο κατάλογο σύμφωνα με το πρότυπο του Καταλόγου της Παγκόσμιας Κληρονομιάς (Hafstein, 2009, σ.94-95). Το 1998 υιοθετήθηκε η Διακήρυξη των Αριστουργημάτων της Προφορικής και Άυλης Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας (Masterpieces of the Oral and Intangible Heritage of Humanity) η οποία αποτελεί τον άμεσο προκάτοχο της Σύμβασης για την Προστασία της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Αν και δημιουργήθηκε ένας κατάλογος σύμφωνα με το πρότυπο της Σύμβασης του 1972, η διακήρυξη δεν βασίστηκε σε κάποια σύμβαση, νομικά και διοικητικά και τα κράτη μέλη δεν δεσμεύονταν να την ενισχύουν οικονομικά. Αντίθετα βασιζόταν σε μια επιτροπή διορισμένη από το Γενικό Διευθυντή της UNESCO και σε εθελοντικές εισφορές για τη χρηματοδότησή της (Hafstein, 2009, σ.95). Η δημιουργία αυτού του προγράμματος προκάλεσε πολλές και ποικίλες αντιδράσεις τόσο για τις έννοιες που συμπεριλάμβανε όσο και για τη λειτουργία του. Παρόλα αυτά στο πρόγραμμα εγγράφηκαν ενενήντα εννέα (99) στοιχεία άυλης κληρονομιάς τα οποία ενσωματώθηκαν αυτομάτως στον αντιπροσωπευτικό κατάλογο της ΑΠΚ της ανθρωπότητας αμέσως μετά την υπογραφή της σύμβασης. Το πρόγραμμα λειτουργούσε παράλληλα με τις διεργασίες για τη Σύμβαση για την Προστασία της ΑΠΚ και η εμπειρία από τις ατέλειές του συνέβαλε στον αποτελεσματικότερο σχεδιασμό της (Aikawa, 2004, σ.140-141).

2.2. Διαχείριση-διαφύλαξη της Α.Π.Κ.

Η άυλη πολιτιστική κληρονομιά είναι μια ζωντανή πραγματικότητα που συνεχώς αλλάζει, εξελίσσεται, μεταμορφώνεται, εμπλουτίζεται, προσαρμόζεται και μεταβιβάζεται στην επόμενη γενιά, μάρτυρες κοινωνικών και πολιτιστικών μετασχηματισμών.

Ως εκ τούτου, η άυλη πολιτιστική κληρονομιά, ως ζωντανό πολιτισμικό φαινόμενο, δεν μπορεί να διατηρηθεί με στατικό τρόπο, δηλαδή να διατηρηθεί «προστατευμένη» από αλλαγές και μετασχηματισμούς, που μπορεί να οφείλονται σε διάφορους παράγοντες (αποδόμηση παραδοσιακών/προβιομηχανικών κοινωνικών δομών, αστική αλλαγή, πληθυσμιακή μείωση, επέκταση παγκόσμιων πολιτιστικών κανόνων κ.λπ.).

Επομένως, η προστασία δεν προϋποθέτει ούτε συνεπάγεται επιστροφή στην «πραγματική» ή «αυθεντική» μορφή πολιτιστικών εκφράσεων της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς. Αντιθέτως, βλέπει την κληρονομιά ως κάτι που εξελίσσεται διαρκώς και αποκτά νόημα μέσα από περίπλοκες κοινωνικές και

πολιτιστικές διαδικασίες. Η προστασία ως στρατηγική διαχείρισης είναι διαφορετική από την έννοια της προστασίας.

Ο κύριος σκοπός της διατήρησης είναι η καλή προστασία των κτιρίων ή των κινητών μνημείων και των μνημειακών συγκροτημάτων (και του περιβάλλοντος στο οποίο βρίσκονται, π. φυσικά φαινόμενα, καθώς και επιζήμια ανθρώπινη παρέμβαση. Σύμφωνα με το άρθρ. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 3 της Σύμβασης, ο κύριος σκοπός των μέτρων διασφάλισης είναι η διασφάλιση της βιωσιμότητας των εκφράσεων της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς και του περιβάλλοντος στο οποίο εξακολουθούν να υπάρχουν, να εφαρμόζονται και να μεταβιβάζονται στις μελλοντικές γενιές, διατηρώντας το νόημα που έδωσε η κοινότητα. τους .

Τα ακόλουθα θεωρούνται προληπτικά μέτρα:

- α) έρευνα και τεκμηρίωση στοιχείων άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς
- β) ενίσχυση των διαδικασιών και των συνθηκών διάδοσης στις νεότερες γενιές, όπως μέσω της επίσημης και της μη τυπικής εκπαίδευσης,
- γ) Ευαισθητοποίηση σχετικά με την αξία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς στις τοπικές κοινότητες και στην κοινότητα γενικότερα.
- δ) Να τονίσει τη σημασία του για το εθνικό και διεθνές κοινό.

Επιδίωξη ευαισθητοποίησης της κοινωνίας με οποιοδήποτε μέσο μπορεί να κριθεί κατάλληλο, π.χ. Διοργάνωση συνεδρίων και σεμιναρίων για την κατανόηση και χρήση της Σύμβασης για τη Διαφύλαξη της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Οι δραστηριότητες ευαισθητοποίησης επικεντρώθηκαν επίσης στην ανταλλαγή καλών πρακτικών σε περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο, με επίκεντρο τον σχεδιασμό και την εφαρμογή εκπαιδευτικού υλικού, τη χρήση σύγχρονων τεχνολογικών εφαρμογών, την ενεργοποίηση τυπικών και μη τυπικών εκπαιδευτικών δομών, προστασία του άυλου πολιτισμού και η διάδοσή του στη γενιά των νέων. Όλα αυτά πρέπει να γίνονται με τη μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή θεσμικών κοινοτήτων, φορέων αυτοδιοίκησης, φορέων πολιτιστικής διαχείρισης (π.χ. μουσεία, πολιτιστικοί σύλλογοι, αρχεία) κ.λπ.

2.3. Κριτήρια εγγραφής στον αντιπροσωπευτικό κατάλογο για την Α.Π.Κ.

Η UNESCO είναι ένας οργανισμός που ασχολείται με τον εκπαιδευτικό, επιστημονικό και πολιτιστικό τομέα. Σκοπός του είναι να «υπηρετεί» τις ανθρώπινες αξίες στοχεύοντας την ανθρώπινη ευημερία και έναν κόσμο που διέπεται από την ειρήνη.

Όπως και οι ομότιμες Εθνικές Επιτροπές που λειτουργούν στα κράτη μέλη του Οργανισμού, αναλαμβάνει πρωτοβουλίες με βάση τις προτεραιότητες και τις καλές πρακτικές της UNESCO για την ευαισθητοποίηση του κοινού για την εκπαίδευση, την επιστήμη, τον πολιτισμό και την επικοινωνία. Η Σύμβαση για τη Διασφάλιση της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς - UNESCO 2003 (κείμενο σύμβασης: Αγγλικά, ελληνογαλλικά) είναι μια διεθνής σύμβαση που έχει γίνει ώριμο αποτέλεσμα του προβληματισμού της διεθνούς κοινότητας σχετικά με την έννοια της πολιτιστικής κληρονομιάς, ιδίως των πολιτιστικών εκφράσεων (π. ως μουσική, χορό, γνώση και πρακτική κ.λπ.) που δεν έχουν απτή υλική διάσταση. Έχει εγκριθεί από 178 πολιτείες (ενημερώθηκε Μάιος 2018). Η Ελλάδα έχει επικυρώσει τη Σύμβαση με το Νόμο 3521 (ΦΕΚ 275/Α/22-12-2006).

Σκοπός της Σύμβασης είναι:

(α) η προστασία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς,
(β) Σεβασμός της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς κοινοτήτων, ομάδων και ατόμων· διεθνής συνεργασία και βοήθεια. Η Σύμβαση ρυθμίζει τη λειτουργία των ιδρυμάτων και των επιτροπών των οποίων σκοπός είναι η επίτευξη γενικών και ατομικών στόχων που σχετίζονται με την άυλη πολιτιστική κληρονομιά. Τα θεσμικά όργανα που ορίζονται στη Σύμβαση είναι: Συνέλευση των Κρατών Μερών. Είναι το ανώτατο όργανο της Συνέλευσης. Πραγματοποιεί τακτική συνεδρίαση κάθε δύο χρόνια. Η Επιτροπή μπορεί, κατά τη διακριτική της ευχέρεια ή κατόπιν αιτήματος της Διακυβερνητικής Ομάδας για την Προστασία της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς ή τουλάχιστον του ενός τρίτου των Κρατών Μερών, να συγκαλέσει ειδική σύνοδο. Διακυβερνητική Επιτροπή για την Προστασία της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς ή Επιτροπή για συντομία.

Τα προβλεπόμενα από τη Σύμβαση όργανα είναι:

Η Γενική Συνέλευση των κρατών-μερών Πρόκειται για το ανώτατο όργανο της Σύμβασης. Συνέρχεται κάθε δύο έτη σε τακτική σύνοδο. Μπορεί να συνέλθει σε έκτακτη σύνοδο με απόφασή της ή κατόπιν αιτήσεως της Διακυβερνητικής Επιτροπής Διαφύλαξης της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς ή τουλάχιστον του ενός τρίτου των κρατών-μερών. Η Διακυβερνητική Επιτροπή Διαφύλαξης της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς ή απλά Επιτροπή. Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής είναι, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες:

(α) Να προάγει τους στόχους της Σύμβασης, να ενθαρρύνει και να διασφαλίζει τον έλεγχο της εφαρμογής της

- (β) Να παρέχει συμβουλές για τις καλύτερες πρακτικές και να διατυπώνει συστάσεις για τα μέτρα για την προστασία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.
- (γ) Να προετοιμάζει και να υποβάλλει για έγκριση στη Γενική Συνέλευση σχέδιο χρησιμοποίησης των πόρων του Ταμείου.
- (δ) Να καταβάλλει προσπάθειες ανεύρεσης των μέσων αύξησης των πόρων αυτών και να λαμβάνει τα απαιτούμενα μέτρα, σύμφωνα με το άρθρο 25.
- (ε) Προετοιμάζει και υποβάλλει στη Συνέλευση για έγκριση επιχειρησιακές οδηγίες για την εφαρμογή της Σύμβασης.
- (στ) Να εξετάζει τις εκθέσεις των κρατών μελών σύμφωνα με το άρθρο 29 και να προετοιμάζει περιλήψεις για τη Γενική Συνέλευση.
- (ζ) εξετάζει αιτήματα των κρατών μερών και αποφασίζει βάσει αντικειμενικών κριτηρίων επιλογής που καθορίζονται από την Επιτροπή και εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση:

Άρθρα 17 και 18, (ii) Διεθνής βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 22.

Γραφείο πληροφοριών.

Η Επιτροπή επικουρείται από τη Γραμματεία της UNESCO. Η Γραμματεία προετοιμάζει έγγραφα συνεδρίων και επιτροπών και σχέδια ημερήσιας διάταξης συνεδριάσεων και διασφαλίζει την εφαρμογή των αποφάσεών της. Η σύμβαση προβλέπει τη δημιουργία και τον συνεχή εμπλουτισμό των ακόλουθων τριών καταλόγων:

Αντιπροσωπευτικός Κατάλογος Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας. Προκειμένου να καταστεί η άυλη πολιτιστική κληρονομιά πιο κατανοητή, να ευαισθητοποιηθεί για τη σημασία της και να ενθαρρύνεται ο διάλογος για το σεβασμό της πολιτιστικής πολυμορφίας, η Επιτροπή καταρτίζει, ενημερώνει και δημοσιεύει κατάλογο που αντιπροσωπεύει την άυλη πολιτιστική κληρονομιά της ανθρωπότητας, κατόπιν συμβουλής του μέλους. πολιτιστική κληρονομιά. Η Επιτροπή θα αναπτύξει και θα υποβάλει στη Γενική Συνέλευση για έγκριση τα κριτήρια για τη σύνταξη, την ενημέρωση και τη δημοσίευση αυτού του καταλόγου αντιπροσώπων. Κατάλογος άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς που χρήζει επείγοντως προστασίας. Προκειμένου να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα διασφάλισης, η Επιτροπή καταρτίζει, ενημερώνει και δημοσιεύει κατάλογο άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς που χρήζει επείγουσας προστασίας και εγγράφει τον κατάλογο σε αυτόν τον κατάλογο κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερόμενου Κράτους Μέρους.

Η Επιτροπή αναπτύσσει και υποβάλλει στη Συνέλευση για έγκριση τα κριτήρια για την κατάρτιση, την ενημέρωση και τη δημοσίευση του Καταλόγου. Σε επείγουσες περιπτώσεις - αντικειμενικά κριτήρια που εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση βάσει της πρότασης της Επιτροπής - μετά από διαβούλευση με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, το τελευταίο μπορεί να συμπεριλάβει το στοιχείο κληρονομιάς στον κατάλογο που

αναφέρεται στην παράγραφο 1. Σχέδια, προγράμματα και δραστηριότητες για την προστασία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς. Βάσει προτάσεων που υποβάλλονται από τα Κράτη Μέρη και σύμφωνα με κριτήρια που καθορίζονται και εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση, η Επιτροπή επιλέγει και προωθεί περιοδικά προγράμματα, προγράμματα και δραστηριότητες διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς που θεωρεί ότι αντικατοπτρίζουν καλύτερα τις αρχές και τις αρχές των κρατών. στόχους της παρούσας Σύμβασης, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές ανάγκες των αναπτυσσόμενων χωρών.

Για το σκοπό αυτό, αποδέχεται, εξετάζει και εγκρίνει αιτήματα για διεθνή βοήθεια από τα συμβαλλόμενα κράτη για την προετοιμασία τέτοιων προτάσεων. Η Επιτροπή συνοδεύει την υλοποίηση αυτών των σχεδίων, προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, διαδίδοντας βέλτιστες πρακτικές σύμφωνα με τους θεσπισμένους κανονισμούς. Το άρθρο 7 (Ε) της Σύμβασης ορίζει ότι μία από τις λειτουργίες της Επιτροπής είναι να προετοιμάζει και να υποβάλλει στη Γενική Συνέλευση για έγκριση επιχειρησιακές οδηγίες για την εφαρμογή της Σύμβασης. Η Συνέλευση ενέκρινε για πρώτη φορά την Επιχειρησιακή Οδηγία τον Ιούνιο του 2008 και την αναθεώρησε το 2010, το 2012, το 2014 και το 2016. Θα συνεχίσει να συμπληρώνεται και να αναθεωρείται για μελλοντικές συνεδρίες. Μεταξύ άλλων, οι Επιχειρησιακές Οδηγίες περιγράφουν τις διαδικασίες για την καταχώριση στοιχείων άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς στη Σύμβαση, την παροχή διεθνούς οικονομικής βοήθειας και τη διαπίστευση ΜΚΟ.

2.4. Πλεονεκτήματα αξιοποίησης της Α.Π.Κ. και η συμβολή της στην τοπική ανάπτυξη

Μέχρι τις τελευταίες δεκαετίες του 20ου αιώνα, η κατανόηση της διεθνούς κοινότητας για την πολιτιστική κληρονομιά του δυτικού κόσμου περιοριζόταν στην υλική της ύπαρξη, η οποία αξιολογούνταν με αντικειμενικά και κανονιστικά κριτήρια (καλλιτεχνικά, αισθητικά, επιστημονικά ή οικονομικά) και υιοθετούνταν από τον δυτικό κόσμο. Η διεθνής κοινότητα ως μέθοδος αξιολόγησης της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Η διαδικασία της παγκοσμιοποίησης θέτει σε κίνδυνο το APC και καθημερινά, γλώσσες, γνώσεις, δεξιότητες, ήθη και αντιλήψεις απειλούνται και εξαφανίζονται σε όλο τον κόσμο. Ο Lenzerini (2011, σελ. 102-103) δηλώνει ότι «η παγκοσμιοποίηση είναι απλώς μια άλλη μορφή αποικισμού [...] Τα αρχέτυπα και τα συμφέροντα που κυριαρχούν σε μια κοινωνία παγκοσμιοποιούνται εις βάρος αυτών των μειονοτήτων, οδηγώντας σε πολιτισμική ηγεμονία και ενότητα. Πολιτιστική Η εξαφάνιση της διαφορετικότητας.

Αυτό σημαίνει όχι μόνο την απώλεια της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, αλλά και την τυποποίηση της στερεότυπης πολιτιστικής ταυτότητας και του τρόπου ζωής των ανθρώπων. «Η πολιτιστική πολυμορφία αντανακλά επίσης την ποικιλομορφία των ανθρώπων» και την ανθρωπιά, η οποία είναι αδιαχώριστη από την προστασία της APC. Η αμοιβαία αναγνώριση και ο σεβασμός της πολιτισμικής πολυμορφίας, αντίστοιχα, οδηγεί σε αναγνώριση και σεβασμό μεταξύ διαφορετικών κοινωνιών, διαπολιτισμικό διάλογο και ειρηνική συνύπαρξη. Μια άλλη σημαντική πτυχή της σημασίας της διατήρησης και της APK, εκτός από την ίδια την πολιτιστική έκφραση, είναι ο πλούτος γνώσεων και δεξιοτήτων που μεταδίδονται. Η κοινωνική και οικονομική αξία αυτής της μεταφοράς γνώσης για μειονότητες και κυρίαρχες κοινωνικές ομάδες στις αναπτυσσόμενες και αναπτυγμένες χώρες είναι και οι δύο σημαντικές (UNESCO, 2011, What is Intangible Cultural Heritage).

Η περίπτωση της ΕΕ

Η ΕΕ ενσωμάτωσε τον πολιτισμό στους κανονισμούς της το 1992, ενθαρρύνοντας τα κράτη μέλη να εργαστούν από κοινού για την προστασία της κοινής τους κληρονομιάς υιοθετώντας μια κοινή ευρωπαϊκή πολιτική. Το Μάαστριχτ και η Νίκαια και η πρόσφατη Συνθήκη της Λισαβόνας προωθούν το σεβασμό και την προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας. Το 2007, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προώθησε την πολιτιστική πολυμορφία και τον διαπολιτισμικό διάλογο μέσω ενός μοντέλου συμμετοχικής διακυβέρνησης που επικεντρώνεται στις τοπικές κοινότητες, τονίζοντας ότι ο πολιτισμός είναι κινητήριος δύναμη της δημιουργικότητας, της ανάπτυξης και του περιβάλλοντος. (Ζερβάκη, 2010, σ.196-199).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμπληρώνει τις δράσεις των κρατών μελών για την προστασία και την προώθηση της πολιτιστικής τους κληρονομιάς και έχει αναπτύξει διάφορες σχετικές πολιτικές και προγράμματα για τη στήριξη της πολιτικής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και των ενδιαφερομένων στην πολιτιστική κληρονομιά (η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για παράδειγμα για την υποστήριξη της πολιτιστικής κληρονομιάς). Σύμφωνα με την απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το 2018 ανακηρύχθηκε Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς (ΕΕΠΚ). 9 Σκοπός της ΕΕΠΚ είναι να ενθαρρύνει περισσότερους ανθρώπους να ανακαλύψουν και να συμμετάσχουν στην υλική και άυλη πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης και να ενισχύσει την αίσθηση ότι ανήκουν στον κοινό ευρωπαϊκό χώρο. Κάθε κράτος μέλος έχει ορίσει έναν εθνικό συντονιστή υπεύθυνο για την εφαρμογή και τον συντονισμό των δραστηριοτήτων του έτους. Στην Ελλάδα, συντονιστικός φορέας είναι η Διεύθυνση Νεότερου Πολιτιστικού Αποθέματος και Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς(ΔΝΠΑΑΠΚ).

Η ΔΝΠΑΑΠΚ, στο πλαίσιο της συμμετοχής της σε εορτασμούς ΕΕΠΚ, δίνει έμφαση στις δράσεις ως μέρος δύο βασικών θεμάτων, (α) λαογραφικών εκδηλώσεων και παραστάσεων και (β) αγροτικών πολιτιστικών τοπίων. Τα σχέδια, οι δράσεις, οι συνήθειες κ.λπ. που περιέχονται στην ΕΕΠΚ προωθούνται λοιπόν σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Οι ετήσιες εκδηλώσεις που εκκρεμούν έγκριση θα επισημαίνονται και θα περιλαμβάνονται σε μια λίστα, η οποία βρίσκεται στον ιστότοπο της ΕΕΠΚ. 10 Στο σχήμα 1, βλέπουμε το σήμα για την ΕΕΠΚ 2018.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΕΘΙΜΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ Α.Π.Κ.

3.1. Γενική Ιστορία, Τοπική Ιστορία και Εκπαίδευση

Εδώ, θα διερευνηθεί η σχέση μεταξύ της γενικής ιστορίας και της τοπικής ιστορίας, η διδασκαλία της τοπικής ιστορίας και τα οφέλη της και η σχέση της με το φυσικό περιβάλλον. Η ιστορία είναι η στιγμή, η στιγμή του παρόντος που γίνεται παρελθόν και καθορίζει το μέλλον, «μέσο χρονικού προσανατολισμού»¹. Κατά την άποψη του Mark Bloch, αν και το παρελθόν είναι αναμφίβολα μια ολοκληρωμένη και αμετάβλητη έννοια, μέσα από διαφορετικές αφηγήσεις, πραγματοποιείται η συνεχής μεταμόρφωση της ιστορικής μας γνώσης, δηλαδή η επιστήμη της μελέτης και εξήγησης του παρελθόντος. Όπως επισημαίνει η Έφη Αβδελά, η ιστορία βασίζεται στην ιστορική έρευνα, την ιστοριογραφία, τις ανθρώπινες αφηγήσεις, είτε πραγματικές είτε φανταστικές. Έτσι, η ιστορία καταλαμβάνει ένα μέρος του παρελθόντος γιατί το σύνολο της δεν θα γίνει ποτέ γνωστό.

Ο Γιώργος Κόκκινος τονίζει ότι η ιστορική επιστήμη «δεν αντιπροσωπεύει την πραγματικότητα της ζωής» αλλά μετασχηματίζεται από τους αντίστοιχους ερευνητές, επιστημονικές θεωρίες και ιστορικές πηγές που θα χρησιμοποιηθούν, ενώ ο Edward H. Carr αναφέρεται στη σχέση ιστορίας και γεγονότων. Το κοινωνικό πλέγμα του σήμερα και του χθες, είναι πλέον κατανοητό μόνο μέσω της ερμηνείας του. Όλοι έχουν το δικαίωμα και την ευκαιρία να αγγίξουν το παρελθόν τους, ακόμη και να αμφισβητήσουν τις ιστορικές αφηγήσεις που τους επιβάλλονται. Η ιστορία είναι ένα μέσο για να ανακαλύψουμε την πολιτιστική μας ταυτότητα, ένα ταξίδι στην εποχή του έθνους μας και σε άλλους πολιτισμούς που τρέφουν την κριτική σκέψη και τη φαντασία. Είναι ταυτόχρονα κανόνας για την τρέχουσα ανθρώπινη συμπεριφορά και σκέψη, και μια σημαντική πηγή έμπνευσης από το παρελθόν.

Η ιστορία διαμορφώθηκε ως επιστήμη τον 19ο αιώνα. Εισήχθη στα ευρωπαϊκά σχολεία ως μάθημα γύρω στα μέσα του 19ου αιώνα. Ο Γιώργος

Κόκκινος και η Ειρήνη Νάκου εντόπισαν δύο είδη ιστορικής μελέτης. Το να σας ζητείται να θυμάστε τη μοναδική ιστορική αλήθεια των γεγονότων και τον «θετικό πολιτισμικό μετασχηματισμό» χωρίς αμφιβολία είναι ένας δεύτερος τύπος ιστορικής μάθησης που επιτυγχάνεται μέσω συλλογικής/ατομικής έρευνας, ανάπτυξης ιστορικών δεξιοτήτων και διάκρισης της ιστορικής ερμηνείας από την ιστορική πραγματικότητα. Εκπαιδευτικές προτεραιότητες «Η έκφραση του βασικού επιστημονικού λόγου, η ανάδειξη σύνθετων και πολύπλευρων χαρακτηριστικών του ιστορικού παρελθόντος και η ενίσχυση των αντιλήψεων του πολίτη»

Στο ίδιο πλαίσιο βρίσκεται και η στόχευση του Τμήματος Ιστορίας:

"Ο γενικός σκοπός της διδασκαλίας της ιστορίας είναι να αναπτύξει την ιστορική σκέψη και την ιστορική συνείδηση. Η ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης είναι η αναγνώριση ιστορικών γεγονότων μέσω της εξέτασης της αιτίας και του αποτελέσματος, ενώ η καλλιέργεια της ιστορικής επίγνωσης είναι να γνωρίζει και να εκτιμά και να κατανοεί τη συμπεριφορά των ανθρώπων σε Η διαμόρφωση στάσεων Επομένως, διδάσκοντας ιστορία, ο μαθητής μπορεί όχι μόνο να αποκτήσει τη συνείδηση ότι ο σύγχρονος κόσμος είναι συνέχεια του παρελθόντος, αλλά και να αποκτήσει την αντίληψη ότι το σύγχρονο ιστορικό όραμα σχετίζεται άμεσα με τη ζωή του Επομένως, ο σκοπός της ιστορικής σκέψης και της ιστορικής συνείδησης σχετίζεται με τον σκοπό της εκπαίδευσης. Ο πρωταρχικός σκοπός είναι η ανάπτυξη υπεύθυνων πολιτών.»

Ένας άλλος σκοπός που προτείνει ο Booth είναι να «καλλιεργήσει την παραγωγή ιστορικών αφηγήσεων που σχηματίζουν αυτονόητο προβληματισμό για σχέσεις παρελθόντος-παρόντος-μέλλοντος» μέσω της ιστορικής εκπαίδευσης. Επιπλέον, όπως ανέφερε ο Ευάγγελος Παπανούτσος, η μελέτη της ιστορίας, αν και αφορά το παρελθόν, στοχεύει στο παρόν, οπλίζοντας τον άνθρωπο να αντιμετωπίσει το μέλλον του, το οποίο βρίσκεται στο σημερινό έργο που θα τεθεί στις επόμενες εκπαιδευτικές και πολιτιστικές δράσεις. Ο στόχος.

Σύμφωνα με τον Γιώργο Κόκκινο, η ιστορία, η γνωστική ψυχολογία και η παιδαγωγική θέτουν τους ακόλουθους στόχους για τη διδασκαλία της ιστορίας:

1. Επιστημολογικές και μεθοδολογικές βάσεις της ιστορικής γνώσης σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης,
2. Κριτική Αναπαραγωγή Ακαδημαϊκά Έγκυρης Ιστορικής Γνώσης Μέσω Σχολικών Ιδρυμάτων,
3. Η διαμόρφωση ιστορικών δεξιοτήτων,

4. Συνδυασμός δηλωτικής γνώσης (γνώση του τι) και διαδικαστικής γνώσης (γνώση πώς να κάνω)
5. Διαμορφώστε το πιο αποτελεσματικό και κατάλληλο πλαίσιο ιστορικής ανάλυσης και ερμηνείας,
6. Χαρτογράφηση ιστορικών στερεοτύπων και έκφραση της υπάρχουσας ιστορικής σκέψης των μαθητών,
7. Αξιολόγηση της καθημερινής διδακτικής πρακτικής και
8. Μετατρέψτε την ακαδημαϊκή γνώση σε συλλογικό πολιτιστικό αγαθό μέσω της ιστορικής παιδείας που επιτυγχάνεται κατά τη διάρκεια της σχολικής μαθητείας.

Για την απόκτηση των παραπάνω γνώσεων και δεξιοτήτων, η τοπική ιστορία προτείνεται γενικά ως προοίμιο της εθνικής ιστορίας, αλλά και ως προοίμιο της παγκόσμιας ιστορίας. Η συνολική ιστορία πρέπει να είναι το συνεκτικό στοιχείο του έθνους-κράτους, ο δεσμός που παράγει ένωση, μάζα και κοινή ταυτότητα. Η τοπική ιστορία είναι μέρος της γενικής ιστορίας της χώρας στην οποία ανήκει, αλλά σε αντίθεση, αναδεικνύει την ποικιλομορφία και την ποικιλομορφία ενός τόπου, τον λαογραφικό του χαρακτήρα και τον τοποθετεί στο επίκεντρο του κοινού. τους ντόπιους πολίτες, τα αφηγήματα και τις δράσεις τους

Δεν εστιάζει σε μεγάλα γεγονότα, δεν ακολουθεί χρονολογική συνέχεια, αλλά πραγματεύεται ιστορίες που αγνοούνται από τη γενική ιστορία. Κατά καιρούς, έχει παρατηρηθεί να εναντιώνεται και να αμφισβητεί την κυρίαρχη εθνική αφήγηση. Το φαινόμενο της αμφισβήτησης της εθνικής αφήγησης είναι πιο επίκαιρο από ποτέ από την επίσημη ελληνική ιστοριογραφία μέσω της είσοδός της στη σφαίρα της λήθης και της χρήσης μουσειακών εκθεμάτων, προγραμμάτων σπουδών και μαθημάτων ως βοηθοί των εθνικών ιστορικών αφηγήσεων. Η ιστορία έχει δύο βασικά χαρακτηριστικά, τον τόπο και τον τόπο. Ένας τόπος έχει αμφίδρομη σχέση με τους ανθρώπους που μεγάλωσαν μέσα του, και είναι άρρηκτα συνδεδεμένος μαζί του. Ο τόπος επηρεάζει, καθορίζει, αποφασίζει, ακόμη και μερικές φορές στιγματίζει αυτούς τους ανθρώπους, αλλά οι άνθρωποι με τη σειρά τους σημαδεύουν, χαρακτηρίζουν και χρωματίζουν το αντίστοιχο χωρικό τους πλαίσιο Κάθε μέρος έχει τη δική του τοπική ιστορία και το σύνολο των τοπικών ιστοριών αποτελεί τη Γενική Ιστορία του ευρύτερου τόπου.

Έτσι, με την πάροδο του χρόνου, ο τόπος και το άτομο μπλέκονται σε μια συνεχή αλληλεπίδραση που γεννά συνήθειες, παραδόσεις, ήθη, αξίες και αναμνήσεις. Η εντοπιότητα, η συμμετοχή των πολιτών στην κοινωνία και οι συνέπειες των πράξεών τους είναι το καθοριστικό τρίπτυχο της τοπικής ιστορίας. Ο Γιώργος Λεοντσίνης και η Μαρία Ρεπόση στην ιστορία του τόπου ως επιστημονικό αντικείμενο, συμπεριλαμβανομένων των τοποθεσιών, της περιβαλλοντικής ιστορίας, της ιστορίας μιας συγκεκριμένης κατοικίας, της

ιστορίας μιας πόλης, της ιστορίας μιας επαρχίας, της ιστορίας ενός τόπου, της ιστορίας ενός τόπου, μιας συγκεκριμένης ιστορικής περιόδου, ένας τόπος Η ιστορία ενός ατόμου, μιας ομάδας, μιας οικογένειας, η ιστορία των ανθρώπων σε έναν τόπο, οι νοοτροπίες, οι στάσεις, οι συμπεριφορές, οι συνήθειές τους. Για να διατηρηθούν και να διατηρηθούν όλα αυτά τα πολιτιστικά στοιχεία, είναι απαραίτητη η εμπλοκή ατόμων στην τοπική ιστορία από μικρή ηλικία. Γνωρίζοντας κάθε τόπο και τις διαδικασίες του μέσα σε ένα χρονικό πλαίσιο, οι άνθρωποι θα έχουν την ευκαιρία να κατανοήσουν τη δική τους παρουσία στο χώρο, να κατακτήσουν την ενεργό κοινωνικοποίησή τους και τη συμμετοχή τους στην τοπική κοινωνία. Εισάγετε τις νέες γενιές στη σημασία της τοπικής ιστορίας. Η τοπική ιστορία, ως άμεση, οικεία και προσιτή, μπορεί να είναι μια ευκαιρία να μάθουμε για την ιστορική εγγύτητα γύρω μας. Η αφηρημένη έννοια της γενικής ιστορίας ξεκινά από το ευρύ κοινό και σταδιακά επεκτείνεται σε ολόκληρη τη χώρα, ακόμα και στον κόσμο, διαμορφώνοντας μορφή και ουσία και γίνεται ένα ενδιαφέρον αντικείμενο εξερεύνησης. Θέματα που έχουν προσδιοριστεί ότι θυμούνται ημερομηνίες και γεγονότα.

Σύμφωνα με την Α.Π.Σ., μέσω της τοπικής ιστορίας, οι μαθητές μαθαίνουν για την ιστορία του τόπου τους, την εκτιμούν και την ενσωματώνουν στη γενική ιστορία, εκτίθενται σε ιστορικά δεδομένα, είναι αναζητήσιμα και προσβάσιμα, συνηθίζουν να παρατηρούν και να ερευνούν συγκεκριμένους ιστορικούς χώρους, εκπαιδεύονται σε μια διεπιστημονική προσέγγιση για την αντιμετώπιση τοπικών ιστορικών ζητημάτων και τη μάθηση για θέματα της τοπικής κοινότητας. κάτω από. Ο Γιώργος Λεοντίνης εξετάζει τις συνδέσεις μεταξύ τόπου και τοπίου, φυσικού και ιστορικού περιβάλλοντος και τοπικής ιστορίας και ιστορίας του τοπίου. Η μόνη παράμετρος είναι η περιγραφή και ερμηνεία της παρέμβασης της ανθρώπινης παρουσίας στο φυσικό περιβάλλον, καθώς η ανθρώπινη παρουσία και δράσεις αποτελούν τον άξονα της τοπικής ιστορίας.

Έτσι, η μελέτη της τοπικής ιστορίας και των πολιτισμικών διαφορών των καιρών μπορεί να φωτίσει το παρελθόν στη συνείδηση του μορφωμένου κοινού, να επαναπροσδιορίσει αυτό που βλέπει ως σύγχρονο κόσμο και να επαναπροσδιορίσει τη θέση και τη σημασία του στην κοινωνία και τις φιλοσοφίες του. Η γενική τοπική ιστορία και η περιβαλλοντική εκπαίδευση εμφανίζονται συχνά στη μελέτη της γεωγραφικής ιστορίας, στην εξέλιξη των ιστορικών χώρων και στην κατανόηση και αποδοχή πολιτιστικών, κοινωνικών, πολιτικών και θρησκευτικών αλλαγών με την πάροδο του χρόνου. Η περιβαλλοντική εκπαίδευση και η τοπική ιστορία στοχεύουν τόσο στην ερμηνεία του τοπικού περιβάλλοντος και στην εκπαίδευση των μελλοντικών πολιτών με νέες και διαφορετικές μεθόδους εκπαίδευσης, δίνοντας νέες ευκαιρίες, εμπειρίες στους μαθητές.

Βέβαια, σε πολλές περιπτώσεις, πολιτική και παιδαγωγική συγκρούονται στο όνομα της ιστορίας. Η αποτυχία διδασκαλίας της ιστορίας μπορεί να μετατρέψει την τοπική ιστορία σε μια «νοσταλγική αφήγηση του εξιδανικευμένου παρελθόντος» του τόπου ή ως μια σύντομη εισαγωγή στην ιστορία γενικότερα. Οι μαθητές πρέπει να κατανοήσουν τη σημασία των φυσικών τοπίων, την αρχή και την εξέλιξη της ιστορίας και στη συνέχεια να προσδιορίσουν τους κύριους παράγοντες που διέπουν το κοινωνικό, πνευματικό και πολιτιστικό πλαίσιο κάθε έρευνας.

3.2. Η Πολιτιστική Κληρονομιά κι οι αξίες της

Η πολιτιστική κληρονομιά είναι παντού γύρω μας, είναι η φύση, είναι ο ανθρώπινος πολιτισμός, είναι οι σκέψεις μας και η στάση μας απέναντι στη ζωή. Σύμφωνα με τη Janet Snowball και τη Sinead Courtney, η πολιτιστική κληρονομιά είναι ένα κοινωνικό και πολιτιστικό κατασκεύασμα που αποτυπώνει τις ιστορικές αλλαγές στο κοινωνικό πλαίσιο και είναι η σύγχρονη καθημερινότητα. Ως εκ τούτου, η εστίαση είναι στους ανθρώπους ως πομπούς και δέκτες της πολιτιστικής κληρονομιάς. Υπό αυτή την έννοια, τα άτομα δημιουργούν, στη συνέχεια προωθούν και διαδίδουν «πολιτισμική ποικιλομορφία που είναι τόσο ζωτική για την ανθρωπότητα όσο και για τη βιολογική ποικιλότητα της φύσης». Το ICOMOS σημειώνει ότι η πολιτιστική κληρονομιά παρέχει «αφηγηματικούς μάρτυρες της ιστορικής εξέλιξης». Η κοινωνία λοιπόν πρέπει να το προστατεύει και να το αναπαράγει προς όφελος των σημερινών και των μελλοντικών γενεών. Ας ακολουθήσουμε το ταξίδι που διαμόρφωσε τον ορισμό του και έκανε πραγματικότητα την αξία του με τα χρόνια

Στην αρχή, η ιδέα περιελάμβανε σημαντικά μνημεία και ιστορικούς χώρους. Όλες οι μορφές υλικού πολιτισμού, συμπεριλαμβανομένων ιστορικών, αισθητικών, ανθρωπολογικών και περιβαλλοντικών, προστέθηκαν το 1972. Χρειάστηκαν δέκα χρόνια (1982) για να συμπεριληφθεί στον ορισμό ο άυλος πολιτισμός, δηλαδή όλα εκείνα τα στοιχεία που συνθέτουν την ανεξάρτητη ταυτότητα της κοινωνίας, τα πνευματικά, ηθικά και πολιτισμικά στοιχεία των ανθρώπων. Στην Ελλάδα, η πολιτιστική κληρονομιά ιδρύθηκε το 2002 με τον Νόμο 3028, ο οποίος περιλαμβάνει πολιτιστικές υποθαλάσσιες ανακαλύψεις. Η Διακήρυξη του Φάρο του 2005 ορίζεται ως «ένα σύνολο πόρων που κληρονόμησαν από το παρελθόν, οι οποίοι, ανεξάρτητα από το ιδιοκτησιακό τους καθεστώς, αναγνωρίζονται ως αντανάκλαση και έκφραση εξελισσόμενων αξιών, πεποιθήσεων, γνώσεων και παραδόσεων. Καλύπτει και τοποθετεί διαχρονικά σε όλα τα πτυχές του περιβάλλοντος».

Η εξελικτική φύση της πολιτιστικής κληρονομιάς και οι παράλληλες τροχιές της με την ανθρώπινη εξέλιξη κατανοούνται επομένως ως κληρονομιά, τέχνες του θεάματος, κοινωνικές πρακτικές, τελετουργίες και εορτασμοί, γνώση και

πρακτικές που σχετίζονται με τη φύση και το σύμπαν και τεχνογνωσία που σχετίζεται με τις παραδοσιακές τέχνες. Για την εισαγωγή των πολιτών στην προστασία και ερμηνεία της πολιτιστικής κληρονομιάς, παρουσιάζονται ευνόητες εκπαιδευτικές δραστηριότητες που θα μπορούν να προτείνουν στην τοπική κοινωνία και τους επισκέπτες κάθε περιοχής, ανεξαρτήτως ηλικίας, του υλικού και του άυλου πλούτου που κρύβει και στη συνέχεια να προχωρήσουμε πέρα από το τοπικό πλαίσιο, κοιτάζοντας κριτικά τη χώρα,

Και επίσης η Παγκόσμια Κληρονομιά του, οι πνευματικές, ιστορικές και πολιτιστικές του αξίες και τα οφέλη που λαμβάνει κάθε άτομο μέσω της έκθεσης σε διαφορετικές απόψεις, λαούς, χώρες, παραδόσεις, γλώσσες, θρησκείες, τέχνες ή απλώς τις συνήθειες της καθημερινής ζωής... Έργα ΕΕ όπως οι Ευρωπαϊκές Ημέρες Κληρονομιάς, οι Πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης, τα Βραβεία Europa Nostra 4040 και, πιο πρόσφατα, το Ευρωπαϊκό Έτος Κληρονομιάς για νέους, έχουν σχεδιαστεί. Για να κατανοήσουμε την αξία της πολιτιστικής κληρονομιάς, είναι απαραίτητο να μετακινήσουμε την κοινωνία πέρα από τους οικονομικούς στόχους. Πρώτον, πρέπει να σημειωθεί ότι οι οικονομολόγοι εξετάζουν κάθε τοποθεσία, τοποθεσία ή μνημείο για να προσδιορίσουν την οικονομική του αξία, σύμφωνα με την επισκεψιμότητα του ή το εάν είναι επιθυμητό από το κοινό για να το προστατέψει.

Εκτός όμως από τα οικονομικά οφέλη, οι κοινωνίες πρέπει επίσης να έχουν βαθιά κατανόηση της ιστορικής, συμβολικής, πολιτιστικής και ιστορικής αξίας της πολιτιστικής κληρονομιάς. Σε κάθε σχέδιο διατήρησης πολιτιστικής κληρονομιάς, είναι σημαντικό να ενημερώνεται το κοινό για τις συνέπειες της καταστροφής ή της εξαφάνισης σημαντικών πολιτιστικά περιοχών, αντικειμένων ή φυσικών χαρακτηριστικών. Κάθε είδος μνημείου πρέπει να είναι ορατό στο κοινό, να αναγνωρίζεται και να μην ξεχαστεί. Σύμφωνα με τους L. Harald Fredheim & Manal Khalaf, για την αξιολόγηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, συνιστάται ο εντοπισμός τριών (3) παραγόντων σε κάθε πολιτιστικό στοιχείο: εύρεση χαρακτηριστικών συνεπών με τη λέξη «κληρονομιά», β. Αξιολογήστε δεδομένα που τονίζουν τη σημασία κάθε στοιχείου και τους λόγους διατήρησης και γ. λόγους για την προώθηση και την προστασία κάθε πολιτιστικού στοιχείου έναντι των άλλων.

Ποια είναι όμως η αξία της πολιτιστικής κληρονομιάς; Τα τελευταία χρόνια έχουν αναδειχθεί πολλές αξίες, αλλά τέσσερις (4) ξεχωρίζουν: Πολιτιστικές Αξίες, Β. Κοινωνικές Αξίες, Γ. Κοινωνικές Αξίες και δ. Προσωπικές Αξίες. Αρχικά, ο Α. Η πολιτιστική αξία αναφέρεται στην καλλιτεχνική, ιστορική, αισθητική ή πνευματική αξία ενός αντικειμένου/χώρου. Δεν χρειάζεστε την παρουσία όλων των τιμών ή τις ίσες αναλογίες τους, αλλά θα διαφέρουν ανάλογα με το τμήμα που περιγράφουν. Για παράδειγμα, τα φυσικά τοπία παρουσιάζουν κυρίως αισθητική και ιστορική αξία, ενώ οι αρχαιολογικοί χώροι μπορεί να έχουν ιστορική αξία έναντι καλλιτεχνικής αξίας. Το

παρακάτω είναι β. Οι κοινωνικές αξίες που σχετίζονται με την κοινωνία και μέσω της πολιτιστικής κληρονομιάς, μπορούν να καλλιεργήσουν μια κοινή ταυτότητα, να εκπαιδεύσουν το κοινό και να προσελκύουν τουρίστες εκθέτοντας τα υλικά και άυλα πολιτιστικά αγαθά μιας περιοχής.

Στη συνέχεια Γ. Η κοινωνική αξία αναφέρεται στη σχέση μεταξύ των ανθρώπων και στην ανάπτυξη ή διατήρησή τους μέσω της πολιτιστικής κληρονομιάς. Οι κοινωνικοί δεσμοί μεταξύ πολιτιστικών συλλόγων, ιστορικών, αρχαιολόγων ή εθελοντών ενισχύονται. Τέλος, δ. Οι προσωπικές αξίες σχετίζονται με την προσωπική εμπλοκή ή συμμετοχή στην πολιτιστική κληρονομιά. Σε αυτό το πλαίσιο, το κοινό μπορεί να αναπτύξει μια υποσυνείδητη σύνδεση με πολιτιστικά αντικείμενα, δημιουργώντας μια αίσθηση του ανήκειν μέσω της συμμετοχής σε ήθη και έθιμα ή μια έλξη στους αντίστοιχους πολιτιστικούς χώρους του βασισμένη αποκλειστικά σε προσωπικούς λόγους, προηγούμενες εμπειρίες και αναμνήσεις. Μέσα από αυτές τις τέσσερις (4) αξίες, μπορούν να δημιουργηθούν τα απόλυτα κίνητρα στην κοινωνία και το κοινό για τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς ενός τόπου. Συχνά, οι οικονομικές αξίες τείνουν να υπερισχύουν των πολιτισμικών αξιών.

Η εκπαίδευση του κοινού σχετικά με την αξία των οικονομικών και πολιτιστικών αξιών μπορεί να οδηγήσει στην προστασία, την προβολή, τη διατήρηση, την ανάπτυξη και το κέρδος της ευρύτερης περιοχής. Κάθε μέρος έχει να προσφέρει κάτι ξεχωριστό. Η φυσική και η πολιτιστική κληρονομιά συμπλέκονται για να δημιουργήσουν ένα μουσείο που συνεχώς εξελίσσεται και σφύζει. Οι ντόπιοι και οι τουρίστες θα πρέπει να έχουν την ευκαιρία να συστηθούν και να συμμετάσχουν στη διατήρηση αυτού του αρμονικού περιβάλλοντος. Ένας τρόπος για να επιτευχθεί αυτή η εξοικείωση μεταξύ της πολιτιστικής κληρονομιάς και της ανθρωπότητας είναι η δημιουργία «έξυπνων πόλεων». Η τεχνολογία χρειάζεται ως οδηγός σε αυτό το πολιτιστικό ταξίδι και μέσω της εφαρμογής, μπορούν να ακούσουν τις ιστορίες πραγματικών αντικειμένων και να ασχοληθούν με τις ιστορίες φυσικών τοπίων, μνημείων και κατοίκων. Η φαντασία εδώ είναι ατελείωτη

και χρησιμοποιώντας QR codes, εφαρμογές σε smartphones/tablets, Bluetooth, επαυξημένη πραγματικότητα κι άλλα τεχνολογικά μέσα, να επιτευχθεί μια εναλλακτική προσέγγιση της πολιτιστικής κληρονομιάς, ξεφεύγοντας από το μάθημα της ιστορίας που έχει ταυτιστεί και τα σχολικά πλαίσια.

Ακόμη, με τη χρήση αυτών των τεχνικών, η κληρονομιά κάθε τόπου φέρεται στο σήμερα, που γίνεται ένα σύγχρονο θέμα στη συνείδηση των νέων, άξιο εξερεύνησης με ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει προσπάθειες να αναδειχθούν οι γωνιές κάθε χώρας που δεν είναι τόσο φωτεινές όσο άλλες. Η πολιτιστική κληρονομιά είναι ένας παράγοντας που, εάν χρησιμοποιηθεί σωστά, μπορεί να οδηγήσει στην οικονομική και

κοινωνική ανάπτυξη ενός τόπου. Προσδίδει στον τόπο προσωπικότητα και ταυτότητα, ωθώντας έτσι τους πολίτες να συνεισφέρουν στην περιοχή τους, ενώ ντόπιοι και ξένοι σκοπεύουν να επενδύσουν εκεί. Με άλλα λόγια, ο πολιτισμός είναι κεντρικό στοιχείο της παγκόσμιας ανάπτυξης και σύμφωνα με την UNESCO, «η πολιτιστική ευημερία και η βιώσιμη ανάπτυξη είναι αλληλεξαρτώμενες και μπορούν ακόμη και να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση της φτώχειας μέσω κατάλληλων προγραμμάτων διατήρησης της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς».

Ο βιώσιμος πολιτιστικός τουρισμός παρέχει τη βάση για αυξημένες ευκαιρίες απασχόλησης σε πολιτιστικούς και δημιουργικούς οργανισμούς μέσω κατάλληλων υποδομών για την τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης στις τοπικές κοινότητες. Ποιος πρέπει να πιστεύει στην αξία του τόπου όπου μεγάλωσε ή ζει, το πολιτιστικό προϊόν, με τη φυσική του ομορφιά, να αρπάξει την ευκαιρία, με τη σωστή καθοδήγηση και φιλοσοφία, να αγωνιστεί για την προβολή και τη διάδοση της μοναδικότητας της περιοχής του, θα πρέπει. Να τονιστεί εδώ ότι, εάν ένας τόπος θεωρείται μόνο ως πηγή εισοδήματος, είναι πιθανό να πέσει σε παγίδα και να οδηγήσει στην καταστροφή μιας ολόκληρης κοινωνίας. Για σωστή επιχειρηματικότητα, η λεπτομερής και προσεκτική οργάνωση δεν απειλεί πουθενά πολιτιστικά στοιχεία και ευημερία, όπως στον τουρισμό

Για αυτό, πρέπει να ληφθεί υπόψη η βιωσιμότητα για την αποτροπή των σημερινών και μελλοντικών περιβαλλοντικών και κοινωνικών πόρων. Η πολιτιστική κληρονομιά ξεκινά από το ανθρώπινο στοιχείο, διαμορφώνοντας και εξελίσσοντας το, αποφεύγοντας έτσι τη συμμετοχή των περισσότερων κοινωνιών. Για να επιτευχθεί η ανάπτυξη, κάθε πολίτης πρέπει και πρέπει να συμβάλλει στην ομορφιά και τη διατήρηση κάθε τόπου. Γνωρίστε έναν τόπο, την ευαισθητοποίηση και τη μετάδοση της άυλης πολιτιστικής του κληρονομιάς. Τέλος, σύμφωνα με τον Κώστα Κασβίκη, «η αντιμετώπιση διαφορετικών τύπων πολιτιστικής κληρονομιάς μπορεί να προωθήσει τον διαπολιτισμικό διάλογο και την αμοιβαία κατανόηση μεταξύ των εκπαιδευτικών συνθηκών διαφορετικών κοινοτήτων».

3.3. Η εκπαιδευτική διάσταση των μνημείων

Η προαναφερθείσα πολιτιστική κληρονομιά, ο άυλος πολιτισμός και ο υλικός πολιτισμός που άφησε η ύπαρξη των ανθρώπων στον φυσικό χρόνο και χώρο. Εδώ, θα διερευνηθεί λεπτομερέστερα η εκπαιδευτική αξία της πολιτιστικής κληρονομιάς, ιδιαίτερα των μνημείων, και ο τρόπος χρήσης τους στην εκπαίδευση. Αργότερα ζωγραφίστηκαν ως μνημεία για διαφορετικούς λόγους. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι τα μνημεία δεν χαρακτηρίζονται πλέον μόνο από ιδιαίτερα κτίρια, αλλά και από παραδοσιακούς οικισμούς – αρχαιολογικά κατάλοιπα, ή και φυσικά έργα. Η κοινωνία στην οποία δημιουργήθηκαν.

Φυσικά, η επιλογή σημαντικών ιστορικών μνημείων είναι υποκειμενική. Κάθε έθνος επιλέγει εκείνα τα σημαντικά μνημεία που βοηθούν και ενώνουν την κοινωνία γύρω από την εθνική αφήγηση, παρέχοντας κατεύθυνση και ομοιόσταση στην εθνική ταυτότητα. Έτσι, τα ιστορικά κειμήλια αποτελούν ταυτόχρονα απόδειξη της εξέλιξης κάθε ανθρώπινης κοινωνίας και στοιχείο εξερεύνησης των επιλογών τους σε εθνικές αφηγήσεις. Ωστόσο, η ανθρώπινη παρουσία είναι ο βασικός άξονας του μνημείου. Μέσω αυτών δίνεται η δυνατότητα μελέτης, μελέτης και προσέγγισης όλων των πτυχών της κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής, του πολιτισμού, της κοινωνίας, της οικονομίας, της ιδεολογίας. Για το λόγο αυτό, τα μνημεία αποτελούν εξαιρετικό όχημα ιστορικής κατανόησης και ιστορικών μεθόδων διδασκαλίας. Τα μνημεία είναι γέφυρες από το παρελθόν στο παρόν, τότε η γνώση από την εκπαιδευτική χρήση πρέπει να μεταφερθεί στο μέλλον.

Δηλαδή, οι μαθητές έχουν την ευκαιρία «να μάθουν για προηγούμενες ζωές μέσα από τις παρούσες εμπειρίες τους και να εντοπίσουν διαφορές και ομοιότητες στην κουλτούρα μιας κοινωνίας με την πάροδο του χρόνου». Στη χώρα μου, υπάρχει μεγάλος αριθμός αρχαιολογικών καταλοίπων. Κάθε γωνιά της Ελλάδας έχει αρχαιολογικά ευρήματα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε δραστηριότητες με επίκεντρο τους μαθητές για να μάθουν για την ιστορία της περιοχής και τους ανθρώπους της. Επιπλέον, ο συνδυασμός διαφορετικών επιστημονικών πεδίων, όπως η αρχαιολογία και η ιστορία, η μουσειολογία και η μουσειολογική παιδαγωγική, η περιβαλλοντική εκπαίδευση και οι εικαστικές τέχνες, μπορεί να οδηγήσει σε μοναδικά διεπιστημονικά περιβάλλοντα διδασκαλίας με διαφορετικές προσεγγίσεις και προοπτικές. Σύμφωνα με τον Κώστα Κασβίκη και τον Ανδρέα Ανδρέου, το σχολείο είναι «το θεσμοθετημένο ιστορικό περιβάλλον μάθησης της χώρας που συμβάλλει σημαντικά στη διαμόρφωση του ιστορικού πολιτισμού των παιδιών και στην αναπαράστασή τους του παρελθόντος».

Ωστόσο, η διδασκαλία της ιστορίας στο σχολικό πλαίσιο συχνά παρουσιάζει μια εκπαιδευτική προσέγγιση. Εκεί, τα μνημεία μπορούν να αναλάβουν νέους ρόλους και, σε συνδυασμό με τη σύγχρονη μουσειολογική παιδαγωγική και μουσειολογία, να δώσουν μια νέα διάσταση στην ιστορική πειθαρχία, «υιοθετώντας την ενεργητική μαθησιακή προσέγγιση στην κριτική κατανόησή της». Για τη διεπιστημονική ιστορική προσέγγιση που προτείνεται στο σύγχρονο ΑΠΣ για την αντιμετώπιση θεμελιωδών ερωτημάτων των μαθητών ("Τι...; Πώς...; Γιατί...; Εάν?"), καθώς και για την οικειοποίηση της σχολικής γνώσης, των δεξιοτήτων των μαθητών και ικανότητες την ανάπτυξη της ανάγκης για «επιστημονική κατάρτιση των εκπαιδευτικών σε θέματα που σχετίζονται με τη σύγχρονη ιστοριογραφία, τη διδασκαλία της ιστορίας και την παιδαγωγική των μουσείων, το εκπαιδευτικό πλαίσιο του προγράμματος (θεματολογία, σύνδεση με αναλυτικό πρόγραμμα, πηγές, μέθοδοι, χρονοδιάγραμμα, τελικό προϊόν) και την εφικτότητα προσέγγισης εναλλακτικών ερμηνειών του παρελθόντος, συναρτήσει της βιωματικής

επίδρασης που ασκεί η υλικότητα των τεκμηρίων»

Εάν τα μνημεία αντιμετωπίζονται ως όχημα πολύπλευρης γνώσης και κριτικής καλλιέργειας, τότε η ιστορία της εκπαίδευσης σε συνδυασμό με την μουσειοπαιδαγωγική θα οδηγήσει σε ένα πολύ πλούσιο πεδίο σπουδών και σπουδών. Η εξερεύνηση των κοινωνιών που τα δημιούργησαν και η ανακάλυψη μεταγενέστερων κοινωνιών που τα διατήρησαν ή τα ενσωμάτωσαν στις δικές τους πολιτιστικές ταυτότητες παρέχουν τροφή για σκέψη και ανάπτυξη στους πολίτες του σήμερα και του αύριο. Σύμφωνα με την Ε. Θεοδωρούδη, οι εκπαιδευόμενοι έχουν την ευκαιρία να ανακαλύψουν την «άυλη αρχαιολογική κληρονομιά» της περιοχής τους και να τη συνδέσουν με την καθημερινή ζωή, αναπτύσσοντας παράλληλα τις ερευνητικές τους δεξιότητες, τη λογική, τη φαντασία, τη δημιουργικότητα, την επαγωγική και παραγωγική σκέψη. Με αυτόν τον τρόπο ενισχύεται η ιδιότητα του πολίτη και ενισχύεται ο διεπιστημονικός χαρακτήρας της γνώσης, γεγονός που συμβάλλει στην κατανόηση του σημερινού κόσμου και στην ανάδειξη της συνειδητοποίησης της πολιτισμικής πολυμορφίας.

Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες που βασίζονται στην πολιτιστική κληρονομιά πιστεύεται ότι είναι ωφέλιμες για διαφορετικά και διαφορετικά κοινά. Εκτός από τη γνώση του παρελθόντος, είναι πιο σημαντικό να μελετάμε το παρελθόν. Να διαμορφώσει την ταυτότητα, την προσωπικότητα, τα συναισθήματα για τρέχοντα ζητήματα όπως η μετανάστευση, ο πόλεμος, η εθνική και πολιτιστική ποικιλομορφία, η αειφόρος ανάπτυξη, η ρύπανση και η προστασία του περιβάλλοντος, και τις αξίες του κάθε μαθητή

3.4. Μεσσηνία

Γενικά χαρακτηριστικά

Εδώ θα μελετηθεί το γενικό υπόβαθρο της Μεσσηνίας, το φυσικό και ιστορικό της περιβάλλον και στη συνέχεια θα διερευνηθούν δύο περιοχές της εκπαιδευτικής-πολιτιστικής διαδρομής που θα ακολουθηθεί παρακάτω, η Περιστέρια και η Βοϊδοκοιλιά. Η Μεσσηνία είναι νομός στη νοτιοδυτική Ελλάδα, που καταλήγει στο Ιόνιο Πέλαγος, με σημαντικότερη πόλη και λιμάνι την πρωτεύουσα Καλαμάτα. Τα περισσότερα είναι αραιοκατοικημένα λόγω της θέσης τους στον χάρτη. Διαθέτει αεροδρόμιο με διάφορες πτήσεις εσωτερικού και εξωτερικού, ειδικά το καλοκαίρι. Το οδικό της δίκτυο χρειάζεται βελτίωση, αλλά δεν θα σταματήσει όσους θέλουν να ξεφύγουν από την πολυσύχναστη Αθήνα για μια στιγμή χαλάρωσης σε μια όμορφη τοποθεσία. Σύμφωνα με την απογραφή του 2011, περίπου 160.000 άνθρωποι ζουν στη Μεσσηνία, οι περισσότεροι από αυτούς στην Καλαμάτα, όπου οι σύγχρονες οικιστικές μονάδες μετά βίας έχουν αλλοιώσει το εντυπωσιακό τοπίο και την ακτογραμμή.

Τις τελευταίες δεκαετίες, λόγω πολλών παραγόντων, η Μεσσηνία προσέλκυσε ευρωπαίους πολίτες να μετακομίσουν μόνιμα στην περιοχή, Έλληνες παραθεριστές για εκδρομές το Σαββατοκύριακο, ντόπιους που επέστρεψαν καθώς βρήκαν δουλειά στις μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες που δημιουργήθηκαν και τουρίστες που αναζητούσαν φιλοξενία. Η δραματική αύξηση του πληθυσμού (μόνιμη ή κυκλική) και το συνεχές ενδιαφέρον για την περιοχή οδήγησε σε συνεχή επιτάχυνση στην κατασκευή ξενοδοχείων και εξοχικών κατοικιών, γεγονός που απειλεί το οικοσύστημα και την πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής. Η ιστορία της Μεσσηνίας έχει αφήσει πολιτιστικά στοιχεία σε κάθε γωνιά, αλλά δεν χαρακτηρίζονται όλα αυτά τα μέρη ως αρχαιολογικοί χώροι. Ως εκ τούτου, η τάση της άγνοιας και κανένα σχέδιο βιώσιμης ανάπτυξης θα οδηγήσει άμεσα σε ένα μεγάλο μέρος του φυσικού και πολιτιστικού τοπίου της Μεσσηνίας.

Η εκπαίδευση πρέπει να αναπτυχθεί από την ενημέρωση των ντόπιων, την ανάπτυξη ενδιαφέροντος και αγάπης για τον τόπο, τη διατήρηση και διατήρησή του, μέχρι την ανάπτυξη των τουριστών, ώστε όλοι να εκτιμήσουν την ιστορία, τον πολιτισμό και το περιβάλλον του. Το ίδιο ισχύει και στο μέλλον. Επιπλέον, οι τοπικές κοινωνίες πρέπει να αναπτύξουν στρατηγικά σχέδια για την αειφόρο ανάπτυξη, ώστε η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη να μην ανήκει σε όλα τα επίπεδα της Μεσσηνίας.

3.5. Φυσικό περιβάλλον

Μέχρι το 20.000 π.Χ., το τοπίο της Μεσσηνίας κάλυπτε σχεδόν το μισό της σημερινής παράκτιας πεδιάδας γιατί τα νερά ήταν βαθύτερα από τη σημερινή ακτογραμμή. Ωστόσο, από την αρχαιότητα δεν διέφερε πολύ από τη σημερινή του εικόνα. Βρεγμένος από τρεις πλευρές από τη θάλασσα, ο Τίγρης υψώνεται από τέσσερις πλευρές.

Η Μεσσηνία είναι γνωστή από τα αρχαία χρόνια για τα εύφορα εδάφη της, ιδιαίτερα στις πεδιάδες που διασχίζουν τους μεγάλους ποταμούς Νέδα και Πάμισο. Χαρακτηρίζεται επίσης από το πιο εύφορο έδαφος και το πιο ήπιο κλίμα σε ολόκληρη την Πελοπόννησο. Η αγροτική παραγωγή της Μεσσηνίας εμπλέκεται σε όλα τα προϊόντα στρατηγικής σημασίας στην Ελλάδα, καθώς και στην παραγωγή μεγάλων ποσοτήτων σταφίδας, ελιάς, σύκου, εσπεριδοειδών, λαχανικών, ρυζιού και καπνού στην περιοχή ανά πάσα στιγμή. Από τους Μυκηναϊκούς χρόνους, το ελαιόλαδο υπήρξε ένα από τα σημαντικότερα προϊόντα της αγροτικής οικονομίας της περιοχής, πρωτοπόρος σε όλους τους τύπους αλιείας. Οι όρμοι και τα νησάκια αποτελούν φυσικά εμπόδια κατά της κακοκαιρίας, ενώ λόφοι και βουνά λειτουργούν ως φρούρια ή μπαλκόνια στο Ιόνιο Πέλαγος.

Δυτικότερα ανακαλύπτουμε το νησί της Μεσσηνίας Οινούσες, μια περιοχή εξαιρετικής φυσικής ομορφιάς και περιβαλλοντικής αξίας. Ο κόλπος του Ναυαρίνου, ο κόλπος της Βοΐδοκοιλιάς και η λιμνοθάλασσα της Γιάλοβας είναι μερικά από τα πιο γνωστά και όμορφα τοπία στην Ελλάδα. Κατά τη νεολιθική περίοδο, κωνοφόρα δάση και φυλλοβόλες βελανιδιές συνέθεταν το τοπίο του. Γύρω στο 2000 π.Χ. Η γεωργία και η κτηνοτροφία αναπτύσσονται στην περιοχή, οδηγώντας σε αποψίλωση των δασών. Η βλάστηση επανήλθε για κάποιο διάστημα μέχρι το 1600-1400 π.Χ. Με την έλευση του μυκηναϊκού πολιτισμού, η ψηλή βλάστηση χάθηκε οριστικά λόγω της ανθρώπινης δραστηριότητας στην περιοχή. Στη συνέχεια όμως εμφανίστηκαν νέα δέντρα και φυτά, ελιές, καρυδιές, πλατάνια, κούτσουρα και σίκαλη. Καθώς ο μυκηναϊκός πολιτισμός μειώθηκε και ο πληθυσμός της περιοχής μειώθηκε σημαντικά, το ίδιο μειώθηκαν και οι ελιές και τα φιστίκια, καθώς δεν καλλιεργούνταν πλέον και οι βελανιδιές άρχισαν να αναπτύσσονται.

Η λιμνοθάλασσα της Γιάλοβα εμφανίστηκε το 800.500 π.Χ. και από το 500 έως το 100 π.Χ. Κατά την αρχαία και κλασική ρωμαϊκή κατοχή, στην περιοχή δραστηριοποιούνταν αγροτική δραστηριότητα. Κυριαρχούν οι ελιές, αλλά το τοπίο συμπληρώνουν αμπέλια και σιτηρά, όπως μαρτυρούν τα πυρηνικά δείγματα που έχουν γίνει στη λιμνοθάλασσα. Το 1000 μ.Χ. Οι φυλλοβόλες βελανιδιές επανεμφανίστηκαν στο τοπίο και τα αρόσιμα δέντρα μειώθηκαν λόγω των επιδρομών των Βαρβάρων και των Σλάβων, ενώ στα μεσοβυζαντινά χρόνια αυξάνονται οι οικισμοί και η αγροτική δραστηριότητα στη Μεσσηνία. Από τότε μέχρι σήμερα, η κατάσταση παραμένει σε μεγάλο βαθμό αμετάβλητη, καθώς η Νοτιοδυτική περιοχή της Μεσσηνίας χαρακτηρίζεται από καλλιεργήσιμες εκτάσεις και λιβάδια. Μακιαβελική βλάστηση - η θαμνώδης βλάστηση σε άνυδρες περιοχές έχει αντικαταστήσει όλα τα αυτοφυή δάση που προκαλούνται από τη διάβρωση του εδάφους με τη βόσκηση και την εντατικοποίηση της γης. Οι φυσικοί πόροι της περιοχής, όπως το εύφορο έδαφος, το πόσιμο νερό και τα πολυάριθμα λιμάνια που βοηθούν στην προστασία, αλλά είναι και πλούσια σε ορυκτά, συνδέουν τα αναπτυσσόμενα μέρη του τόπου από τον αρχαίο κόσμο με τον αρχαίο κόσμο. μέχρι σήμερα. Επομένως, το φυσικό της περιβάλλον είναι ο λόγος που η Μεσσηνία είναι κατάλληλη να αναπτυχθεί και γι' αυτό η προστασία της είναι το πρώτο πράγμα που διασφαλίζει τη συνέχιση αυτής της κοινωνίας στο μέλλον.

3.6. Το ιστορικό πλαίσιο

Η Μεσσηνία φαίνεται να κατοικούνταν από τη Μέση Παλαιολιθική, με μια σειρά από λίθινα, οδοντικά και πυριτόλιθους εργαλείων που βρέθηκαν στις περιοχές Βρομονέρι και Ρωμανός που χρονολογούνται από το 120.000 έως το 37.000 έως το 37.000 π.Χ. Μεσσηνίας. Φυσικά, η περιοχή, όπως μαρτυρούν ευρήματα και τάφους, γνώρισε κοινωνική και πολιτιστική άνθηση μεταξύ 1600 και 1100 π.Χ. στους μυκηναϊκούς χρόνους. Η Μεσσηνία μετατράπηκε

αργότερα σε μεγάλο εμπορικό κέντρο, με πλήθος θολωτών και λαξευτών τάφων, εντυπωσιακές κατασκευές, κεραμικά και εκλεκτά κοσμήματα, καθώς και πολυάριθμες πινακίδες. Η Γραμμική Β παρέχει κοινωνικές και εμπορικές πληροφορίες για περισσότερους από 50 αρχαιολογικούς χώρους. Στα νοτιοδυτικά της Μεσσηνίας, στη θέση Άνω Εγκλιανός, βρισκόταν ένα από τα μεγαλύτερα μυκηναϊκά κέντρα της Ελλάδας, το ανάκτορο του Νέστορα.

Η κατάρρευση αυτού του μυκηναϊκού κέντρου, αλλά και του μυκηναϊκού πολιτισμού γενικότερα, οδήγησε στη μετανάστευση των κατοίκων της περιοχής στο εξωτερικό κατά τα Πρωτογεωμετρικά (1100-900 π.Χ.) και τα Γεωμετρικά (900-700 π.Χ.) χρόνια. . Ωστόσο, η πιο δύσκολη περίοδος για τα μεσσηνιακά εδάφη ήταν όταν οι Σπαρτιάτες κατέκτησαν την περιοχή μετά από τρεις (3) μεγάλους πολέμους μεταξύ 8ου και 5ου αιώνα. Για παράδειγμα. (743-454 π.Χ.) Οι Μεσσήνιοι θα παρέμεναν σκλάβοι των Σπαρτιατών μέχρι το 369 π.Χ. όταν η Θήβα Επαμεινώνδας απελευθέρωσε την περιοχή από τους Λακεδαιμόνιους και καθιέρωσε ως πρωτεύουσα τη Μεσσήνη, η οποία θα γινόταν σημαντικό πολιτιστικό κέντρο. Στο τέλος της ελληνοιστικής περιόδου, η Μεσσηνία, όπως και η υπόλοιπη Ελλάδα, βρισκόταν υπό ρωμαϊκή κυριαρχία (146 π.Χ.). Στις αρχές της βυζαντινής περιόδου, οι γοτθικές, οι σλαβικές και οι αβάρες φυλές επιδίωξαν να φύγουν από τους κατοίκους, οι οποίοι για την προστασία τους ίδρυσαν παράκτια κάστρα και έκτισαν τις πόλεις τους, όπως η Καλαμάτα, η Μεθώνη. και Κορώνη.

Το 1205, η Μεσσηνία περιήλθε στη Φραγκική επικυριαρχία και ανήκε στο Δουκάτο της Αχαΐας, με κέντρο το κάστρο της Καλαμάτας, ενώ τα κάστρα της Μεθώνης και της Κορώνης βρισκόνταν υπό Ενετική κυριαρχία. Η Φραγκοκρατία διήρκεσε μέχρι τα τέλη του 14ου αιώνα, οπότε άρχισε η οθωμανική κατάκτηση της Μεσσηνίας και τελείωσε το 1498. Τα τελευταία χρόνια η Μεσσηνία ενώθηκε με τη Μάνη στα Ορλωφικά από το 1769 έως το 1770 και μετά την ήττα. η ήττα συνεπάγεται την καταστροφή της. η περιοχή των Τουρκαλβιτών λεηλάτησε και έσφαξε μεγάλο μέρος του πληθυσμού. Όμως στις αρχές του 1821 άρχισε η επανάσταση και προετοιμάστηκε κρυφά στη Μεσσηνιακή γη και στις 23 Μαρτίου κηρύχθηκε η Επανάσταση στην Καλαμάτα από τους πολεμιστές Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη, Κολοκοτρώνη, Παπαφλέσσα και άλλους Ένας άλλος Μεσσήνιος επαναστάτης, έστειλε επιστολή στον Ελληνικό έθνος. . Η απελευθέρωση θα διαρκέσει μέχρι το 1825, όταν ο Ιμπραήμ θα κατέστρεφε όλη την Πελοπόννησο, καταστρέφοντας μεγάλο μέρος του πληθυσμού, τα δέντρα και τα πολιτιστικά στοιχεία.

Στις 20 Οκτωβρίου 1827, το τέλος της τουρκοαιγυπτιακής σκλαβιάς και η έναρξη του ελληνικού έθνους-κράτους με τη μάχη του Ναβαρίνου και τη συμβολή του στόλου των μεγάλων δυνάμεων. Έτσι υπάρχουν μάχες στις οποίες οι Μεσσήνιοι χρειάστηκε να αφιερώσουν τόσα πολλά για την ανεξαρτησία τους ανά τους αιώνες, αλλά είναι επίσης πιθανό η διευθέτηση των υποθέσεών τους, σχεδόν πάντα, από κέντρα μακρινών δυνάμεων, όπως η

Ρώμη, η Κωνσταντινούπολη, η Βενετία. . , αλλά και η Αθήνα μετά την Ελληνική Επανάσταση.

3.7. Η Περιστεριά

Αρχαιολογικός Χώρος Περιστεριά

Το θέμα μιας από τις πολιτιστικές-εκπαιδευτικές διαδρομές που θα παρουσιαστούν παρακάτω αφορά ένα από τα σημαντικά κέντρα του μυκηναϊκού κόσμου, τον αρχαιολογικό χώρο της Περιστεριάς στα νοτιοδυτικά της Πελοποννήσου, οκτώ μίλια από την Κυπαρισσία (8) χλμ. Το χωριό βρίσκεται σε ένα λόφο, ένα φυσικό φρούριο, που περιβάλλεται από τρεις πλαγιές και μια ενιαία ομαλή οχύρωση, στα νότια. Σε αυτόν τον στρατηγικό λόφο υπάρχουν τέσσερις θολωτοί τάφοι (ένας έξω, αλλά κοντά στον αρχαιολογικό χώρο στο νότιο τμήμα), μέρος του ανακτόρου και πολλά σπίτια. Στην περιοχή έχουν ανακαλυφθεί πολλά τεχνουργήματα, στα οποία συνηθίζεται ο χρυσός. Ο Σπυρίδων Μαρινάτος, ο πρώτος ανασκαφέας του οικισμού, τον ονόμασε «Μυκήνες της Δυτικής Πελοποννήσου» λόγω του πλούτου και της πυκνότητας των ευρημάτων. Κύπελλα, μπιχλιμπίδια και αντικείμενα καθημερινής χρήσης από τον Περιστεριακό οικισμό εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Χώρας. Οι παλαιότερες κατασκευές στους περιστεριακούς λόφους χρονολογούνται στο 2200 π.Χ. και βρίσκεται κοντά στον αναστηλωμένο μεγάλο τρούλο τάφο (τάφος 1).

Ήταν ένας μικρός χρυσός τάφος, που ονομάστηκε έτσι λόγω του αριθμού των χρυσών αντικειμένων που βρέθηκαν εκεί. Πολλά οικιακά είδη βρέθηκαν στο κτήριο δίπλα σε αυτό το μασωλείο, συμπεριλαμβανομένων αρκετών χώρων. Ο τρίτος περιστεριανός τάφος με τρούλο στη δυτική πλευρά του λόφου, ο μικρότερος σε μέγεθος, χρονολογείται στο 1200 π.Χ. και το πιο σημαντικό εύρημα περιλαμβάνει ένα χρυσό τρόπαιο ύψους 13,5 εκατοστών, πολλά φύλλα χρυσού και χρυσά κοσμήματα. Στον τάφο αυτό βρέθηκε και στρατιωτικός εξοπλισμός, που πιστοποιεί την κατάσταση ενός από τους νεκρούς. Στον τέταρτο θολωτό τάφο, 100 μέτρα νότια του αρχαιολογικού χώρου, δεν έχουν βρεθεί μεταλλικά αντικείμενα και εντοπίζονται περισσότεροι από 15 τάφοι. Οι αρχαιολόγοι κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι ήταν το νεκροταφείο των Περιστεριανών, γεγονός πολύ σημαντικό γιατί αποδεικνύει ότι οι απλοί άνθρωποι είχαν την ευκαιρία να χτίσουν έναν τέτοιο τάφο.

3.8. Το Φαράγγι της Περιστεριάς

Το «Φαράγγι των Σταλακτιτών» (8 χλμ. από την Κυπαρισσία), πήρε το όνομά του από το σπήλαιο των σταλακτιτών που βρίσκεται στο βάθος του φαράγγιού. Το μονοπάτι που οδηγεί στο φαράγγι ξεκινά στη βόρεια πλευρά

του αρχαιολογικού χώρου της Περιστεριάς. Είναι μια διαδρομή ανάμεσα σε πυκνούς θάμνους και ψηλή βλάστηση που διασχίζει τον Κυπαρισσιέντα ποταμό. Το μονοπάτι είναι βατό και έχει διαδρομή περίπου μισής ώρας το χιλιόμετρο, ενώ καταλήγει με ξύλινη γέφυρα σε πλακόστρωτο χώρο με γέρικα δέντρα, ρέμα, καθώς και είσοδο στο φαράγγι που οδηγεί στο σπήλαιο με τους σταλακτίτες. Το φαράγγι έχει ύψος 7080 μέτρα και καταλήγει σε υπόγειο υδραγωγείο, μέσα σε σπήλαιο. Η διάσχιση του φαραγγιού γινόταν μέσα από απότομους και κρυμμένους βράχους, που μαζί με την πυκνή βλάστηση στην κορυφή, εμπόδιζαν τις ακτίνες του ήλιου. Στο κάτω μέρος του φαραγγιού, μέσα στο σπήλαιο των σταλακτιτών, το νερό χύνεται από μια τρύπα στην οροφή με τη μορφή καταρράκτη και έτσι σχηματίζονται σταλακτίτες και σε σημεία όπου υπάρχουν σταλαγμίτες.

3.9. Η Βοϊδοκοιλιά

Παλαιόκαστρο

Στην ευρύτερη περιοχή της Βοϊδοκοιλιάς, τα πρώτα νεολιθικά ευρήματα και πολιτιστικά στοιχεία βρίσκονται τόσο στο λεγόμενο «Σπήλαιο του Νέστορα», στους πρόποδες του Παλαιόκαστρου, όσο και στα βόρεια του κόλπου (κάτω από τα θολωτά μυκηναϊκά ερείπια, χρονολόγηση από τα μέσα της 6ης χιλιετίας Η ζωή στην περιοχή συνεχίστηκε στις Πρώιμες Κόλασεις (2600-2200 π.Χ.) και στις Μέσες Κόλασεις (2200-1580 π.Χ.), αλλά άκμασε προς το τέλος του Κάτω Κόσμου. Βόρεια του κόλπου της Βοϊδοκοιλιάς βρίσκονται τα ερείπια του ένας μυκηναϊκός θολωτός τάφος, αλλά οι ανασκαφές έδειξαν κάτω από το δάπεδο του Έχει παλαιότερο οικισμό περιορισμένης τοποθεσίας που χρησιμοποιήθηκε κατά τη Νεολιθική, καθώς και την Εποχή του Χαλκού, στη Νότια πλευρά του κόλπου, όπου βρίσκεται σήμερα το Παλαιόκαστρο. πρώιμος μυκηναϊκός και ο Σπυρίδων Μαρινάτος την ταύτισε με τον τάφο του Θρασυμήδη (γιου του Νέστορα) από γραπτές πηγές του Παιονία, μ αλλά αυτό δεν επιβεβαιώνεται.

Στη θέση του σημερινού Παλαιόκαστρου, υπάρχει ο αρχαίος οικισμός Κορυφασίου, πριν από την πολιορκία της αρχαίας Πύλου. Εκεί χτίστηκε η πρώτη ακρόπολη της αρχαίας Πύλου κατά τα Κλασικά και Ελληνιστικά χρόνια και μέρος των τειχών έχει διατηρηθεί μέχρι σήμερα και επαναχρησιμοποιήθηκαν οικοδομικά υλικά σε προσθήκες μετά από αυτό. Η θέση του, στον ψηλό και απόκρημνο βράχο στο νότιο τμήμα του κόλπου της Βοϊδοκοιλιάς, μαρτυρεί τη στρατηγική και τη λειτουργία του ως φρουρίου από τα αρχαία χρόνια. Το κάστρο έχει θέα τόσο την ηπειρωτική Μεσσηνία και τη λιμνοθάλασσα στους πρόποδες της, όσο και το Ιόνιο Πέλαγος και τον κόλπο του Ναβαρίνου. Αυτή η τοποθεσία την έκανε μοναδικό στόχο των κατακτητών στην περιοχή. Τον 6ο αιώνα, κατά τα βυζαντινά χρόνια, κατακτήθηκε από τους Αβάρους και εξ ου και το όνομα Αβαρίνο. Τον 13ο αιώνα (1278) χτίστηκε υπό τον Φράγκο σταυροφόρο άρχοντα της Θήβας

Νικόλαο Β' του Αγίου Ομέρ και σταδιακά απέκτησε τον χαρακτήρα του κάστρου, δίνοντάς του τα χαρακτηριστικά τείχη του σταυροφορικού κάστρου, με περίπλοκες ρωγμές σε σχήμα “ν”.

Ο οικισμός φαίνεται να εκτείνεται πέρα από τα τείχη και ολοκληρώθηκε από ένα λιμάνι στην παραλία. Το 1381 το Παλαιόκαστρο κατέλαβε η Ισπανική εταιρεία των Ναβαρραίων που είχε ήδη καταλάβει το Πριγκιπάτο της Αχαΐας. Πρόκειται για ισπανική γαλλική στρατιωτική ομάδα μισθοφόρων που έδρασε τον 14ο αιώνα σε ευρωπαϊκές χώρες και κυρίως στην Ελλάδα, που τότε βρισκόταν υπό την κυριαρχία των Σταυροφόρων στην Πελοπόννησο και τη Στερεά Ελλάδα. Έναν αιώνα αργότερα, τον 14ο αιώνα, περιέρχεται στην κυριαρχία των Γενουατών, οι οποίοι το χρησιμοποιούν ως φρούριο κατά των Ενετών. Το κάστρο ήταν σχεδόν απόρθητο και έτσι οι Ενετοί, για να εξασφαλίσουν τις εμπορικές τους δραστηριότητες, το αγόρασαν το 1423, από τον Πρίγκιπα της Αχαΐας και παρέμειναν στην Ενετοκρατία μέχρι το 1500. Το κάστρο έπεσε σταδιακά στα χέρια των Οθωμανών, εμποδίζοντας όμως την είσοδο του στη Ναυαρίνου από από την πλευρά του κάστρου, το Παλαιόκαστρο παρακαμάζει και βάρος δόθηκε σε άλλη είσοδο στον κόλπο του Ναυαρίνου, όπου έχτισαν το Νιόκαστρο για να το προστατεύσουν. Το Παλαιόκαστρο πλέον φυλασσόταν επίσημα από μια μικρή στρατιωτική δύναμη και το 1686 πέρασε ξανά στα χέρια των Βενετών, για να επιστρέψει κατά τον Έβδομο Ενετοτουρκικό πόλεμο υπό την κυριαρχία των Ενετών του οθωμανικού. Με την ίδρυση του ελληνικού έθνους το κάστρο εγκαταλείφθηκε και έπεσε στη λήθη με την πάροδο του χρόνου. Στο εσωτερικό υπάρχει ένας μεγάλος περίβολος με ερείπια κατοικημένων περιοχών, ερείπια καθολικής εκκλησίας, αλλά και πολλές ποτίστρες, απαραίτητες για την άντληση νερού στο κάστρο, αφού δεν υπάρχει άλλη πηγή ή δεν υπάρχει πόσιμο νερό. στους τοίχους διακρίνονται διάφορες κατασκευές

3.10. Λιμνοθάλασσα Γιάλοβας (Διβάρι)

Στο νοτιοδυτικό άκρο της Μεσσηνίας βρίσκεται η λιμνοθάλασσα Διβάρι στη Γιάλοβα, η οποία βρίσκεται ακριβώς πίσω από τον κόλπο της Βοϊδοκοιλιάς και περιλαμβάνει σημαντικούς βιότοπους και μοναδικά είδη χλωρίδας και πανίδας. Για το λόγο αυτό, ολόκληρη η περιοχή επέκτασης εντάσσεται στο δίκτυο NATURA 2000 και η περιοχή έχει χαρακτηριστεί Ειδική Προστατευόμενη Περιοχή (κωδικός GR2550008) και Σημαντική Κοινοτική Περιοχή (κωδικός GR255004). Η λιμνοθάλασσα είναι ένας από τους σημαντικότερους υγροτόπους της Ευρώπης, καταφύγιο για την άγρια ζωή και μια από τις σημαντικότερες περιοχές για τα πουλιά στην Ελλάδα, καθώς αποτελεί ενδιάμεσο σταθμό των αποδημητικών πουλιών από την Αφρική. Φιλοξενεί επίσης σημαντικό αριθμό ειδών θηλαστικών, ερπετών, αμφιβίων και ψαριών και το πιο σημαντικό είδος που βρίσκεται εδώ είναι ο εξαιρετικά σπάνιος, απειλούμενος με εξαφάνιση αφρικανικός χαμαιλέοντας. πιθανότητα εξαφάνισης. Η τοποθεσία ονομάζεται Divari, που σημαίνει εκτροφή ψαριών

από ενυδρείο στα λατινικά. Ανάμεσα στη λιμνοθάλασσα και την παραλία της Βοϊδοκοιλιάς, βόρεια βρίσκονται τα ερείπια του θολωτού «Γάφου των Θρασυμιδών» και νότια, στον βράχο που υψώνεται το Παλαιόκαστρο, βρίσκονται τα λεγόμενα «Σπηλιά του Νέστορα», όπου έχουν ανακαλυφθεί ότι υπάρχουν. , πλατύς . Ενώ σύμφωνα με τον μύθο υπάρχει μια σπηλιά όπου ο Ερμής έκρυψε 50 αγελάδες που έκλεψε από τον Απόλλωνα. Τέλος, φυσικός διαχωριστής μεταξύ της Βοϊδοκοιλιάς και της λιμνοθάλασσας αποτελούν οι αμμόλοφοι τυπικοί της δυτικής Πελοποννήσου. Οι αμμόλοφοι υψώνονται στα δέκα μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας και έχουν ενταχθεί στο ευρωπαϊκό δίκτυο Natura 2000 (κωδικός GR255005) ως «Κυπαρισσιακοί Αμμόλοφοι». Σπάνια βλάστηση βρίσκεται σε όλη αυτή την ακτογραμμή και αποτελεί επίσης τόπο αναπαραγωγής για την προστατευόμενη θαλάσσια χελώνα *Caretta Caretta*.

3.11. Σκοπός Και Προτάσεις Πολιτιστικών Διαδρομών

Οι κινήσεις μεταφέρουν την περιοχή εντός του τόπου της Δυτικής Μεσσηνίας και σκοπό έχουν να ενημερώσουν, να καθοδηγήσουν και να εξοικειώσουν ντόπιους και παραθεριστές με τις καταγραφές της γειτονιάς και τα φυτικά περιβάλλοντα κάθε περιοχής. Ο πρωταρχικός σκοπός μετατράπηκε στο να επισυνάψουν απαρατήρητες αρχαιολογικές ιστοσελίδες με το φυτικό πανόραμα απίστευτης σημασίας που τους περιβάλλει, πέρα από τη συμβολή της ανθρώπινης παρουσίας στην εξέλιξη των αρχείων της περιοχής.

Το παρακάτω κινεί τη γνώση στην εμπορευματοποίηση αυτών των πολιτιστικών και φυτικών μνημείων και μέσα από τα βιωματικά μονοπάτια, τη διεπιστημονικότητα, τη συνέχεια και την ασυνέχεια των τρόπων ζωής του ανθρώπου μέσα στο χώρο, ο περιπατητής, ανεξαρτήτως ηλικίας, εθνικότητας, φύλου και θρησκείας, να εξοικειωθεί με την περιοχή. Δυτικής Μεσσηνίας και αργότερα να συνεισφέρει στην ασφάλεια του πολιτιστικού υπόβαθρου, στο merchandising της βιωσιμότητας και στην ασφάλεια κάθε τόπου μέσα από στοιχεία που στοχεύουν στην εκμετάλλευση των περιουσιακών στοιχείων για την αιχμή βελτίωσης του χρηματοοικονομικού συστήματος της γειτονιάς μέσω του τουρισμού.

Μέσα από αυτές τις εκπαιδευτικές - πολιτιστικές διαδρομές, το ευρύ κοινό μπορεί να έχει τη δυνατότητα να διερευνήσει τη σημασία του φυτικού περιβάλλοντος για την κατοίκηση και τη βελτίωση μιας κοινωνίας, αλλά επιπλέον τις συνέπειες της ανθρώπινης παρουσίας στο φυτικό πανόραμα, το καθένα στην αρχαιότητα και στην κοπή- ακραίες φορές. . Δηλαδή, μπορεί να ανακαλύψουν πώς η σωματική λεπτομέρεια επηρεάζει και υποφέρει από την ανθρώπινη παρουσία. Η πειθαρχία της ματιάς περιγράφεται γιατί η ευρύτερη θέση της Περιστερίας εντός του πρώτου μονοπατιού και της Βοϊδοκοιλιάς εντός του δεύτερου, αντίστοιχα, ως τόπος έναρξης μελέτης σύνδεσης περιβάλλοντος και πολιτισμού, ωστόσο η ανακάλυψη νοημάτων θα ενισχύσει

την περασμένη Ελλάδα καθώς είναι πολύ γνωστό φαινόμενο - παγκόσμιο, που επηρεάζει όλες τις κοινωνίες ανεξαρτήτως χρόνου και περιοχής. Για το λόγο αυτό, πλησιάζει σε ό,τι αφορά τις μοδάτες επανενισχύσεις ισχύος και τη βιωσιμότητα, ως απαντήσεις για τη φύλαξη του περιβάλλοντος μετά τις οποίες οι βιώσιμες πόλεις του μέλλοντος, επιπλέον της καταστροφής του πολιτιστικού υπόβαθρου, εάν οι κοινωνίες δεν συνεχίσουν πλέον με την προστασία και την άδεια οικονομικά θέλγητρα του μαζικού τουρισμού για τη διάβρωση ή την απόρριψη φυτικών και ανθρώπινων πολιτιστικών μνημείων.

3.12. Γενικοί στόχοι των δράσεων - Κοινό - Μέσα Υλοποίησης

Γενικοί στόχοι

Οι στόχοι που ακολουθούν αφορούν τους λόγους σχεδιασμού των εκπαιδευτικών δράσεων που θα αναλυθούν διεξοδικά στη συνέχεια.

1. Να ανακαλύψουν οι συμμετέχοντες την πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής
2. Να γνωρίσουν μνημεία και γεωτόπους που έχουν παραμεληθεί
3. Να φέρει τους κατοίκους της Μεσσηνίας κοντά στην τοπική τους ιστορία
4. Να ευαισθητοποιηθούν για τον τόπο τους και να τον προστατέψουν για τη διατήρησή του
5. Να φέρει τους τουρίστες σε επαφή με τους ντόπιους πολίτες και να δημιουργηθεί ένας διάλογος μεταξύ τους
6. Να αποκτήσουν οι συμμετέχοντες αυθεντικές εμπειρίες υψηλής ποιότητας που θα συνδέσουν τη φύση, με τον πολιτισμό, τη βιωσιμότητα και την ψυχαγωγία
7. Να συνδράμουν στην ευαισθητοποίηση κατοίκων και τουριστών για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς
8. Να εισαγάγει τους συμμετέχοντες στις αξίες και τη φιλοσοφία του εναλλακτικού τουρισμού
9. Να εξάγουν οι εμπλεκόμενοι τις δικές τους ερμηνείες μέσα από το πληροφοριακό υλικό και το βίωμά τους
10. Να εμπλουτίσουν το ήδη υπάρχον τουριστικό προϊόν της περιοχής.

Χώρος Υλοποίησης

Η δράση λαμβάνει χώρα κυρίως σε εξωτερικούς χώρους. Στόχος είναι να έρθετε σε επαφή με τη φύση και να αναπτύξετε προσωπικές εμπειρίες. Η πολιτιστική κληρονομιά είναι «φυσική» και επομένως άμεσα για τους συμμετέχοντες έχει διαφορετικό νόημα από την έκθεσή της σε μουσειακό χώρο και η όλη εμπειρία παίρνει έναν πιο ελκυστικό χαρακτήρα. Η συζήτηση και ο διάλογος μεταξύ των μαθητών είναι ευκολότερος γιατί νιώθουν κοντά

σε έναν ανοιχτό χώρο και η μαθησιακή διαδικασία γίνεται έμμεση και διασκεδαστική.

Κοινό

Επιλέχθηκαν δύο εντελώς διαφορετικοί τύποι θεμάτων, για να προσδιοριστούν οι διαφορές και οι ομοιότητές τους, αλλά και για να τονιστεί η χρησιμότητα, η ανάγκη να συμπεριληφθούν τέτοιες δράσεις ανεξαρτήτως ηλικίας και πολιτιστικής προέλευσης. χημική ουσία. Για το λόγο αυτό, στην πρώτη εκπαιδευτική δράση επιλέγεται το κοινό σχετικά με τα τμήματα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των τοπικών σχολείων, ενώ η δεύτερη εκπαιδευτική δράση απευθύνεται σε ξένους τουρίστες. μεγάλη στην περιοχή.

Μέσα Υλοποίησης

Στο πρώτο μονοπάτι της εκπαιδευτικής κουλτούρας, με τη συμμετοχή μαθητών γυμναστικής και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τα μέσα ήταν απλούστερα και πιο προσιτά, ώστε να μπορούν να αναληφθούν ενέργειες σε όλες τις μονάδες. Παιδαγωγός της επικράτειας. Για το λόγο αυτό, παρέχονται εναλλακτικά μέσα, όπως ένα εκτυπώσιμο φύλλο σε περίπτωση απουσίας πρόσβασης σε tablet. Στη δεύτερη εκπαιδευτική δραστηριότητα, που αποτελεί εμπειρία για ενήλικες τουρίστες, βασικό τους εργαλείο είναι ένα tablet, στο οποίο θα βρουν αντιπροσωπευτικές εικόνες της περιοχής και πληροφοριακά στοιχεία, χάρτη, πληροφορίες μέσω κωδικού QR, αλλά και την εφαρμογή αναγνώρισης φυτών. Με άλλα λόγια, είναι ένα διαδραστικό εργαλείο που καθοδηγεί τους συμμετέχοντες να δημιουργήσουν το δικό τους νόημα. Τα οχήματα θα παρακολουθούν λεπτομέρειες παρακάτω, σε κάθε ενέργεια.

Έθιμα και παραδόσεις Μεσσηνίας:

3.13. “Έχω μάρμπα στην Κορώνη”

Η φράση “έχω μάρμπα στην Κορώνη” είναι μια πολύ γνωστή φράση σ’ όλη την Ελλάδα και ιδιαίτερα στην Κορώνη μιας και από εκεί έχει τις ρίζες της!

Η ιστορία της φράσης έχει ως εξής:

Επί της Τουρκοκρατίας ο διοικητής του Μωριά ήταν ο πασάς της Τριπολιτσάς!

Οι υπόλοιποι τοπικοί διοικητές όπως ονομάζονταν μπέηδες των πόλεων, ήταν υποτακτική του.

Εκείνος που ήταν η εξαίρεση ήταν ο Μπέης της Κορώνης. Στην Κορώνη σύμφωνα με το έθιμο έστελναν στην θέση του Μπέη έναν στενό συγγενή του

σουλτάνου! Έτσι, ο Μπέης της Κορώνης είχε έναν ρόλο που είχε επηρεάσει σημαντικά και δεν τολμούσε ο πασάς να αρνηθεί κανένα ρουσφέτι.

Όπως και κάποια σοβαρή υπόθεση στην Τρίπολη ή κάποιο άλλο ζήτημα το οποίο θα λυνόταν από τον πασά της Τριπολιτσάς και τύχαινε να συγγενεύει με κάποιον κορωναίου προύχοντα πήγαινε σε αυτόν και εκείνος είχε καταφύγει στον Μπέη της Κορώνης με την προσφορά των πλούσιων δώρων.

Ο Μπέης της Κορώνης έδινε τότε ένα σημείωμα για τον πασά της Τριπολιτσάς και η δουλειά τελείωνε τις περισσότερες φορές.

3.14. Αναζητώντας το αρσενικό

Τα παλιά χρόνια στη Μεσσηνία και συγκεκριμένα στη Μάνη μία οικογένεια επηρεαζόταν σε μεγάλο βαθμό με τη γέννηση ενός παιδιού με διαφορετικό τρόπο από ότι σήμερα.

Όταν το παιδί που γεννιόταν ήταν αγόρι ονομαζόταν "παιδί" αποκτώντας έτσι ένα ιδιαίτερο κύρος!

Η γέννηση του αγοριού σήμαινε ευρωστία της οικογένειας γιατί με άλλον θα μπορούσα να συμμετέχετε αγροτικές δουλειές καταλαβαίνοντας έτσι από νωρίς τις ευθύνες του σπιτιού.

Από την άλλη μεριά η γέννηση ενός κοριτσιού μεταφραζόταν σαν οικονομική επιβάρυνση γιατί θα χρειαζόταν προίκα για να παντρευτεί.

Πόσο λοιπόν αγωνία τα είχαν οι γονείς μιας οικογένειας που είχαν μέχρι τρεις κόρες!!

Ο πατέρας κερνούσε στα καφενεία όταν η μάθαινε πως έκανε γιο, ενώ αντίθετα αν ήταν κόρη συνοδευόταν από την ευχή "Δεν πειράζει. Γερό να είναι".

Αυτή η παράδοση για απόκτηση αρσενικών απογόνων, που θεωρούνται στύλοι του σπιτιού, προέρχεται από την αρχαιότητα. Χαρακτηριστική είναι η φράση του τραγικού ποιητή Ευριπίδη στο έργο του Ιφιγένεια εν Ταύροις: «στύλοι γαρ οίκων παίδες εισίν άρσενες». (στίχος 57). Τέλος, συχνά στα κορίτσια έδιναν «αποτρεπτικά» ονόματα όπως Σταμάτα, Σταματία, Αγορίτσα για ευνόητους λόγους.

3.15. Δίπλες

Πρόκειται για ένα γνωστό παραδοσιακό Μεσσηνιακό επιδόρπιο. Η ιστορία με τις δίπλες χάνεται πίσω στο χρόνο. Λένε πως όταν τα αυγά δεν ήταν εύκολο να βρεθούμε στη Μάνη οι νοικοκυρές έκαναν το ζυμάρι για τις δίπλες με σκέτο νερό και αλεύρι.

Η ζύμη μπορεί να διπλωθεί σε διάφορα σχήματα, στη συνέχεια τηγανίζετε σε καυτό λάδι και ολοκληρώνεται με σιρόπι ή μέλι.

Το παραδοσιακό είναι να χρησιμοποιείται μέλι αντί για σιρόπι καθώς επίσης οι δίπλες αρωματίζονται με κανέλα ενώ έρχεται και δένει τέλεια και το ψιλοτριμμένο καρυδι.

Οι δίπλες σερβίρονται κυρίως την Πρωτοχρονιά αλλά πρωταγωνιστούν και σε γάμους αρραβώνες, βαπτίσεις. Το έθιμο αυτό συνεχίζεται ακόμα και σήμερα στη Μάνη. Την προπαραμονή του γάμου μαζεύονται από νωρίς το πρωί οι γυναίκες και φτιάχνουν τις δίπλες με συνοδεία τραγουδιού ως το βράδυ.

Στον γάμο τοποθετούνται σε μεγάλα πανέρια, συνοδεύονται με λικέρ, ένα βάζο με γλυκό κέρασμα από μέλι και καρύδια, ενώ στολίζονται με κουφέτα και λουλούδια.

3.16. Η μανιάτικη φορεσιά

Υπήρχαν σημαντικές διαφορές στην αμφίεση ανάμεσα σε πελοποννησίους και Μανιάτες. Οι Μανιάτες φορούσαν σαλβάρια (βράκες) που έφταναν μέχρι το γόνατο, ενώ οι άντρες του μοριά ήταν ντυμένοι με φουστανέλα.

Η αμφίεση τους έμοιαζε με τους νησιώτες του Αρχιπελάγους, και αυτό διότι οι συναλλαγές τους γίνονταν από την θάλασσα και όχι από την στεριά. Πιο συγκεκριμένα, οι άνδρες φορούσαν βράκα σκούρου μπλε χρώματος, λευκό, φαρδύ πουκάμισο κεντημένο στα μανίκια, κόκκινο γιλέκο κεντημένο με μαύρο κορδόνι, ριγωτό ζωνάρι, φέσι ή μαντήλι μαύρο, μαύρες κάλτσες και τσαρούχια από δέρμα γουρουνιού.

Οι γυναίκες σε όλη την Οθωμανική αυτοκρατορία φορούσαν σαλβάρια που έφταναν χαμηλά μέχρι τους αστραγάλους, ενώ οι Μανιάτισσες αποτελούσαν μοναδική εξαίρεση σε όλες τις τουρκοκρατούμενες περιοχές, διότι φορούσαν φορέματα όπως στην Ευρώπη.

Η γυναικεία φορεσιά αποτελούνταν από το «βελέσι», (εσωτερικό βαμβακερό φόρεμα), συνήθως σε σκούρο μπλε χρώμα, πουκάμισο μακρύ και κεντημένο στα άκρα, από πάνω κοντογούνι, ζώνη, στο κεφάλι τσεμπέρι και τσαρούχια. Το χρώμα της τσεμπέρας ήταν ανάλογο της ηλικίας.

Οι μικρότερες φορούσαν άσπρο, κίτρινο ή ανοιχτό καφέ που με την ηλικία σκούραινε και γινόταν μαύρο στα γεράματα. Στο βελέσι ήταν ραμμένη μια κόκκινη λωρίδα, πλάτους μιας πιθαμής, που ονομάζεται «μπουγάζι». Το μπουγάζι το φορούσαν οι χαιράμενες, παντρεμένες και ανύπαντρες.

Όταν έφευγε από την ζωή ο άνδρας της γυναίκας, πάνω στον τάφο του ξήλωνε ένα μέρος του μπουγαζιού, ενώ όταν πέθαινε ο αδελφός της, το ξήλωνε ολόκληρο.

3.17. Η κουλούρα της νύφης

Η κουλούρα της νύφης είναι ένα πολύ παλιό και όμορφο έθιμο που σχετίζεται με τον γάμο, την προσφορά του γαμπρού, τη σχέση που ξεκινά ανάμεσα στα δύο σόγια και τις ευχές για το ζευγάρι.

Την Τετάρτη, πριν το γάμο, η μητέρα του γαμπρού, πριν βασιλέψει ο ήλιος, φτιάχνει το προζύμι και καλεί τις συγγενισσες και τις γειτόνισσές της να έρθουν την άλλη ημέρα το πρωί για να φτιάξουν την κουλούρα της νύφης. Οι γυναίκες που θα έρθουν πλάθουν μικρά κομμάτια ζυμάρι και τα τοποθετούν πάνω στην κουλούρα φτιάχνοντας κληματαριές με φύλλα και σταφύλια, πουλιά, λουλούδια, φρούτα και πολλά σχέδια γεμίζοντας όλη την επιφάνεια με μεγάλη ακρίβεια και εξαιρετική τεχνική.

Όλα όσα απεικονίζονται στην “κουλούρα” έχουν τη σημασία τους:

- Τα πουλιά συμβολίζουν τα παιδιά που θα γεννηθούν στην οικογένεια.
- Τα σταφύλια την παραγωγικότητα,
- Τα φρούτα την ευημερία!
- Τα λουλούδια τον ανθόσπαρτο βίο των νεονύμφων.

Όσο διαρκεί ο στολισμός, οι γυναίκες θα τραγουδούν διάφορα τραγούδια γάμου και αγάπης. Τέλος, οι συγγενείς του γαμπρού προσφέρουν γλυκά και ποτά. Το ψωμί το έβαζαν στο φούρνο και την Κυριακή του γάμου το έβαζαν σε ένα καλάθι στολισμένο με λουλούδια, έβαζαν και ζαχαρωτά αμύγδαλα και ρύζι και μετά το μοίραζαν στους άγαμους νεαρούς στενούς συγγενείς του γαμπρού, των οποίων οι γονείς ήταν εκεί Live, και όταν τα πεθερικά την πάρουν στο σπίτι της, πρόσφερε στη νύφη τα ψωμάκια.

Την ημέρα του γάμου, αφού οι συγγενείς της νύφης καλωσόρισαν τα πεθερικά στο σπίτι της με γλυκά, ποτά και μεζέδες, ο νεαρός με το καλάθι με τα λουλούδια ζήτησε από τη νύφη να κόψει τα τσουρέκια. Η κοπή γίνεται με το χέρι και όλοι προσπαθούν να πάρουν το μεγαλύτερο δυνατό κομμάτι. Έπειτα έκοβαν τα κομμάτια τους σε μικρά κομμάτια και ο καθένας τα μοιράστηκε σε όλους τους συγγενείς του.

3.18. Λαλάγγια

Τα Λαλάγγια είναι μια μεσσηνιακή παράδοση όπου κανένα σπίτι δεν χάνεται κατά τη διάρκεια της μεγάλης θρησκευτικής γιορτής. Τρώτε με ζάχαρη ή μέλι για επιδόρπιο, αλλά μπορεί να σερβιριστεί και με τυρί. Η νοικοκυρά πλάθει την έτοιμη ζύμη σε χοντρά ζυμαρικά και τη διπλώνει.

Το έριχναν σε μεγάλο τηγάνι με καυτό λάδι για να ψηθεί. Το πρώτο με σταυρό στην μέση ήταν του Χριστού, το δεύτερο του σπιτιού, το τρίτο του νοικοκύρη κλπ.

3.19. Λούπινα

Λούπινα, η άλλοτε τροφή των φτωχών, πλούσια σε πρωτεΐνη που συχνά αντικαθιστά τα προϊόντα της σόγιας. Σπέρνεται χωρίς όργωμα, αφού ήταν τόσο πικρά που δεν τα έτρωγαν ούτε τα πουλιά. Για να γλυκάνουν έπρεπε να βράσουν και να ξεβροχιαστούν στη θάλασσα. Τα έβραζαν με θαλασσινό νερό μέσα σε καζάνια, («χαράνια»), και στην συνέχεια τα τοποθετούσαν μέσα στη θάλασσα σε στουποσακούλες, όπου και έμειναν για 3-4 ημέρες.

Τα έβγαζαν και τα άπλωναν στον ήλιο για μερικές ημέρες μέχρι να στεγνώσουν και να ξεραθούν.

Τα λούπινα ήταν καλή τροφή για τα αρνοκάτσικα και χοιρινά, ενώ πολλοί τα έτρωγαν ως ξηρό καρπό και τα έλεγαν «Μανιάτικη σταφίδα». Πολλά λούπινα αλέθονταν, ενώ στην Κατοχή από το λουπιναλευρο έφτιαχναν ψωμί.

3.20. Σηροτροφία και παραγωγή μεταξιού στη Μάνη

Σηροτροφία ονομάζεται η τέχνη της εκτροφής μεταξοσκωλήκων για την παραγωγή μεταξιού. Τα μυστικά της επεξεργασίας και ύφανσης του μεταξιού έγιναν γνωστά πρώτα στο Βυζάντιο, ενώ μετά τον 13ο αιώνα η μεταξουργία αναπτύχθηκε σε μεγάλο βαθμό σε όλη την Ελλάδα και και ιδιαίτερα στην Πελοπόννησο, που ονομάστηκε από τότε Μοριάς, χάρη στην καλλιέργεια της μουριάς.

Λέγεται, μάλιστα, ότι ένας σταυροφόρος, ο Ρογήρος ο Πρώτος, βασιλιάς της Σικελίας, όταν κατέκτησε την Πελοπόννησο, μετέφερε κατά το έτος 1417 στη Σικελία την μουριά και την εκτροφή του μεταξοσκώληκα. Η παραγωγή της μεταξοκλωστής από το κουκούλι ήταν συνηθισμένη ενασχόληση των Καλαματιανών, και όχι μόνο, νοικοκυριών ήδη από την περίοδο της τουρκοκρατίας. Η σηροτροφία είχε μεγάλη διάδοση κυρίως στην Έξω Μάνη, όπου, ακόμη και σήμερα, οι μουριές είναι σε αφθονία. Μαρτυρίες αναφέρουν ότι και στην υπόλοιπη Μεσσηνία είχε αναπτυχθεί η παραγωγή του μεταξιού. Ο σημερινός οικισμός Μεταξάδα, (Σαπρίκι), ήταν ένα από τα μεγαλύτερα κέντρα παραγωγής μεταξιού, (εξού και η σημερινή του ονομασία). Επίσης, η ονομασία του χωριού Σκάρμηγκα, εικάζεται πως προέρχεται από την κινεζική λέξη «Σκάρμινξ» που σημαίνει «δρόμος του μεταξιού». Το μετάξι αυτό μεταφερόταν μέσα από καρόδρομο που περνούσε από το χωριό και έφτανε στο λιμάνι της Πύλου.

Η Μεσσηνία εξελίχθηκε σε σημαντικό κέντρο παραγωγής μεταξιού και ιδιαίτερα η πόλη της Καλαμάτας όπου η μεταξουργία άκμασε από τον 18ο μέχρι τα μέσα του 20ου αιώνα. Όλοι οι εμπορικοί οδηγοί των διαφόρων κρατών μιλούσαν για τα «μεταξωτά Καλαμών».

Αναφορά στα περίφημα μεταξωτά της Καλαμάτας γίνεται από τον Τούρκο περιηγητή Ελβιγιά Τσελεμπί, ο οποίος το 1667 πραγματοποίησε ταξίδι στην

Καλαμάτα: «Έχουν λογής μεταξωτά και εμπριμέ καλύπτρες, καλύτερες από τις Αλγερινές. Τυλίγουν με αυτές το κεφάλι τους και δένουν την μέση τους αντί ζώνης. Έχουν ολομέταξα πουκάμισα... Ένα πουκάμισο ζυγίζει 7-8 δράμια, τόσο λεπτό είναι... Στην Ευρώπη εξάγουν χιλιάδες δέματα μεταξύ...».

Ενδιαφέρουσες πληροφορίες μας παρέχει και ο Άγγλος περιηγητής William Gell ο οποίος επισκέφθηκε την Καλαμάτα στις αρχές του 1805 και ανέφερε ότι βρήκε εργαστήρια μεταξιού στην πόλη, καθώς και ένα δωμάτιο για την σηροτροφία σχεδόν σε κάθε σπίτι. Ένας άλλος επισκέπτης της Καλαμάτας, στα μέσα του 19ου αιώνα, ήταν ο Sir Thomas Wyse, πρεσβευτής της Μεγάλης Βρετανίας στην Ελλάδα το 1849-1862. Σε βιβλίο του, που εκδόθηκε μετά τον θάνατο του, αφιερώνει αρκετές σελίδες στην Καλαμάτα. Επισκέφθηκε την Μονή των

Καλογραιών, για την οποία γράφει: «Πολύ λίγες από τις μοναστικές κοινότητες αυξάνονται στην Ελλάδα, όπως αυτή η Μονή».

Η συμβολή της Μονής Καλογραιών των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στην ανάπτυξη της μεταξουργίας της Καλαμάτας ήταν σημαντική, διότι έχουμε την μετάβαση από την φάση της οικοτεχνίας σε μία πιο «βιομηχανική βάση» παραγωγής μεταξωτών. Η Μονή από την ίδρυσή της, το 1796, και μετά έχει ταυτιστεί με την ιστορία και τον πολιτισμό της Καλαμάτας, χάρη στην αδιάκοπη, για διακόσια χρόνια, παραγωγής υψηλής ποιότητας μεταξωτών.

Η μεταξουργία τέθηκε σε πιο οργανωμένη βάση όταν ιδρύθηκε στην πόλη το πρώτο μηχανοκίνητο κατάστημα αναπήνισης, (επεξεργασίας) μεταξιού. Έτσι, το 1837, δημιουργήθηκε μια μικρή βιομηχανία στη συνοικία Πενταχώρι, στην σημερινή συνοικία του Αγίου Νικολάου. Εκεί, εργάζονταν εξήντα κορίτσια από 10-15 ετών, από τις 6 το πρωί μέχρι τις 6 το απόγευμα, με διάλειμμα μιας ώρας για το φαγητό.

Το εργοστάσιο ευδοκίμησε έως το 1875. Το 1853, παρήχθησαν στην Καλαμάτα 30.000 οκάδες μετάξι, ενώ η συνολική παραγωγή στην Ελλάδα ήταν 150.000 οκάδες. Πιο συγκεκριμένα, κατά την περίοδο 1853-1859, ιδρύθηκαν σταδιακά πέντε μεγάλα ατμοκίνητα μεταξουργεία, με αποκορύφωμα το μεγάλο εργοστάσιο του εμπορικού οίκου «Φελς & Σια». Στα μέσα της δεκαετίας του 1870, η Καλαμάτα αποτελούσε το πρώτο μεταξοπαραγωγικό κέντρο του κράτους με βασική αγορά μεταξιού την Γαλλία.

Ο Αλέξανδρος Κουμουνδούρος, για να δώσει και νέα ώθηση στην μεταξοκαλλιέργεια ίδρυσε το 1880 στην πόλη σηροτροφικό σταθμό. Παρά την ασθένεια του μεταξοσκώληκα, (πεπερίνη), που είχε ήδη ενσκήψει στην ελληνική σηροτροφία, οι επενδύσεις στο μετάξι συνεχίστηκαν. Το 1897, στην Ελλάδα λειτουργούσαν δώδεκα μεταξουργεία, εκ των οποίων τα πέντε ήταν

στην Καλαμάτα. Ολοκληρώνοντας, καθ'ολη την διάρκεια του 19ου αιώνα και μέχρι τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, η επεξεργασία του μεταξιού αποτέλεσε βασική πηγή εισοδήματος για εκατοντάδες οικογένειες της Καλαμάτας.

3.21. Το Δρώμενο της Ευετηρίας στη Νέδουσα

Με βαθιές τις ρίζες του στην αρχαία Διονυσιακή λατρεία, το “Δρώμενο της Ευετηρίας” κάθε Καθαρά Δευτέρα στη Νέδουσα, αποτελεί το πιο αυθεντικό ολόήμερο δρώμενο στη Μεσσηνία

Το σενάριο των εορτασμών ακολουθεί το εξής μοτίβο:

1. Χορός των τράγων
2. Αροτρίωση (όργωμα)
3. Γάμος
4. Θάνατος κι Ανάσταση

ΜΟΥΤΖΟΥΡΩΜΑ

Πριν απ' όλα όμως γίνεται το Μουτζούρωμα! Στην είσοδο του χωριού, ένας χωρικός, που έχει το ρόλο του “Καλόγερου” υποδέχεται του επισκέπτες βάφοντάς τους με μαύρη καπνιά από ξυλόφουρνο γιατί στην Νέδουσα δεν υπάρχουν θεατές, μόνο συμμετέχοντες.

Οι χωρικοί “φορούν” από νωρίς το πρωί την ίδια καπνιά και επισκέπτονται όλα τα σπίτια του χωριού με ευχές για καλή χρονιά στην προετοιμασία τους για τον εορτασμό.

ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΤΡΑΓΩΝ

Αμέσως μετά, ντυμένοι με προβιές και κέρατα, διασχίζουν τα καλντερίμια του χωριού κανοντας εκκωφαντικό θόρυβο με τις κουδούνες τους διώχνοντας τα κακά πνεύματα και καλώντας τη φύση να ξυπνήσει από τον λήθαργο του χειμώνα.

ΑΡΟΤΡΙΩΣΗ

Είναι η ιερή στιγμή των δρώμενων της Νέδουσας. Δύο χωρικοί ντυμένοι ως βόδια, σέρνουν ένα άροτρο, κάνοντας τρεις φορές τον γύρο της πλατείας ανάποδα και αντίστροφα από την φορά του ρολογιού. Γύρω τους όλοι κρατούν φαλικά σύμβολα και με προκλητικές και ακατάλληλες εκφράσεις προσπαθούν να προκαλέσουν τις επιθυμίες της σάρκας και με τον τρόπο αυτό να τις ελευθερώσουν. Στο τέλος τα δύο βόδια (που συμβολίζουν το αρσενικό

με το θηλυκό) πέφτουν στην γη και από πάνω τους πέφτει στάχτη που συμβολίζει σπόρους έτοιμους για γονιμοποίηση.

ΓΑΜΟΣ

Ο γαμπρός και η “νύφη” προετοιμάζονται σε διαφορετικά σπίτια και συνοδεύονται από πλήθος κόσμου ο κάθε ένας μέχρι να συναντηθούν στην κεντρική πλατεία.

Το ζευγάρι, δύο άντρες εκ των οποίων ο ένας υποδύεται την νύφη, παντρεύεται ενώπιον όλων και ακολουθεί η αναπαραγωγική διαδικασία σε μια προσπάθεια να “προκαλέσει” γονιμότητα στις σοδειές.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΑΣΗ

Στο τελευταίο στάδιο της τελετής, ο γαμπρός, τον οποίον υποδύεται ο “Καλόγερος” που στην είσοδο του χωριού έθαβε τους επισκέπτες, δολοφονείται και το σώμα του έρχεται σε φέρετρο μέχρι την πλατεία. Πάνω απ’ το πτώμα του, οι χωρικοί θρηνούν με πολλές σεξουαλικές αναφορές. Με αυτόν τον τρόπο ο γαμπρός ανασταίνεται και ο ερχομός της άνοιξης διασφαλίζεται αφήνοντας πίσω του τον νικημένο χειμώνα.

Τα δρώμενα τελειώνουν με ποτό και χορό που τον σέρνει ο πρώην νεκρός σε μια γιορτή για τη νίκη της ζωής πάνω στο θάνατο.

3.22. Το ελαιόλαδο στη Μάνη

Το ελαιόλαδο Μάνης είναι ένα από τα πιο ποιοτικά λάδια στην Ελλάδα. Ο «Σκιγιάτης» και ο «Βρομαλίτης» είναι οι μήνες Οκτώβριος και Νοέμβριος, μήνες κατά τους οποίους οι Μανιάτες μαζεύουν ελιές εδώ και εκατοντάδες χρόνια. Οι Μανιάτες σέβονται την ελιά γιατί είναι το κύριο τοπικό προϊόν της περιοχής τους: «Σκιγιατίσκιδε και Βρομαλίτης σπορά». Στη Μάνη δεν «κολλάνε» ελιές γιατί είναι λεπτές και μικρές, κάτι που θα τους έκανε κακό. Όπως στην Προβηγκία και τη νότια Ισπανία, τα μαζεύουν με το χέρι. Ιστορικά, οι ελιές ήταν η κύρια πηγή εισοδήματος, επομένως δεν είναι τυχαίο ότι στην περιοχή υπάρχουν πολλοί παλιοί οικογενειακοί μύλοι. Κατά το «λιομάζωμα» μάλιστα, ακόμη και ο εχθρός σταμάτησε τη λεγόμενη «τρεβά» (εκεχειρία). Ωστόσο, η σημασία της ελιάς τείνει να φέρει μεγάλο ανταγωνισμό, ακόμη και θάνατο, μεταξύ των κατοίκων της Μάνης. Δεν είναι τυχαία η μεθοδική καταστροφή των ελαιόδεντρων κατά την διάρκεια της ελληνικής επανάστασης από τον Ιμπραήμ για να λιμοκτονήσει ο πληθυσμός.

3.23. Το πρώτο σουβλάκι

Το πιο διάσημο έδεσμα της ελληνικής κουζίνας, το σουβλάκι, πιστεύεται πως γεννήθηκε στη Μεσσηνία, στο τότε βασίλειο του μυθικού Νέστορα. Αυτό μαρτυρά και ένα πήλινο σκεύος που βρέθηκε στις ανασκαφές του παλατιού του βασιλιά της Πύλου και χρονολογείται από το 1300 π.Χ. Οι αρχαιολόγοι το ονόμασαν *sounvlaki tray* και πιστεύεται πως ο σκοπός του ήταν να στηρίζει τα σουβλάκια που ψήνονταν πάνω από τα κάρβουνα. Στο βασίλειο του, γνωστού

για τη φιλοξενία του, Νέστορα, έκοβαν κομμάτια κρέας, τα περνούσαν σε μικρές σουβλές και αφού τα έψηναν τα πρόσφεραν σε ξένους και περαστικούς που αναζητούσαν καταφύγιο.

3.24. Το σπάσιμο του ροδιού

Τα ρόδια θεωρούνται σύμβολο της αφθονίας, της γονιμότητας, της καλής τύχης και του πλούτου. Ήταν ένα από τα 7 αντικείμενα που έδειξε ο Ιεροφάντης σε όσους επρόκειτο να εισέλθουν στα Ελευσίνια μυστήρια και ο Πausανίας είπε: «Δεν μπορώ να πω τίποτα για το ρόδι, γιατί η ιστορία του είναι ιερό μυστήριο.» Παραδοσιακά τέτοιοι χαρακτήρες βρίσκονται στο πρώτο ημέρα του χρόνου στη Μεσσηνία. Το πρωί της Πρωτοχρονιάς, η οικογένεια πήγε στην εκκλησία, και ο ιδιοκτήτης έβαλε ένα ρόδι στην τσέπη του για να λειτουργήσει. Στο δρόμο για το σπίτι, έπρεπε να χτυπήσει το κουδούνι της εξώπορτας -δεν το άνοιξε μόνος του με το κλειδί- για να κάνει τα πόδια του για την πρώτη είσοδο, με το ρόδι στο χέρι. Μπαίνοντας στην πόρτα, πέταξε το ρόδι κάτω με το δεξί του χέρι, το έσπασε και πέταξε τις θηλές παντού και είπε ταυτόχρονα: «Είμαστε όλο το χρόνο».

Τα παιδιά μαζεμένα γύρω-γύρω κοιτάζουν οι ρώγες αν είναι τραγανές και κατακόκκινες. Όσο γερές κι όμορφες είναι οι ρώγες, τόσο χαρούμενες κι ευλογημένες θα είναι οι μέρες που φέρνει μαζί του ο νέος χρόνος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ - Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Η συμβολή των πολιτιστικών συλλόγων στην διατήρηση της Α.Π.Κ.

4.1. Πολιτιστικοί σύλλογοι Μεσσηνίας, ποιοί είναι και ποιος ο ρόλος/στόχος/σκοπός του καθενός

4.2. Μορφωτικός σύλλογος Μεσσηνίας

Ο Μορφωτικός Σύλλογος Μεσσηνίας ιδρύθηκε το 1976 με έδρα την Καλαμάτα και λειτουργεί διοικούμενος από εκλεγμένο διοικητικό συμβούλιο.

Ο άξονας των δραστηριοτήτων του συλλόγου μας περιστρέφεται στη διατήρηση και συνέχεια του λαϊκού πολιτισμού μας μέσα απ' όλες τις μορφές

του και κύρια μέσα από την Ελληνική μουσικοχορευτική παράδοση ως μορφή αντίστασης στη σύγχρονη βιομηχανία μαζικού πολιτισμού.

Στα χρόνια που πέρασαν ο Μορφωτικός Σύλλογος έχει στο ενεργητικό του ένα ευρύ φάσμα εκατοντάδων εκδηλώσεων-ενεργειών (διαλέξεις, μουσικά βραδινά, εκδρομές, μουσικοχορευτικές-θεατρικές παραγωγές, συναυλίες, εκθέσεις εικαστικών τεχνών λαογραφικού υλικού, ανάδειξη και επίλυση προβλημάτων της Καλαμάτας και της Μεσσηνίας σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλους φορείς.)

Ο Μορφωτικός Σύλλογος πρέπει να τονίσουμε, ότι δίνει ιδιαίτερη σημασία στην αξιοποίηση του ενδογενούς δυναμικού. Οι δραστηριότητές του βασίζονται περισσότερο στο ντόπιο στοιχείο με στόχο τη δημιουργία πολιτιστικής υποδομής. Μέσα στην μακρόχρονη δράση του Μορφωτικού συλλόγου το χορευτικό – χορωδιακό και θεατρικό τμήμα πραγματοποίησε πάμπολλες εμφανίσεις σ' όλη την Ελλάδα.

Ενδεικτικά αναφέρουμε: συμμετοχή στο διεθνές φολκlorικό φεστιβάλ Λευκάδας, στα φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, Πάτρας και Ισθμια Κορινθίας. Στο Πανεπιστήμιο Πειραιά, στο θέατρο της Δόρας Στράτου, στη Ν. Αρτάκη, Ν. Κίο, Κουρούτα Αμαλιάδας κτλπ.

Επίσης έχει δώσει θεατρικές παραστάσεις σε κωμοπόλεις του νομού Μεσσηνίας, στον Άλιμο και σε θέατρα της Αθήνας. Ο Μορφωτικός Σύλλογος εκπροσώπησε κατά τον καλύτερο τρόπο την Καλαμάτα και τη χώρα μας σε διεθνείς εκδηλώσεις και φεστιβάλ όπως:

- 1982 Ιταλία – Ευρωπαϊκή γιορτή Λαδιού.
- 1983 Η.ΠΑ – Καναδά, εκδηλώσεις για τον Απόδημο Ελληνισμό. 1984 Ιταλία, εκδηλώσεις για την αδελφοποίηση Καλαμάτας-Spello
- 1984 Εκπροσώπησε τη χώρα μας σε εκδηλώσεις του Ε.Ο.Τ στην Ελβετία, Αυστρία 1985 Γαλλία-Κένυα
- 1995 Ισπανία, συμμετοχή στην Europeade '95
- 1996 Κύπρος, εκδηλώσεις για την αδελφοποίηση Αγλατζάς-Καλαμάτας
- 1998 Ιταλία, συμμετοχή στο φεστιβάλ Mediteranneo στις Συρρακούσες,Σικελία

Όπως αναφέρεται στο καταστατικό του, στόχος του συλλόγου είναι η ανάπτυξη ποικίλων μορφών πνευματικής, εκπαιδευτικής και πολιτιστικής δράσης στην πόλη της Καλαμάτας, την ευρύτερη περιοχή της Μεσσηνίας, και σε περιοχές όπου υπάρχει ελληνικός πολιτισμός. Είναι επίσης η διατήρηση και ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και των λαϊκών μας

παραδόσεων, που συνδυάζονται αρμονικά με όλες τις σύγχρονες πολιτιστικές τάσεις.

Στα πλαίσια των δημοκρατικών αξιών, η συγκέντρωση, η αξιοποίηση και ανάπτυξη όλων των πνευματικών και πολιτιστικών δυνάμεων, η ενίσχυση των τοπικών πνευματικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων, η προώθηση της καλλιτεχνικής δημιουργίας, έχουν συγκεκριμένο σκοπό την εξέλιξη της πραγματικής πολιτιστικής ζωής και τη συνεχή πολιτιστική εξερεύνηση που πραγματοποιείται σύμφωνα με το καταστατικό του σωματείου.

4.3. Σύλλογος Δήμου Τριφυλίας

Στο Δήμο Τριφυλίας βρίσκονται σε λειτουργία διάφορες υποδομές και χώροι ώστε να πραγματοποιούνται εκδηλώσεις και ότι άλλο χρειάζεται

Ας δούμε παρακάτω μερικά παραδείγματα:

1. Κ.Ε.Π.Π.Α.ΠΕ.ΔΗ.Τ

Κοινωφελής Επιχείρηση Παιδείας, Πολιτισμού, Αλληλεγγύης, Περιβάλλοντος

2. Δύο Δημοτικές Φιλαρμονικές, η Δημοτική Φιλαρμονική Γαργαλιάνων και η Δημοτική Φιλαρμονική Ορχήστρα Κυπαρισσίας.

Επίσης βρίσκεται σε λειτουργία και η Φιλαρμονική του Συλλόγου Φιλοπροόδων Φιλιατρών, όπου αναφέρονται τα παρακάτω:

1. Η Κοινωφελής Επιχείρηση Παιδείας, Πολιτισμού, Αλληλεγγύης, Περιβάλλοντος είναι υπεύθυνη με τη δράση της για την ανθρώπινη διάσταση των υπηρεσιών της που στοχεύουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών στον Δήμο Τριφυλίας.

Στο πλαίσιο εφαρμογής του καταστατικού της παρουσιάζει τις ακόλουθες δράσεις:

α. Το Εικαστικό Εργαστήρι:

Λειτουργεί στη Κοινότητα της Κυπαρισσίας.

Ο άνθρωπος καλλιεργείται από την καλλιτεχνική παιδεία και αποκτάει σεβασμό προς τους άλλους ανθρώπους αλλά και την ίδια την φύση και είναι

αποτέλεσμα για έναν δυναμικό παράγοντα επικοινωνίας καθώς έχει μπορεί να επιδράσει στο πως μπορεί να διαμορφωθούν οι ανθρώπινες σχέσεις.

Τα εικαστικά προγράμματα έχουν ως στόχους::

- να αξιοποιείται ο ελεύθερος χρόνος
- να εφαρμόζονται νέοι μέθοδοι διαπαιδαγώγησης
- να υπάρχει δημιουργικότητα
- να γίνει καλλιέργεια της αισθητικής

Μαθήματα ζωγραφικής και κεραμικής γίνονται σε παιδιά και ενήλικες, ενώ σε ενήλικα άτομα παραδίδονται μαθήματα αιογραφίας και σχεδίου. Το εργαστήρι βρίσκεται σε λειτουργία όλο το έτος με την λεπτομέρεια ότι το καλοκαίρι και μέχρι και τον Σεπτέμβριο γίνονται διάφορα σεμινάρια που σχετίζονται με ζωγραφική και κεραμική.

Διάφορες εκδηλώσεις προβολής έργων του Εικαστικού Εργαστηρίου γίνονται τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο. Η κοινωφελής επιχείρηση στοχεύει και παραμένει στη δημιουργία καινούργιων τμημάτων του εργαστηρίου σε όλο τον Δήμο.

β. Το Τμήμα Εκμάθησης Μουσικών Οργάνων:

Η λειτουργία του Τμήματος εκμάθησης μουσικών οργάνων έχει ως σκοπό την μουσικοκαλλιτεχνική αγωγή των κατοίκων της περιοχής. Εκεί γίνονται μαθήματα εκμάθησης μουσικών οργάνων καθώς επίσης το τμήμα αυτό πραγματοποιεί εκδηλώσεις όταν τελειώνουν τα μαθήματα έχοντας ως σκοπό να προβληθεί και να τραβήξει το ενδιαφέρον των μαθητών και φυσικά να διαδώσει τη μουσική παιδεία.

γ. Η Σχολή Τέχνης:

Η σχολή τέχνης λειτουργεί το δήμο Γαργαλιάνων όπου εκεί διδάσκονται σύγχρονος και κλασικός χορός σε ηλικίες από 3,5 έως 18 χρονών. Με αυτό τον τρόπο πετυχαίνεται ο σκοπός της καλλιέργειας και της ανάπτυξης κινητικών δεξιοτήτων στους μαθητές μέσω της άσκησης του χορού. Έτσι μέσω της άσκησης αυτής οι μαθητές γεμίζουν χαρά, αποκτούν ανεβασμένη ψυχολογία και ενισχύεται η αυτοπεποίθησή τους. Μόλις ολοκληρώνεται ένα σχολικό έτος γίνονται παραστάσεις χορού που στοχεύουν στη διάδοση της τέχνης του χορού με σκοπό να υπάρξει ενδιαφέρον και από άλλες δημοτικές ενότητες για την τέχνη του χορού έτσι ώστε να έρθουν σε λειτουργία αντίστοιχες σχολές στους υπόλοιπους δήμους.

δ. Η Οργάνωση Πολιτιστικών Εκδηλώσεων:

Η Κ.Ε.Π.Π.Α.ΠΕ.ΔΗ.Τ (Κοινοφελής Επιχείρηση Παιδείας, Πολιτισμού, Αλληλεγγύης, Περιβάλλοντος Δήμου) και ο Δήμος της Τριφυλίας μαζί με την εργασία πολιτιστικών συλλόγων διοργανώνουν διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις σε όλο το δήμο με περιεχόμενα όπως: το θέατρο, το χορό, τα εικαστικά, τη λογοτεχνία, τον κινηματογράφο κτλ.

Αυτές οι εκδηλώσεις μπορούν να χαρακτηρίσουν την πολιτιστική ταυτότητα κάθε δημοτικής ενότητας καθώς στόχος τους είναι να ψυχαγωγήσουν το κοινό- πολίτες και να προωθήσουν τη συλλογική δράση και την ενίσχυση του πολιτιστικού κεφαλαίου.

Παρακάτω θα αναφερθούμε σε μερικές από αυτές τις εκδηλώσεις:

Λαμπαδοφορίες

Οι λαμπαδοφορίες υπήρχαν την εποχή της τουρκοκρατίας. Οι νέοι του χωριού ξεκίνησαν από την αυλή της εκκλησίας γύρω από τις δάδες, ακολούθησαν τον «επιτάφιο δρόμο», και ήρθαν στη μικρή πλατεία του χωριού. Εκεί μαζεύονταν όλοι κυκλικά, τραγούδησαν και χόρευαν και έμειναν μέχρι το πρωί με το καλό κρασί που έφτιαχνε από νωρίς.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε την παραμονή της 25ης Μαρτίου. Σήμερα αυτή η παράδοση καθιερώθηκε με πρόταση του επιτρεπόμενου μπακαλιάρου μας. θρησκεία. Η σημασία αυτού του γεγονότος είναι ότι πηγάζει από την Τουρκική κατοχή και η σημασία του είναι η εξής:

«Diaqes - η αιώνια επιθυμία των σκλαβωμένων προγόνων μας να ελευθερωθούν από τον ζυγό της Τουρκίας, όπου κράτησε τη σπίθα της ελπίδας, την ελπίδα της ελευθερίας και της ανεξαρτησίας». Όταν η εκπομπή του εθνικού καναλιού et3 «Κυριακή στο Χωριό» ανέστειλε την αγρυπνία, το γεγονός ξεπέρασε τα «κλειστά όρια», παρουσιάζοντάς το ως μακρινό έθιμο.

Τα Βλαχέρνια

Μία εκδήλωση που κρατάει 2 μέρες και πραγματοποιείται συνήθως 2 και 3 Ιουλίου στην εκκλησία της βλαχέρνας στο πάρκο της εκκλησίας στα Φιλιατρά. Ο σύλλογος φιλοπρόοδων Φιλιατρών είναι υπεύθυνος για την οργάνωση της εκδήλωσης. Αυτές Οι εκδηλώσεις πραγματοποιούνται με παραστάσεις από το χορευτικό συγκρότημα και συναυλία της φιλαρμονικής του συλλόγου τη συνάντηση φιλαρμονικών από διαφορετικές περιοχές της Ελλάδας μαζί Επίσης με την συνδιοργάνωση της κοινοφελούς επιχείρησης του δήμου από παραστάσεις ποιοτικής μουσικής

Τα Αγαπήνεια

Κάθε χρόνο εκδηλώσεις Κοιμάται η ηρωική θυσία του Γαργαλιανιώτη Μακεδονομάχου Σαράντη Αγαπηνού ο οποίος έχει μείνει γνωστός ως Τέλλος Άγρας μαζί με τον Αντώνη Μίγγα οι οποίοι δολοφονήθηκαν από Βούλγαρους στις 7 Ιουνίου του 1907.

Η εκδήλωση ξεκινάει με τις λαμπαδηδρομίες την πρώτη μέρα και το άναμμα του βωμού στον ανδριάντα του ήρωα, και συνεχίζει με τη δεύτερη μέρα όπου πραγματοποιείται η επιμνημόσυνη δέηση και γίνεται κατάθεση στεφάνων από τοπικούς φορείς και συλλόγους της πόλης. Αλλά και από τους επισκέπτες οι οποίοι έρχονται από την Έδεσσα για να τιμήσουν το Τριφύλιο ήρωα. Συνεχίζει με παρέλαση όπως συμμετάσχουν οι φιλαρμονικές τα σχολεία ακόμα και πρόσκοποι και διάφοροι σύλλογοι. Η ολοκλήρωση των εκδηλώσεων γίνεται με παραδοσιακούς χορούς στην κεντρική πλατεία από τα χορευτικά τμήματα των Γαργαλιάνων. Εκεί παρακολουθεί πάρα πολύς κόσμος. Καθώς επίσης συμμετέχουν στον εορτασμό για τη μνήμη αυτού του ήρωα.

Τα Καρναβάλια

Διάφορες εκδηλώσεις έχοντας ως επίκεντρο τον καρνάβαλο γίνονται την τελευταία Κυριακή της αποκριάς αλλά και την Καθαρά Δευτέρα. Σε αυτές τις εκδηλώσεις συμπεριλαμβάνονται παρελάσεις αρμάτων φυσικά το πέταγμα του χαρταετού και διάφορα άλλα έθιμα. Όλα αυτά τα διοργανώνει ο δήμος και η κοινωφελής επιχείρηση του δήμου σε συνεργασία με τους συλλόγους της περιοχής και έτσι πραγματοποιούνται όλα αυτά στο δήμο Τριφυλίας και συγκεκριμένα στα Φιλιατρά και με το καρναβάλι των Φούληδων.

Καρναβάλι των Φούληδων στα Φιλιατρά:

Το καρναβάλι στα Φιλιατρά πραγματοποιείται από το 2003 και είναι ένας θεσμός ο οποίος διοργανώνεται από το δήμο και την κοινωφελή επιχείρηση του δήμου σε συνεργασία με τους υπόλοιπους συλλόγους της περιοχής. Αυτό το καρναβάλι προσελκύει πάρα πολύ κόσμο από περιοχές εκτός Δήμου και αυτό είναι το μεγαλύτερο ψυχαγωγικό γεγονός που γίνεται στην Τριφυλία τις απόκριες.

Την Καθαρά Δευτέρα γίνεται ο εορτασμός ‘‘ τα κούλουμα ‘‘ στον Προφήτη Ηλία σε συνδυασμό με φασολάδα και το πέταγμα του χαρταετού ενώ παράλληλα μεγάλο γλέντι γίνεται και στον πεζόδρομο της Μαραθόπολης

Τα Θεατρικά Σχήματα

Το Τριφυλιακό Ερασιτεχνικό Θέατρο του Δήμου Τριφυλίας και το ερασιτεχνικό θέατρο πολιτιστικού Συλλόγου Μουζακίου πραγματοποιείται στο χώρο του θεάτρου του Δήμου Τριφυλίας

Το Τριφυλιακό Ερασιτεχνικό Θέατρο

Ο σύλλογος «Τριφυλιακό Ερασιτεχνικό Θέατρο» ιδρύθηκε τον Μάρτιο του 1995! Τα μέλη του απαρτίζονταν από τους κατοίκους της πόλης των κωμοπόλεων και των γύρω χωριών της Τριφυλίας. Συμμετείχαν επίσης και φίλοι του θεάτρου και των γενικότερων πολιτιστικών δραστηριοτήτων που είχαν ως έδρα τα Φιλιατρά.

Στη διάρκεια 20 χρόνων ο σύλλογος αυτός έχει καταφέρει να προβάλλει τις διάφορες δραστηριότητες του στην τριφυλία αλλά και σε πολλές πόλεις και χωριά του νομού Μεσσηνίας όπως και σε πολλά μέρη στην Ελλάδα (Αθήνα, Πύργο, Πάτρα, Τρίπολη, Κόρινθο κτλ)

Επίσης μία λίστα με επιτυχίες από θεατρικά έργα είναι η παρακάτω:

- Ο Μαγικός αυλός (παιδική σκηνή),
- Καπέλο από ψάθα Ιταλίας,
- Ο Ορφέας στον Άδη,
- Η πινακοθήκη των ηλιθίων,
- Άγρια Δύση,
- Ο Σέντζας,
- Ένα οδοιπορικό με τον Σεφέρη,
- Δον Καμμίλο,
- Η αυλή των θαυμάτων,
- Φαύστα,
- Γκόλφω forever,
- Ο Θάνατος και η κόρη,
- Δεν πληρώνω-Δεν πληρώνω,
- Η Φαλακρή Τραγουδίστρια και άλλα.

Έχει συμμετάσχει σε διακρίσεις και σε διάφορα φεστιβάλ όπως:

1. 6ο Φεστιβάλ Κορίνθου με το έργο “Η αυλή των θαυμάτων” (2008)

Βραβεία:

α) Γ΄ Καλύτερης Παράστασης

β) Β΄ Ανδρικού Ρόλου στον Χρυσανθακόπουλο Παναγιώτη

γ) Μουσικής Επένδυσης

2. 2ο Πανελλήνιο Φεστιβάλ Σάτιρας Ερασιτεχνικών Θιάσων

“Μώμος ο Πατρεύς” με το έργο “Φαύστα” (2010).

Βραβείο Καλύτερου Σατιρικού Δεκάλεπτου καθώς και τους παρακάτω επαίνους:

- α) Ενδυματολογίας
- β) Επιλεγμένου Κειμένου
- γ) Ανδρικού Ρόλου

3. 4ο Πανελλήνιο Φεστιβάλ Σάτιρας Ερασιτεχνικών Θιάσων “Μώμος ο Πατρεύς” με το έργο “Γκόλφω Forever” (2011).

Πήρε βραβείο Σκηνοθεσίας και τον Έπαινο Κοστούμιών.

Ο σκοπός του συλλόγου αυτού είναι η πολιτιστική αλλά και η πνευματική ανάπτυξη των ανθρώπων της περιοχής της Τριφυλίας μέσω της καλλιέργειας του θεάτρου αλλά και της παιδείας.

Από το 1995 έχει λάβει διακρίσεις με 19 θεατρικά έργα που έχουν καταξιώσει την παρουσία του στη Συνείδηση των πολιτών. Παρότι είναι ερασιτεχνικό θέατρο η δουλειά που κάνει είναι άκρως ποιοτική και επαγγελματική.

Το Ερασιτεχνικό Θέατρο Πολιτιστικού Συλλόγου Μουζακίου

Το 1984 ήταν το έτος που ιδρύθηκε ο Πολιτιστικός Σύλλογος του Μουζακίου. είναι σε ενέργεια 31 χρόνια και συμβάλλει στην πολιτική ζωή της περιοχής με πλούσια έργα και σχέδια για το μέλλον. Από το 1987 είναι σε λειτουργία το θεατρικό τμήμα του συλλόγου και μέχρι σήμερα έχει παρουσιάσει 20 παραστάσεις οι οποίες έχουν παίξει και σε πολλά μέρη με περιοδείες και όχι μόνο στο Μουζάκι.

Παζάρι αντικών - Οινογνωσία

Παζάρι Αντικών

Στο Μεγάλο Καλντερίμι της Παλιάς Πόλης της Κυπαρισσίας πραγματοποιείται παζάρι κάθε χρόνο με παλιά αντικείμενα και αντίκες από το 2004 μέχρι σήμερα και διάρκεια του είναι πέντε μέρες. συνδιοργανώνεται από το δήμο Τριφυλίας την κοινωφελή επιχείρηση του δήμου αλλά και την αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία «Πρόγραμμα για την προστασία και ανάδειξη της Παλιάς Πόλης της Κυπαρισσίας». Είναι το μοναδικό παζάρι που γίνεται περιοδεία και περιλαμβάνει:

- Ελληνικές αντίκες
- Γαλλικές αντίκες
- Πορσελάνινους πίνακες
- Παλιά ελληνικά έπιπλα
- Δίσκους από βινύλια
- Πίνακες
- Παλιά βιβλία
- Όπλα

Το παζάρι με τις αντίκες δέχεται γύρω στους 10.000 επισκέπτες το χρόνο μιας και είναι πανελλήνιας προβολής. Είναι μία πάρα πολύ έξυπνη ιδέα για την πόλη της Κυπαρισσίας και την προώθηση της.

Οινογνωσία

Παράλληλα με το παζάρι στο δημοτικό κήπο γίνεται και η γευσιγνωσία τοπικών κρασιών και αποσταγμάτων σε δύο βράδια. αυτό μπορεί να μεταφραστεί ως μία ωραία προσέγγιση και συνεργασίας το αγροτικό και του τουριστικού τομέα της περιοχής αυτής.

Δημοτικός Θερινός Κινηματογράφος

Ο Δημοτικός Θερινός Κινηματογράφος λειτουργεί από τη δεκαετία του '90 σε συνεργασία με τον εκπαιδευτικό σύλλογο Φιλιατρών «Ο Πυρσός» και είναι ο μοναδικός κινηματογράφος που λειτουργεί στην περιοχή. Ένας φόρος τιμής στον σκηνοθέτη και τον δημιουργό θα τιμάται μετά από κάθε προβολή που σχετίζεται με την ταινία, με εξαίρεση την ταινία.

Το κοινό για αυτές τις ταινίες είχαν και άλλες δημοτικές ενότητες εκτός Τριφυλίας.

Στόχος της πόλης της Τριφυλίας και των μη κερδοσκοπικών επιχειρήσεων της πόλης είναι να κρατήσουν ανοιχτό τον κινηματογράφο χειμώνα και καλοκαίρι για να ψυχαγωγήσουν και να εκπαιδεύσουν τους πολίτες.

Στον δήμο Τριφυλίας, κάθε πολιτιστικός σύλλογος δημοτικής ενότητας πραγματοποιεί τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- Δ.Ε ΑΕΤΟΥ
- Δ.Ε. ΓΑΡΓΑΛΙΑΝΩΝ
- Δ.Ε. ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ
- Δ.Ε. ΤΡΙΠΥΛΗΣ
- Δ.Ε. ΦΙΛΙΑΤΡΩΝ

1. ΜΕΣΚ, Τουρκολιά (πρόεδρος)
2. ΔΙΩΝ, Μιχαλοπούλου Δήμητρα (πρόεδρος)
3. ΑΣΤ, Τσιμπλής Αναστάσιος (πρόεδρος)
4. ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ, Άρης Θεοδωρόπουλος (πρόεδρος)
5. ΑΝΩ ΠΟΛΗΣ, Αιμιλία Μπινίσκου (πρόεδρος)
6. ΓΑΙΑ(ΓΥΝΑΙΚΩΝ), Βούλα Σωτηροπούλου (πρόεδρος)
7. ΤΑΕ ΚΒΟ ΝΤΟ, Αλεξόπουλος Παναγιώτης (πρόεδρος)
8. ΡΑΝΤΑΓΥΜ, Πανταζέλος Κων/νος (πρόεδρος)
9. HOUSE OF DANCE, Susan Garrard (πρόεδρος)
10. ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ, Τερζής Δημήτρης (πρόεδρος)
11. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ, Στρατικόπουλος (πρόεδρος)
12. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΕΩΝ, Παντελής Κων/νος (πρόεδρος)
13. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΛΥΜΠΙΩΝ ΤΡΙΦΥΛΙΑ, Παπαηλίας (πρόεδρος)

14. ΑΟΚ(ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ), Παππάς (πρόεδρος)
15. ΈΝΩΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ, Χριστοδούλου Γεωργία (πρόεδρος)
16. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ, Αναστασόπουλος Νικόλαος (πρόεδρος)
17. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΡΥΩΝ “Ο ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ“, Κρανίτη Ελένη (πρόεδρος)
18. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΙΤΩΝ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ, Λιακάκη Μαρία (πρόεδρος)
19. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΡΜΕΝΑΙΩΝ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ, Αδαμοπούλου Αργυρώ (πρόεδρος)
20. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΟΠΑΝΑΚΑΙΩΝ, Ιωάννης Πανουσάκης (πρόεδρος)
21. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΕΛΛΑΪΩΝ, Στρατικόπουλος Νικόλαος (πρόεδρος)
22. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ:

- 1ο Δημοτικό, Μπίτσικα (πρόεδρος)
- 2ο Δημοτικό, Κουκούμης (πρόεδρος)
- 3ο Δημοτικό, Ψιλογαλάνη Τάνια (πρόεδρος)
- Γυμνάσιο, Παπαδόπουλος Διον. (πρόεδρος)
- Γενικό Λύκειο, Ανδρινοπούλου Δήμητρα (πρόεδρος)
- Επαλ, Ευαγγελοπούλου Έφη, (πρόεδρος)

Το έργο των πολιτιστικών συλλόγων είναι πολιτιστικό και πολλές φορές προβάλλουν τις παραδοσιακές μας ρίζες και αξίες όπως είναι αυτή της εκμάθησης των παραδοσιακών χορών. Έτσι Καλό είναι να ξέρουμε ότι στο δήμο Τριφυλίας γίνονται μαθήματα εκμάθησης παραδοσιακών χορών από τους παρακάτω πολιτιστικούς συλλόγους:

- Σύλλογος Γυναικών Κοπανακίου «Η ΚΑΛΛΙΠΑΤΕΙΡΑ», στη Δημοτική Ενότητα Αετού
- Πολιτιστικός Σύλλογος Γαργαλιάνων και
- Μορφωτικός Σύλλογος Γαργαλιάνων, στη Δημοτική Ενότητα Γαργαλιάνων
- Μορφωτικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Κυπαρισσίας (Μ.Ε.Σ.Κ) στη Δημοτική Ενότητα Κυπαρισσίας
- Σύλλογος Φίλοπροόδων Φιλιατρών και
- Μορφωτικός Σύλλογος Φιλιατρών «Ο ΠΥΡΣΟΣ» στη Δημοτική Ενότητα Φιλιατρών

Χαρακτηριστικά του Δήμου Τριφυλίας

Ο δήμος Τριφυλίας βρίσκεται νοτιοδυτικά στην Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα

στο δυτικό τμήμα της Πελοποννήσου στη Μεσσηνία.

Συνορεύει με το Δήμο Πύλου-Νέστορος στα νότια με όριο του δήμου Οιχαλίας Μεσσηνίας στα ανατολικά, με όριο στην οροσειρά Αιγάλεω, το δήμο Ζαχάρω στα βόρεια, έχω ως όριο το ποτάμι Νέδα, και δυτικά να βρέχεται από το Ιόνιο πέλαγος.

Ο μόνιμος πληθυσμός, σύμφωνα με την απογραφή που είχε γίνει το 2011 στο δήμο Τριφυλίας είναι 20.373 κάτοικοι. Ως έδρα έχετε Κυπαρισσία η οποία είναι γύρω στα 250 χιλιόμετρα μακριά από την Αθήνα και 160 χιλιόμετρα μακριά από την Πάτρα.

Οι Εθνικοί άξονες οδήγησης όπως είναι Αθήνα - Τρίπολη - Κυπαρισσία και Πάτρα - Πύργος - Κυπαρισσία κάνουν εύκολη την πρόσβαση στο δήμο και λειτουργούν θετικά τόσο για την τοπική κοινωνία όσο και για τη μετακίνηση των επισκεπτών.

4.4. Βασιλικό Μεσσηνίας

“Ρουπάκι χάνι” ήταν το πρώτο όνομα της περιοχής Βασιλικό Μεσσηνίας η οποία δεν κατοικούνταν πριν απο το 1860! Ο Σαρρής Κωνσταντίνος από την Κυπαρισσία φαίνεται να ήταν ο πρώτος κάτοικος της περιοχής όπου εγκαταστάθηκε εκεί γύρω στο 1860!

Με τον καιρό εγκαταστάθηκαν από τον σημερινό δημόσιο δρόμο από το ύψος της παλιάς πέτρινης γέφυρας ως την αερογέφυρα κι άλλες οικογένειες με καταγωγή από το Σούλι, Μίλα, Κατσουρά, Ψάρι, Κούβελα κτλ εως το 1890 είχε γίνει ένας μικρός οικισμός γνωστός με το όνομα “Χάνια” μιας και υπήρχαν 3 χάνια στον δρόμο που αναπτυσσόταν νέος οικισμός.

Ένας καινούριος μικρός οικισμός ξεκίνησε να δημιουργείται γύρω στο 1901 ο οποίος αποτελούνταν κυρίως από οικογένειες με καταγωγή απο Κατσουρά και Σούλι, που λέγονταν Βασιλικά.

Αυτοί οι 2 οικισμοί ενώθηκαν την περίοδο 1900-1901 με το όνομα Βασιλικό, μια ονομασία που πιθανόν προήλθε απ’το όνομα του βουνού που υψωνόταν εκεί στο χωριό!

Το Βασιλικό με την πάροδο του χρόνου μεγάλωνε μιας που συνέχιζαν να έρχονται πολλές οικογένειες! Η εκκλησία χτίστηκε το 1915 και 3 χρόνια μετά το σχολείο!

Από το 1961 και μετά το χωριό αποκτά δικό του δίκτυο ύδρευσης, μέχρι τότε

οι κάτοικοι κάλυπταν τις ανάγκες τους πηγαίνοντας σε κάποιο από τα 22 πηγάδια του χωριού!

Τι σιδηροδρομικό δίκτυο ήταν επίσης σημαντικό που μαζί με τον σιδηροδρομικό σταθμό δημιουργήθηκε το 1901, ο αγροτικός συνεταιρισμός που ιδρύθηκε το 1923, η ασφαλτόστρωση του δημόσιου κεντρικού δρόμου το 1935-1936, το μουσείο που ιδρύθηκε το 1935 έχοντας εκθέματα από ανασκαφές του τόπου της Μάλθης, η ηλεκτροδότηση απ' τη ΔΕΗ που έγινε το 1965 και τέλος, η τηλεφωνική διασύνδεση μέσω αυτόματου κέντρου που έγινε το 1968.

4.5. Μορφωτικός σύλλογος Γαργαλιανών

Ο Μορφωτικός Σύλλογος Γαργαλιανών ασχολείται κυρίως με Πολιτιστικές εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις καθόλη τη διάρκεια της χρονιάς. Καθώς επίσης βρίσκονται σε λειτουργία τμήματα εκμάθησης παραδοσιακών χορών ξεκινούν από μικρές ηλικίες μέχρι και για ενήλικες.

4.6. Χορευτικός σύλλογος εν χορώ Μεσσηνίας

Ο σύλλογος δραστηριοποιείται από το 2003 με μια γκάμα χορών που καλύπτει όλες τις περιοχές της Ελλάδας, με παραστάσεις απολύτως βασισμένες στο χορευτικό ύφος και χρώμα της κάθε περιοχής, εντός και εκτός ν. Μεσσηνίας.

Παρακάτω θα δούμε την ποικιλία των χορών:

- ΧΟΡΟΙ ΒΛΑΧΩΝ
- ΧΟΡΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ
- ΧΟΡΟΙ ΗΠΕΙΡΟΥ
- ΧΟΡΟΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
- ΧΟΡΟΙ ΘΡΑΚΗΣ
- ΧΟΡΟΙ ΚΡΗΤΙΚΟΙ
- ΧΟΡΟΙ ΛΑΙΚΟΙ
- ΧΟΡΟΙ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
- ΧΟΡΟΙ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ
- ΧΟΡΟΙ ΝΗΣΙΩΝ
- ΧΟΡΟΙ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
- ΧΟΡΟΙ ΠΟΝΤΟΥ
- ΧΟΡΟΙ ΡΟΥΜΕΛΗΣ

Πραγματοποιούνται παραστάσεις και εκδηλώσεις καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, με χορούς από όλες τις περιοχές ή με αφιερώματα!!

4.7. Nartura

Ένα πολιτιστικό σωματείο με μια διαφορετική, πρωτότυπη και καινοτόμα συλλογική προσέγγιση της τέχνης, μέσα από τη φύση και αντίστροφα. Το Πολιτιστικό Σωματείο για την Τέχνη & τη Φύση, με τον διακριτικό τίτλο «ΝΑΡΤΟΥΡΑ» ιδρύθηκε το καλοκαίρι του 2017 από την εικαστικό Βασιλική Κατέρη. Απαρτίζεται από ανθρώπους που αγαπούν την Τέχνη και τη Φύση, με τον καθέναν από αυτούς να κάνει ιδιαίτερες, προσωπικές προσεγγίσεις, επαναπροσδιορίζοντας τη ζωή μέσα από αυτή τη συνάρτηση. Κοινός παρονομαστής όλων των δράσεων είναι η καινοτομία, η ποιότητα και ο σεβασμός σε όσα πρεσβεύει. Ένας από τους βασικούς σκοπούς του είναι η ευαισθητοποίηση μέσω της τέχνης για μια αρμονική συνύπαρξη του ανθρώπου με τη φύση. Στόχος του η ανάδειξη της άυλης πολιτιστικής μας κληρονομιάς, της τέχνης του σήμερα και του αύριο, σε όλα τα επίπεδα. Κοινό όραμα, να αποτελέσει ο πολιτισμός τη βάση για μια αειφόρο τουριστική ανάπτυξη και την ανάδειξη των τοπικών προϊόντων, μέσα από μια αρμονική και συνδυασμένη δράση με την ντόπια επιχειρηματικότητα και τους φορείς του κράτους.

ΜΕΡΟΣ 2ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

WordPress

1.1. Ορισμός του Wordpress

Το wordpress είναι μια πλατφόρμα στην οποία μπορεί κανείς να φτιάξει μια ιστοσελίδα ή κάποιο blog μιας και ένα μεγάλο ποσοστό έχει δημιουργηθεί βάση αυτής της πλατφόρμας.

Το ποσοστό αγγίζει 1 στις 4 σελίδες που μπορεί να συναντήσουμε στο διαδίκτυο.

Είναι σε γλώσσα PHP (γλώσσα προγραμματισμού) το 2003 και είναι ένα εργαλείο το οποίο κάνει ευκολότερο τον τρόπο που μπορούμε να διαχειριστούμε το site που έχουμε στήσει, χωρίς να χρειάζεται η γνώση κάποιου κώδικα.

Επίσης ένα από τα θετικά είναι πως υπάρχουν πολλά διαθέσιμα λειτουργικά templates και θέματα που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε για κάθε είδους site που μπορεί να θέλουμε να στήσουμε!

Φυσικά είναι εντελώς δωρεάν καθώς μπορούμε επίσης να το τροποποιήσουμε στα μέτρα μας.

Το wordpress ήταν δημιουργία του Matt Mullenweg, ενός προγραμματιστή και ενός φίλου του, που έφτασαν στο αποτέλεσμα αυτό επειδή ο Matt θέλησε να ανεβάσει φωτογραφικό υλικό από ένα του ταξίδι σε έναν διαχειριστή ψηφιακού περιεχομένου όπου και εργαζόταν.

1.2. Πλεονεκτήματα με τη χρήση του WordPress :

1. Είναι μια ανοιχτή πηγή, δηλαδή μπορεί ο καθένας να βοηθήσει στην ανάπτυξή του όπως για παράδειγμα παρέχοντας πρότυπα και σχέδια
2. Είναι εύχρηστη πλατφόρμα με την οποία μπορεί ο καθένας να δημιουργήσει εύκολα τον δικό του ιστότοπο. Η εμφάνιση, οι λειτουργίες, τα χρώματα και οποιαδήποτε ρύθμιση μπορούν εύκολα να ρυθμιστούν από τον αντίστοιχο χρήστη.
3. Τα θέματα τα οποία υπάρχουν ως πρότυπα και ο χρήστης μπορεί εύκολα να διαλέξει το θέμα που ταιριάζει στον ιστότοπό του
4. Ο προγραμματιστής που περιλαμβάνει το wordpress τραβάει τις μηχανές αναζήτησης όπως τη google και προσπαθεί να βελτιώνει τη θέση του.
5. Τέλος το wordpress έχει φτιαχτεί έτσι ώστε να γίνεται η σωστή προβολή του μέσω των συσκευών.

1.3. Μειονεκτήματα με τη χρήση του WordPress:

1. Εφόσον το περιεχόμενο επεξεργασίας είναι μεγάλο και τα οπτικά αρχεία δεν είναι βελτιστοποιημένα, μπορεί η εκτέλεσή του να είναι πιο αργά
2. Οι ενημερώσεις που χρειάζεται να γίνουν μπορούν να προκαλέσουν κάποιες προσαρμογές και να μην προσαρμόζονται γρήγορα με αποτέλεσμα να μη λειτουργούν σωστά
3. Η τροποποίηση μονίμων συνδέσμων είναι απαραίτητη για τη βελτίωση του SEO

1.4. Ας δούμε τι διαφορές υπάρχουν μεταξύ του Wordpress.com και του Wordpress.org

1. Wordpress.com:
2. Wordpress.org:

WordPress.com:

Αυτή είναι μια διαδικτυακή υπηρεσία, δεν απαιτούνται επιπλέον λήψεις για να ξεκινήσετε. Ο χρήστης εγγράφεται στην πλατφόρμα και μπορεί να ξεκινήσει τη δημιουργία του ιστολογίου ή του ιστότοπού του με δωρεάν και προσβάσιμα πρότυπα. Δεν χρειάζεται να υπογράψετε σύμβαση φιλοξενίας ή domain γιατί στη δωρεάν έκδοση του WordPress υπάρχει δημόσιος τομέας για τη δημιουργία ιστολογίων και σελίδων: <http://your-web.wordpress.com>.

WordPress.org:

Για να ξεκινήσετε με αυτήν την επιλογή, πρέπει να μεταβείτε στη σελίδα τους και να κατεβάσετε ένα λογισμικό που ονομάζεται WordPress, το οποίο μπορείτε να κατεβάσετε δωρεάν. Πρέπει να το εγκαταστήσετε στη φιλοξενία σας και να χρησιμοποιήσετε έναν οικονομικό τομέα για να ρυθμίσετε το Διαδίκτυο. Ο χρήστης αποφασίζει ποιος τύπος κεντρικού υπολογιστή και τομέα είναι καλύτερος για αυτήν τη διαχείριση. Σε αυτήν την επιλογή μπορείτε να εγκαταστήσετε το επιθυμητό θέμα, είτε είναι δωρεάν είτε αυτοδημιούργητα.

1.5. Τι ιστοσελίδες μπορεί κανείς να δημιουργήσει με το WordPress;

Το wordpress δεν περιορίζει κανέναν και ο καθένας μπορεί να δημιουργήσει ότι ιστοσελίδα επιθυμεί με αυτό.

Συγκεκριμένα μπορεί να δημιουργήσει:

- Προσωπική ιστοσελίδα
- Εταιρική ιστοσελίδα
- Ιστοσελίδα με e-shop (Ηλεκτρονικό κατάστημα)
- Κάποιου είδους blog
- Marketplace
- Ιστοσελίδες ξενοδοχείων με booking engine
- Ιστοσελίδες με διάφορους καταλόγους και αγγελίες
- Ιατρικές ιστοσελίδες

και γενικότερα υπάρχουν πάρα πολλές επιλογές στο περιεχόμενο κάποιας ιστοσελίδας.

Τώρα ας δούμε τα πλεονεκτήματα που έχει το Wordpress σαν πλατφόρμα!

Πλεονεκτήματα του WordPress:

- Είναι δωρεάν
- Χρησιμοποιείτε από πάρα πολλούς developers
- Είναι πολύ εύχρηστο
- Έχει χιλιάδες plugin
- Είναι ιδανικό για SEO
- Έχει χιλιάδες θέματα και templates
- Παρέχει ασφάλεια

- Είναι responsive, δηλαδή πληροί τις προδιαγραφές για να είναι mobile friendly

1.6. Λίγα λόγια για το wordpress σήμερα

Με έρευνα που έχει πραγματοποιηθεί, το 2021 το WordPress είναι η νούμερο ένα πλατφόρμα διαχείρισης περιεχομένου παγκοσμίως.

Συγκεκριμένα, σχεδόν το 40% των ιστοσελίδων είναι βασισμένο σε αυτό.

Εφόσον υπάρχουν τόσοι πολλοί developers και χρήστες που μπορούν να το εμπιστευτούν συνεχίζει να υπάρχει μεγάλη ανάπτυξη στη πλατφόρμα και φυσικά μεγαλώνει και η κοινότητα του Wordpress περισσότερο με αποτέλεσμα να ελαχιστοποιούνται και ότι αδυναμίες μπορεί να υπήρχαν στην πλατφόρμα στο παρελθόν!

Αξίζει άραγε να δημιουργήσω την ιστοσελίδα μου με το Wordpress ;

Οι εταιρείες web design και development δεν δουλεύουν όλες με την ίδια πλατφόρμα και η καθεμία υποστηρίζει τη δική της επιλογή και παράλληλα λένε άσχημα λόγια για τις άλλες.

Η iservices υποστηρίζει ότι μπορούμε να έχουμε το καλύτερο αποτέλεσμα με πολλές CMS αφού δημιουργούνε ιστοσελίδες. Όμως, τις περισσότερες φορές προτείνουν στους πελάτες την πλατφόρμα του wordpress σαν καλύτερη επιλογή παράλληλα σύγχρονη και αξιόπιστη.

Και όλο αυτό διότι είναι μια πλατφόρμα με πάρα πολλές δυνατότητες, εύκολη στη χρήση, με ασφάλεια και το σημαντικότερο είναι ότι δεν έχει καμία δέσμευση προς τον χρήστη.

Ακόμα και με χαμηλό budget μπορεί κανείς να δημιουργήσει ένα πλήρες λειτουργικό site νιώθοντας πάντα την ασφάλεια ότι υπάρχουν πάρα πολλές εταιρείες και developers που θα είναι ικανοί να το υποστηρίξουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2°

Δημιουργία ιστοσελίδας

2.1 Δημιουργία ιστοσελίδας πολιτιστικών συλλόγων Μεσσηνίας

Θέλοντας να φτιάξω ένα site για τους πολιτιστικούς συλλόγους της Μεσσηνίας διάλεξα το wordpress ως την πλατφόρμα που θα το φιλοξενήσει γιατί είναι εύκολη έχει πολλές σύγχρονες λειτουργίες και είναι η κατάλληλη για την ανάδειξη και την προώθηση του συγκεκριμένου site.

2.2. Τα πρώτα βήματα, εγγραφή και δημιουργία domain name

Μπήκα στο site του wordpress και πάτησα ‘‘start your website’’.

Στη συνέχεια έβαλα το username μου το e-mail μου και έναν κωδικό για να μπορέσω να φτιάξω λογαριασμό και να συνδεθώ σε αυτόν. Μπορούμε επίσης να συνδεθούμε και με τον λογαριασμό της Google για να εξοικονομήσουμε χρόνο και στη συνέχεια γράφουμε το domain name που θέλουμε να έχει το site μας.

Αφού γράψουμε το όνομα που θέλουμε θα διαλέξουμε την επιλογή που έχει να προχωρήσουμε ως free domain name για το site μας!

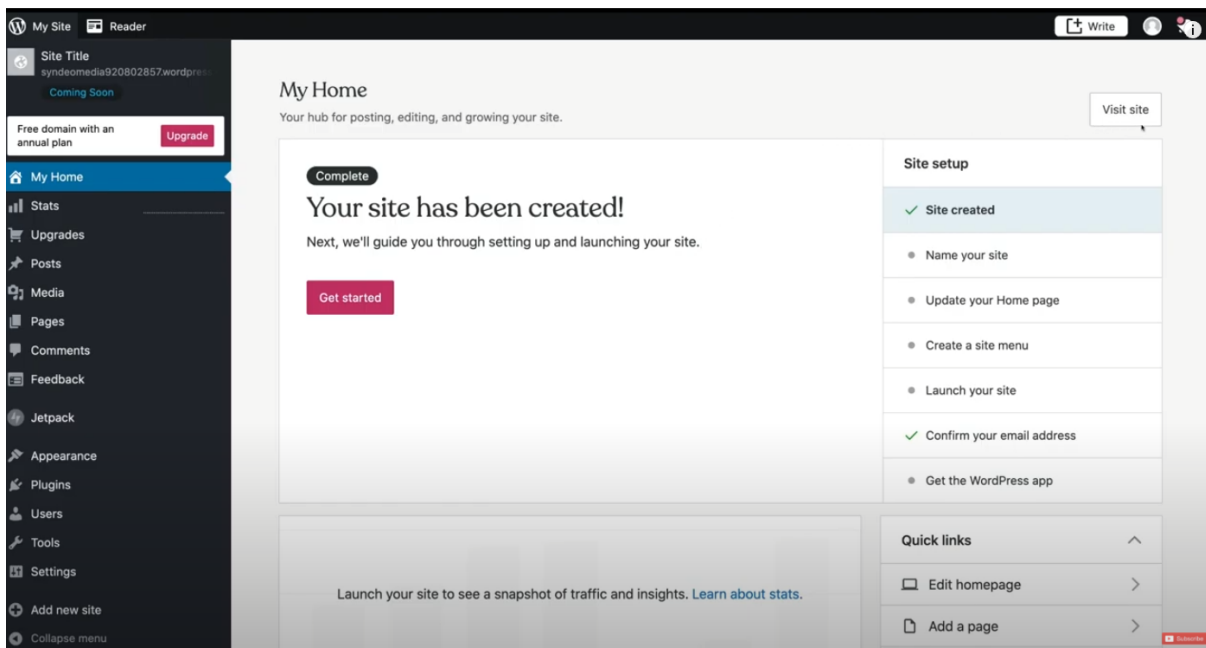
Στο επόμενο βήμα το επιλέγουμε και πατάμε την επιλογή start with a free site όπως βλέπουμε παρακάτω στην εικόνα.

The screenshot shows the WordPress 'Choose a plan' page. At the top, there's a heading 'Choose a plan' with a subtext 'Pick one that's right for you and unlock features that help you grow. Or [start with a free site.](#)' and a white arrow pointing to the 'start with a free site' link. Below the heading are two buttons: 'Pay monthly' and 'Pay annually'. The main content is a grid of four plan cards:

Personal	Popular Premium	Business	eCommerce
\$4 per month billed as \$48 annually You're saving 43% by paying annually	\$8 per month billed as \$96 annually You're saving 43% by paying annually	\$25 per month billed as \$300 annually You're saving 24% by paying annually	\$45 per month billed as \$540 annually You're saving 24% by paying annually
Select	Select	Select	Select
<ul style="list-style-type: none">Free domain for one yearBest-in-class hostingRemove WordPress.com adsCollect paymentsUnlimited email support	<ul style="list-style-type: none">Free domain for one yearBest-in-class hostingRemove WordPress.com adsCollect paymentsUnlimited email supportLive chat support 24x5Earn ad revenue	<ul style="list-style-type: none">Free domain for one yearBest-in-class hostingRemove WordPress.com adsCollect paymentsUnlimited email supportLive chat support 24x7Earn ad revenue	<ul style="list-style-type: none">Free domain for one yearBest-in-class hostingRemove WordPress.com adsCollect paymentsUnlimited email supportLive chat support 24x7Earn ad revenue

2.3. Πίνακας διαχείρισης

Στη συνέχεια θα μας δείξει τον πίνακα που μπορούμε να διαχειριστούμε το site μας όπως θα δούμε παρακάτω στην εικόνα.

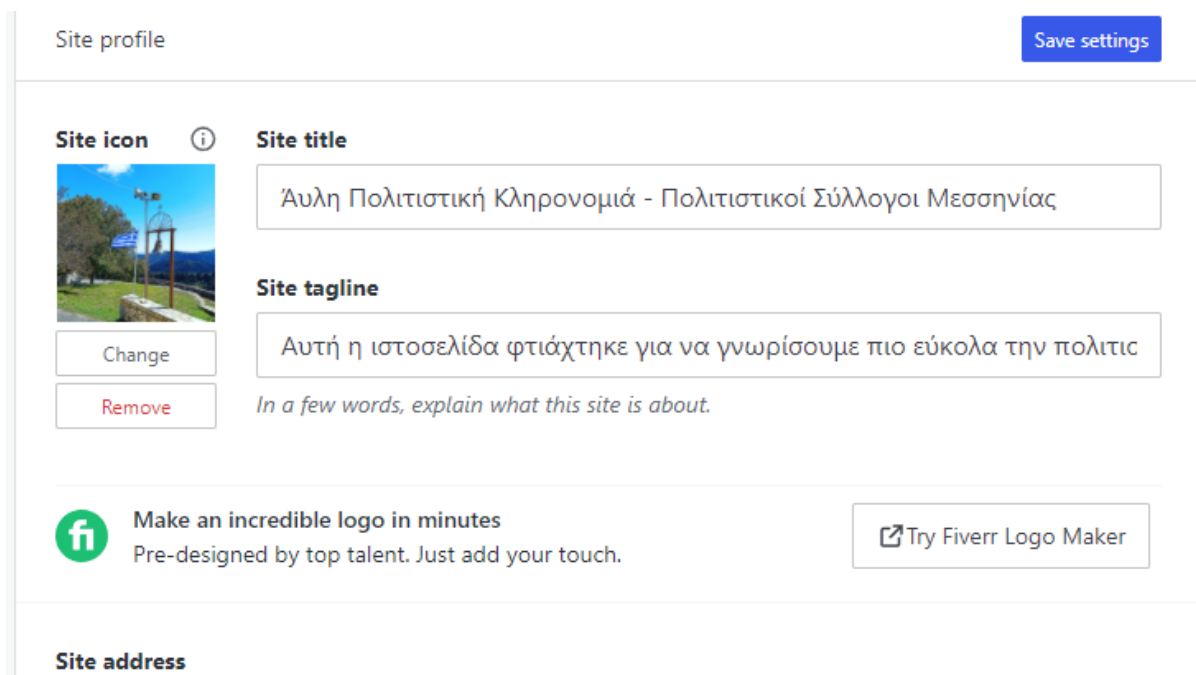

Εδώ μπορούμε να δούμε το Menu και τις επιλογές που έχουμε μέσα από τις οποίες θα φτιάξουμε το site μας.

Στη συνέχεια θα πάμε στις επιλογές στις ρυθμίσεις η settings και θα επιλέξουμε να γράψουμε το όνομα που θέλουμε να έχει η ιστοσελίδα μας.

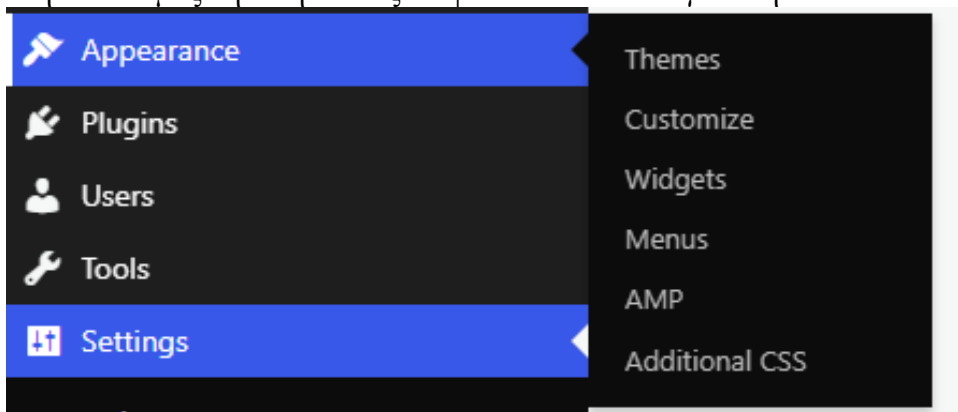
2.4. Επιλογή λογότυπου

Ακριβώς από κάτω δίνεται η επιλογή να περιγράψουμε με λίγα λόγια τι παρουσιάζεται στο site μας. Αφού λοιπόν γράψουμε με λίγα λόγια τι υπάρχει στην ιστοσελίδα μας αριστερά υπάρχει επιλογή να βάλουμε και μία εικόνα η οποία θα είναι στην ουσία το λογότυπο της ιστοσελίδας μας.

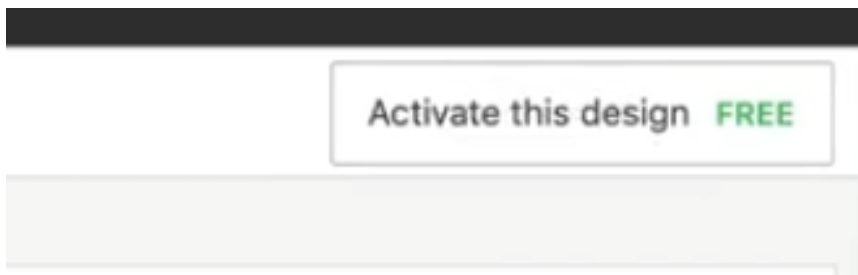

2.5. Επιλογή βασικού θέματος για την ιστοσελίδα μας

Στο επόμενο βήμα καλό θα ήταν να φτιάξουμε το θέμα που θέλουμε να έχεις στη σελίδα μας δηλαδή το πώς θα φαίνεται στον αναγνώστη.

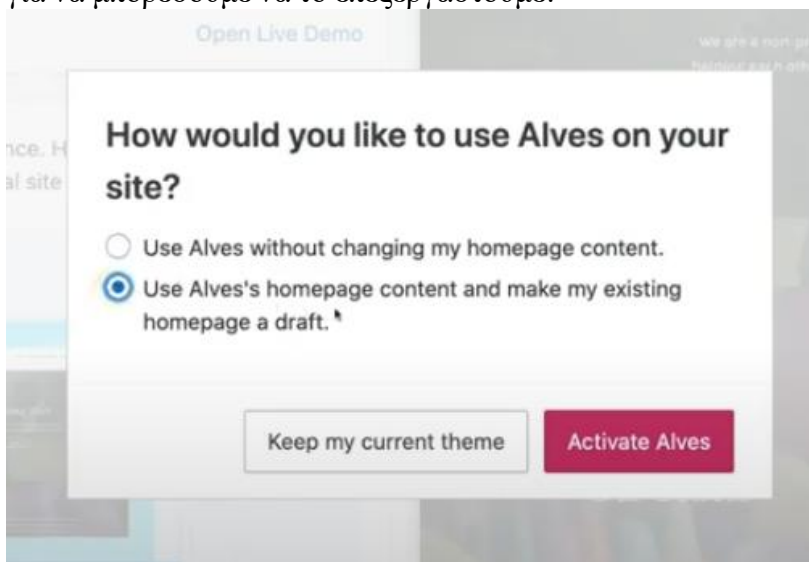

Πάμε λοιπόν στην επιλογή “appearance” και διαλέγουμε την πρώτη επιλογή “themes”

Όταν διαλέξουμε το θέμα που μας καλύπτει επιλέγουμε την επιλογή activate design αρκεί να γράφει δίπλα free.

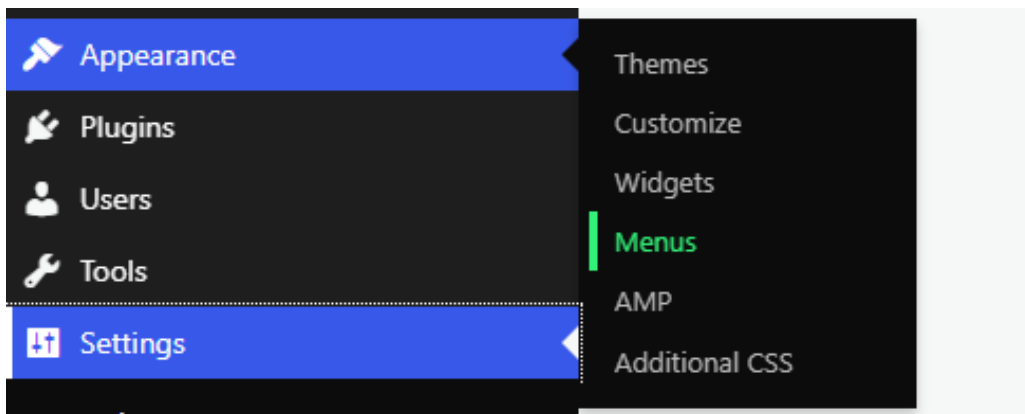
Πριν πατήσουμε το κουμπί αυτό μας έχει δοθεί η ευκαιρία να δούμε την οπτική του θέματος που διαλέξαμε να φαίνεται ιστοσελίδα μας εάν είμαστε καλυμμένοι με αυτό προχωράμε στο επόμενο βήμα και το κάνουμε activate για να μπορέσουμε να το επεξεργαστούμε!

Μόλις πατήσουμε το “activate this design” θα μας βγάλει ένα παραθυράκι με τις παραπάνω επιλογές, εκεί θα διαλέξουμε τη δεύτερη επιλογή και στη συνέχεια θα πατήσουμε “Activate Alves” και στη συνέχεια την επιλογή “View site”.

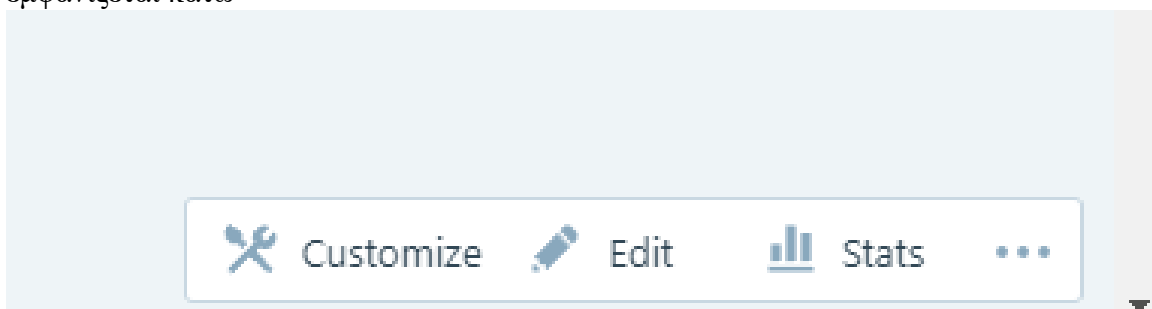
Τώρα είμαστε έτοιμοι να επεξεργαστούμε την ιστοσελίδα μας όπως εμείς θέλουμε και να τις φτιάξουμε στα μέτρα μας.

2.6. Επεξεργασία ιστοσελίδας από το βασικό menu

Στη συνέχεια ήθελα να προσθέσω μενού στην ιστοσελίδα μου οπότε πήγα στην επιλογή "appearance" και πάτησα την επιλογή "menus". Ύστερα πάτησα την επιλογή "add to menu"

Ένας τρόπος να επεξεργαστούμε την ιστοσελίδα μας είναι το μενού που εμφανίζεται κάτω

δεξιά που βλέπουμε στην παραπάνω εικόνα.

You are customizing

Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά - Πολιτιστικοί Σύ...

Site Identity	>
Colors & Backgrounds	>
Menus	>
Content Options	>
Widgets	>
Homepage Settings	>
Fonts	>
Additional CSS	>

Στη συνέχεια επιλέγουμε menu την πρώτη μας επιλογή και add items

Pages

+ Αρχική	Front Page
+ Home	Posts Page
+ Σύλλογος Φίλων Κάστρου Μεθώνη	Page
+ Το σπάσιμο του ροδιού	Page
+ Το πρώτο σουβλάκι	Page

Posts

Αμέσως θα μας πετάξει αυτό το παραθυράκι όπου με την επιλογή add μπορούμε να δημιουργήσουμε μία επιπλέον δική μας σελίδα/label που θα περιλαμβάνει το μενού και τις πληροφορίες που θέλουμε εμείς!

Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά – Πολιτιστικοί Σύλλογοι Μεσσηνίας
Αυτή η ιστοσελίδα φτιάχτηκε για να γνωρίσουμε πιο εύκολα την πολιτιστική κληρονομιά της Μεσσηνίας μέσα από τους συλλόγους της!

✓ Αρχική Τοπικά προϊόντα ▾ Πολιτιστικοί Σύλλογοι ▾ **Έθιμα και παραδόσεις Μεσσηνίας ▾**

- "Έχω μπάρμπα στην Κορώνη"
- Αναζητώντας το αρσενικό
- Η μανιάτικη φορεσιά
- Η κουλούρα της νύφης
- Το Δρώμενο της Ευετηρίας στη Νέδουσα
- Σηροτροφία και παραγωγή μεταξιού στη Μάνη

Edit

Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά – Πολιτιστικοί Σύλλογοι Μεσσηνίας,
Create a free website or blog at WordPress.com.

✓ Ποιός είναι ο στόχος μας και ποιοί είμαστε

Σαν επόμενο βήμα θέλησα να βάλω τα αντίστοιχα link στην επιλογή “Έθιμα και παραδόσεις Μεσσηνίας”

Επιλέγω λοιπόν την κατηγορία που θέλω και επιλέγω edit

Δίπλες

Edit

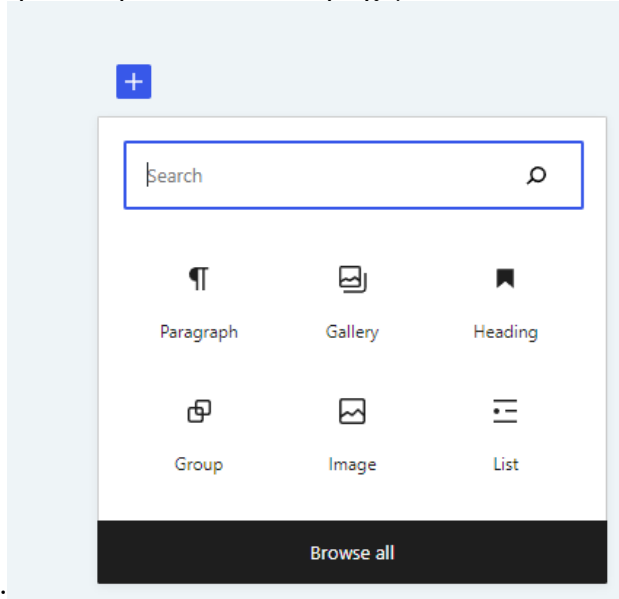
Στη συνέχεια που ανοίγει δίπλα άλλη σελίδα οπότε την επιλογή “Add block”

Δίπλες

Type / to choose a block

(το +)

και μπορώ να προσθέσω ότι περιεχόμενο θέλω είτε παραγράφους είτε

εικόνες:

το αποτέλεσμα που θα έχουμε στη συνέχεια θα είναι κάπως έτσι:

Δίπλες

Πρόκειται για ένα γνωστό παραδοσιακό Μεσσηνιακό επιδόρπιο. Η ιστορία με τις δίπλες χάνεται πίσω στο χρόνο. Λένε πως όταν τα αυγά δεν ήταν εύκολο να βρεθούμε στη Μάνη οι νοικοκυρές έκαναν το ζυμάρι για τις δίπλες με σκέτο νερό και αλεύρι. Η ζύμη μπορεί να διπλωθεί σε διάφορα σχήματα, στη συνέχεια τηγανίζετε σε καυτό λάδι και ολοκληρώνεται με σιρόπι ή μέλι. Το παραδοσιακό είναι να χρησιμοποιείται μέλι αντί για σιρόπι καθώς επίσης οι διπλές αρωματίζονται με κανέλα ενώ έρχεται και δένει τέλεια και το ψιλοτριμμένο καρύδι.

Οι διπλές σερβίρονται κυρίως την Πρωτοχρονιά αλλά πρωταγωνιστούν και σε γάμους αρραβώνες, βαπτίσεις..

Το έθιμο αυτό συνεχίζεται ακόμα και σήμερα στη Μάνη. Την προπαραμονή του γάμου μαζεύονται από νωρίς το πρωί οι γυναίκες και φτιάχνουν τις δίπλες με συνοδεία τραγουδιού ως το βράδυ. Στον γάμο τοποθετούνται σε μεγάλα πανέρια, συνοδεύονται με λικέρ, ένα βάζο με γλυκό κέρασμα από μέλι και καρύδια, ενώ στολίζονται με κουφέτα και λουλούδια.

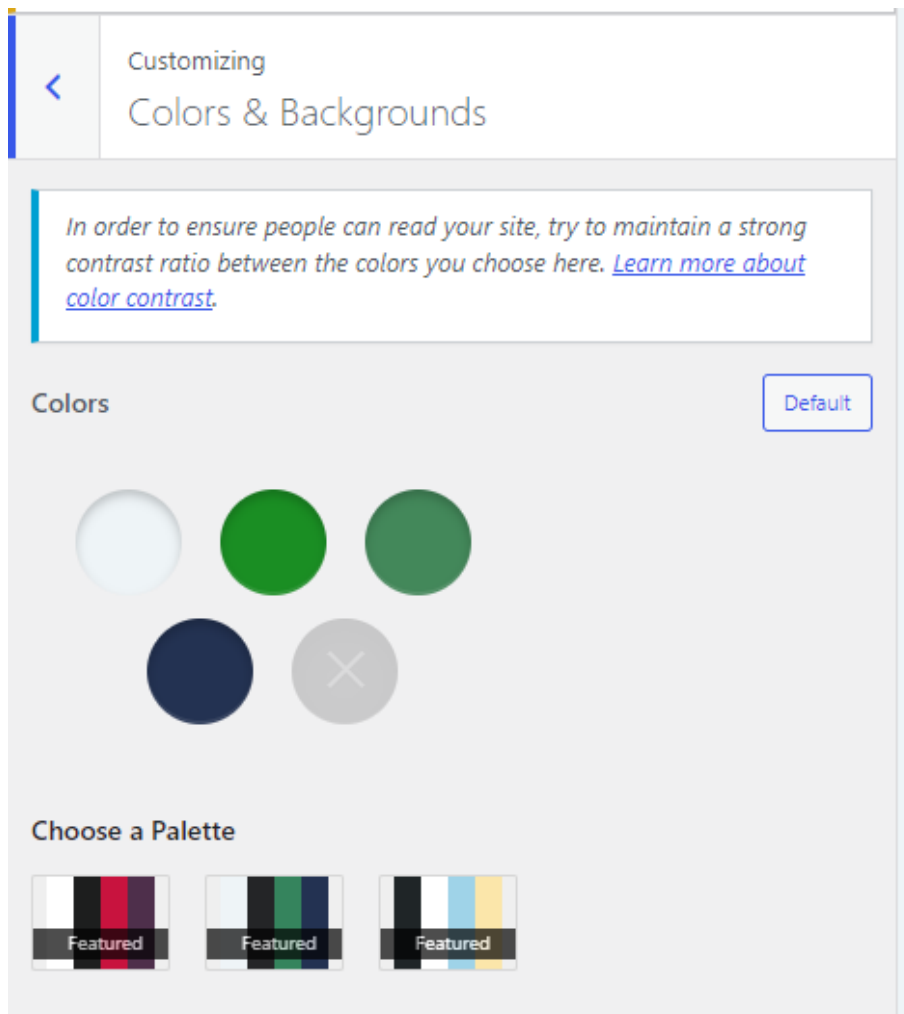

Με τον ίδιο τρόπο συμπληρώνουμε και όλα τα υπόλοιπα!

2.7. Προσθήκη χρωμάτων στη γραμματοσειρά αλλά και στο θέμα της ιστοσελίδας

Για να βάλω χρώμα στη γραμματοσειρά της ιστοσελίδας επέλεξα την επιλογή colors & backgrounds και στη συνέχεια με έβγαξε σε ένα μήνα διαλέξω το χρώμα που επιθυμώ όπως θα δείτε παρακάτω στις φωτογραφίες:

Site Identity	>
Colors & Backgrounds	>
Menus	>
Content Options	>
Widgets	>
Homepage Settings	>
Fonts	>
Additional CSS	>

2.8. Δημιουργία footer

Στη συνέχεια για να φτιάξω ένα μενού και συγκεκριμένα ένα footer κάτω δεξιά επέλεξα την επιλογή menus και προχώρησα στο κουμπί create new menu!

Εκεί που έβαλε την παρακάτω επιλογή:

Menu Locations

Here's where this menu appears. If you'd like to change that, pick another location.

- Primary (Current: Πληροφορίες)
- Footer Menu (Current: Ποιός είναι ο στόχος μας και ποιοί είμαστε)
- Social Links Menu

Ακριβώς από πάνω μου έχει χώρο για να γράψω πως θέλω να ονομάζεται και στη συνέχεια αφού διάλεξα το δεύτερο και ο τίτλος που χρησιμοποίησα είναι ο ‘ ‘ Ποιος είναι ο στόχος μας και Ποιοι είμαστε ‘ ‘ που εμφανίζεται κάτω δεξιά όπως ακριβώς ήθελα:

Ποιός είναι ο στόχος μας και ποιοί είμαστε

2.9. Η Ιστοσελίδα

Στον παρακάτω σύνδεσμο βρίσκεται η ιστοσελίδα:

<https://politistikoisullogoimessinias957563285.wordpress.com/>

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ύστερα από τη μελέτη της συγκεκριμένης πτυχιακής εργασίας καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι πολιτιστικοί σύλλογοι για να μπορέσουν να παραμείνουν ζωντανοί και ενεργοί θα πρέπει να αποτελούνται από εθελοντές και από ανθρώπους που θέλουν να προστατέψουν την πολιτιστική τους

κληρονομιά και να την δείξουν στις νέες γενιές αλλά και στους τουρίστες μας και το κράτος δεν συνεισφέρει ιδιαίτερα στη διατήρηση του κάθε συλλόγου. Ο ρόλος του κάθε πολιτιστικού συλλόγου είναι να κρατήσει ζωντανά τα ήθη και τα έθιμα της κάθε περιοχής και από στόμα σε στόμα να ενημερωθούν οι νέες γενιές ώστε να συνεχίσουν να υπάρχουν όλα αυτά τα παραδοσιακά πράγματα, τα ήθη, τα έθιμα, τα φεστιβάλ κτλ. Μέσα από διάφορες τέτοιες ενέργειες: μουσεία, πανηγύρια, θέατρα, φεστιβάλ κτλ διατηρούνται ζωντανά και μαθαίνονται από νέα άτομα.

Συνομογραφίες & Ακρωνύμια

ΠΕ: Πτυχιακή Εργασία

Α.Π.Κ: Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά

UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

Βιβλιογραφία

Ακολουθούν οι βιβλιογραφικές αναφορές (πηγές) της Εργασίας:

- Μπάνου Αι., Μεσσηνία: Οι προϊστορικοί χρόνοι, Α. Ν. Δουλαβέρας – Ι. Κ. Σπηλιοπούλου (επιμ.), Μεσσηνία: Συμβολές στην Ιστορία και στον Πολιτισμό της, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου – Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών, Αθήνα, εκδ. Παπαζήση, 2012
- Λεοντσίνης Γ., Ιστορία - περιβάλλον και η διδακτική τους, Αθήνα, εκδ. Ινστιτούτο του βιβλίου-Α. Καρδαμίτσα, 1996
- Ανδρέου Ανδρέας - Κασβίκης Κώστας, Το μετέωρο βήμα της σχολικής Ιστορίας στα νέα εγχειρίδια για το Δημοτικό Σχολείο. στο Α. Ανδρέου (επιμ.), Η διδακτική της Ιστορίας στην Ελλάδα και η έρευνα στα σχολικά εγχειρίδια, Αθήνα, εκδ. Μεταίχμιο, 2008
- Blake, J. (2015) International Cultural Heritage Law [online], Oxford, [International Cultural Heritage Law - Janet Blake - Βιβλία Google](#)
- Skounti, A. (2009) The authentic illusion. Humanity's intangible cultural heritage, the Moroccan experience, in Smith, L., Akagawa N., Intangible Heritage. Routledge. Chapter4
- Basic texts of the 2003 Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage
UK: UNESCO
- Αλιβιζάτου, Μ., Πούλιος, Ι. και Παπαδάκη, Μ. (2015) Κεφάλαιο 3. Διαχείριση Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Τοπική Κοινωνία και Βιώσιμη Ανάπτυξη, [Kallipros: Πολιτισμική διαχείριση, τοπική κοινωνία και βιώσιμη ανάπτυξη](#)

Διαδικτυακές πηγές:

- Φωτοπούλου, Σ., (χ.χ.), Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά της Ελλάδας, [Intangible Cultural Heritage of Greece \(culture.gr\)](https://culture.gr)
- Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά της Ελλάδας, (χ.χ.), Τι είναι και σε τι αποσκοπεί, <https://ayla.culture.gr/purpose/>
- Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά της Ελλάδας, (χ.χ.) Η Ελλάδα στη Σύμβαση, <https://ayla.culture.gr/the-text/%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B9%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%89%CF%80%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%AC%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CF%82-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%B1%CE%BD%CE%B8/>
- Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά της Ελλάδας, Η UNESCO και η Σύμβαση για τη Διαφύλαξη της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, [Unesco and the Convention for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage \(2003\) – Intangible Cultural Heritage of Greece \(culture.gr\)](https://culture.gr)
- Έθιμα και παραδόσεις Μεσσηνίας, <https://messinia.mobi/el/messinian-secrets/ethima-paradoseis/149>
- Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ουνέσκο (2015) Η Ουνέσκο και ο ρόλος της, [Η Ουνέσκο και ο ρόλος της - Η Ελλάδα στην Ουνέσκο \(mfa.gr\)](https://mfa.gr)
- UNESCO, [UNESCO in brief | UNESCO](https://unesco.org)
- ICOMOS: Η Χάρτα του Πολιτισμικού Τουρισμού, Δρ. Αρχιτέκτων, Αναπλ. Καθηγήτρια ΕΜΠ. μέλος της Διεθνούς Επιτροπής Πολιτισμικού Τουρισμού του ICOMOS ΑΘΗΝΑ ΜΑΡΤΙΟΣ 2002 [Microsoft Word - Greek.doc \(icomos.org\)](https://icomos.org)
- Πληροφορίες για την UNESCO: [Useful Texts – Intangible Cultural Heritage of Greece \(culture.gr\)](https://culture.gr)
- Επίσημος ιστότοπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, https://greece.representation.ec.europa.eu/index_el
- Η Γη της Μεσσηνίας, Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη και Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου, [Η ΓΗ ΤΗΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ | Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη \(cvf.gr\)](https://cvf.gr)
- Η Περιστεριά (αρχαιολογικός χώρος), [Kyparissia.com](https://kyparissia.com)
- Θίνες Κυπαρισσίας, Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη και Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου, [ΘΙΝΕΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ | Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη \(cvf.gr\)](https://cvf.gr)
- Ιστορία της Μεσσηνίας «ένδοξο παρελθόν 4.500 χρόνων», Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη και Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου, [Η Ιστορία της Μεσσηνίας | Ίδρυμα Καπετάν Βασίλης | Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη \(cvf.gr\)](https://cvf.gr)
- Κόκκινος Γ. (1998). Η διδακτική της Ιστορίας. Διεπιστημονικό, αλλά και αυτόνομο γνωστικό αντικείμενο. Η Ελληνική απόκλιση, εκδ, Μνήμων <http://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/mnimon/article/viewFile/8370/8540>
- Λεοντσίνης Γ., Τοπική ιστορία και διδακτική της ιστορίας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στο

www.academia.edu/1097547/_Τοπική_ιστορία_και_διδασκτική_της_ιστορίας_στην_Πρωτοβάθμια_και_Δευτεροβάθμια_Εκπαίδευση_

- Λιμνοθάλασσα Γιάλοβα (Διβάρι) και Νήσος Σφακτηρία, Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη και Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου [ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΓΙΑΛΟΒΑ \(ΔΙΒΑΡΙ\) ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΣΦΑΚΤΗΡΙΑ | Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη \(cvf.gr\)](#)
- Νόμος 3028/2002, Για την Προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, [Νόμος 3028/2002 - ΦΕΚ Α-153/28-6-2002 \(Κωδικοποιημένος\) - ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ - ΜΟΥΣΕΙΑ \(e-nomothesia.gr\)](#)
- Νόμος Υπ. Αριθ. 3521/2006 Κύρωση της Σύμβασης για την Προστασία της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, [Νόμος 3521/2006 - ΦΕΚ 275/Α/22-12-2006 - ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ - ΜΟΥΣΕΙΑ \(e-nomothesia.gr\)](#)
- Παλαιόκαστρο, Το φραγκικό κάστρο του Ναβαρίνου, Πελοπόννησος, [Παλαιόκαστρο: το φράγκικο κάστρο του Ναβαρίνου - Mythical peloronnese](#)
- Σολωμού Αιμίλιος, Η διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση: Οι αντιλήψεις των Κύπριων εκπαιδευτικών, [Η διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση: Οι αντιλήψεις των Κύπριων εκπαιδευτικών | Σολωμού | Παιδαγωγική επιθεώρηση \(uom.gr\)](#)
- Wordpress, <https://wpgreece.org/%CF%84%CE%B9-%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B9-%CF%84%CE%BF-wordpress/>
- Τι είναι το WordPress; Είναι κατάλληλο για ιστότοπους και ιστολογία; <https://texnologia.net/ti-einai-to-wordpress-einai-katallilo-gia-istotopous-istologia/2022/03>